№ 57.

DE ZOILO ALIISQUE HOMERI OBTRECTATORIBUS.

DISSERTATIO INAUGURALIS
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
IN
ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE ALBERTINA REGIMONTANA
AD
SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
DIE XXV. MENSIS MARTII A. MDCCCXCV HORA XI
UNA CUM THESIBUS ADIECTIS PUBLICE DEFENDET
AUCTOR

UDALRICUS FRIEDLAENDER
REGIMONTANUS.

ADVERSARIORUM PARTES SUSCIPIENT:
LUDOVICUS KNIEF, CAND. PHIL.
OTTO KROEHNERT, SEM. PHIL. SOD.

REGIMONTI MDCCCXCV
EX OFFICINA LEUPOLDIANA.

Ludovico Jeep

Arthuro Ludwich

Alfredo Schoene

S.

De Zoilo Amphipolitano.

I. Quae de Zoilo Amphipolitano tradita sint.

Loci, in quibus apud veteres Zoili mentio fit, laudantur a Carolo Mueller in Fragm. Histor. Graec. vol. II (1848) p. 85. addenda sunt:

1. Philodemi rhetor. col. XXXVI, p. 72, 18 ed. Gros.
2. Dionys. Hal. VI, 752 R.
3. schol. Ven. A ad *Ρ* 204, II p. 135 D.
4. schol. Genev. ad *Φ* 256.
5. schol. Genev. ad *Φ* 447.
6. schol. Genev. ad *Φ* 454.
7. schol. T ad *θ* 332, in Porphyrii Schraderiani vol. II p. 75, 13.
8. Eustath. ad *Ω* 652, p. 1370.

nostrae aetatis scriptis a Muellero allatis adicienda inveni haec:

1. Tanaquil Faber (Taneguy Lefèvre) ad libri de sublim. c. 9, in Ps. Longini ed. 1663, repetitum in Tollii editione 1694, p. 71.

2. Nicol. Boileau, réflexions critiques sur quelques passages de Longin, 1693, réfl. V, in Oeuvres de N. B., nouvelle édition, tome I p. 93—98. A la Haye 1729, fol.

3. Thomas Parnell, the life of Zoilus[1]): in illius operibus 1755, p. 145—176.

4. D — n — u in libro qui inscribitur Biographie universelle, tome LII, Paris 1828, p. 410—417.

5. K Lehrs de Aristarchi studiis Homericis, 1833, p. 205—209.[2])

---

1) quo ex libro nonnulla redduntur in Biogr. univers. tomo LII (Paris 1828) p. 413 sq.

2) laudabo editionem huius libri tertiam (Lips. 1882).

6. Script. rerum Alex. Magni ed. C Mueller, 1846, p. 33.

7. Oratores Attici rec. JG Baiterus et H Sauppius, Turici 1850, II p. 249 sq.

8. JFr Lauer Geschichte der homer. Poesie, Berlin 1851, p. 37—39.

9. Baehr in Pauly R E vol. VI 2, 1852, p. 2880 sq.

10. M Sengebusch in Homer. diss. prioris (1855) p. 65. 103. 112 sq. 117.

11. H Usener in Quaest. Anaxim. Gott. 1856 passim.

12. Oratores Attici, ed. C Mueller 1858, vol. II 351 sq. (Sauppi verba repetuntur).

13. P L—y in Nouvelle biogr. générale, tome XLVI, Paris 1866, p. 1010 sq.

14. G Bernhardy Grundriss der griech. Litt. II 1^3, 1867, p. 71 sq. 83 sq.

15. Th Bergk Gr. Litt. Gesch. I (1872) 891 sq., IV (1887) 352. 371.

16. F Blass Die att. Beredsamkeit, vol. II, 1874, p. 344—349.

17. Porphyrii quaest. Hom. ad Iliad. pertin. rell. coll. . . H Schrader Lps. 1880—1882, passim, inprimis p. 412 sq. 423. 424, 2. 3.

18. G Wulfert Zur Würdigung des Zoilus mit dem Beinamen *Ὁμηρομάστιξ.* Progr. Kreuznach 1882, p. 3—13.

19. G Spindler de Zoilo Homeromastige qui vocatur. Progr. Brandenburg a. H. 1888.

20. eiusdem diss. inauguralis item inscripta, Halis Sax. 1889.[1])

21. Porphyrii quaest. Hom. ad Od. pertin. rell. coll. . . H Schrader, Lps. 1890, p. 75, 13. 84, 2.

22. W Christ Gesch. der griech. Litt.^{2} 1890, p. 55, 7.

Ut lectori benevolo facilius liceat de iis, quae ex veterum scriptis de Zoilo erui possint, ipse iudicare, huc apponam locos temporum ordine, quatenus potuerim, dispositos.

1

Vitruv. lib. VII prf, p. 155, 20 sqq. ed. Rose-Mueller-Struebing: itaque quemadmodum his [sc. iis qui ,non invidiose silentes praetermiserunt, sed omnium generum sensus

---

1) quam solam laudo; repetit enim prope verbo tenus commentationem priorem Spindlerus.

conscriptionibus memoriae tradendos curaverunt'] gratiae sunt agendae, contra qui eorum scripta furantes pro suis praedicant sunt vituperandi, quique non propriis cogitationibus scriptorum nituntur, sed invidis moribus alinea violantes gloriantur, non modo sunt reprehendendi, sed etiam quia impio more vixerunt, poena condemnandi. nec tamen haec res non vindicatae curiosius ab antiquis esse memorantur. quorum exitus iudiciorum qui fuerint, non est alienum quemadmodum sint nobis tradita explicare. [sequitur historiuncula mirabilis de Aristophane apud Attalum regem iudicio certaminis functo; cuius finis est, p. 157, 14 sqq.:] . . . rex . . . Aristophanem . . . amplissimis muneribis ornavit et supra bibliothecam constituit. insequentibus annis a Macedonia Zoilus, qui adoptavit cognomen ut Homeromastix vocitaretur, Alexandriam venit suaque scripta contra Iliadem et Odyssean comparata regi recitavit. Ptolemaeus vero, cum animadvertisset poëtarum parentem philologiaeque omnis ducem absentem vexari et cuius ab cunctis gentibus scripta suspicerentur ab eo vituperari, indignans nullum ei dedit responsum. Zoilus autem cum diutius in regno fuisset, inopia pressus summisit ad regem postulans, ut aliquid sibi tribueretur. rex vero respondisse dicitur Homerum, qui ante annos mille decessisset, aevo perpetuo multa milia hominum pascere, item debere qui meliore ingenio se profiteretur non modo unum sed etiam plures alere posse. et ad summam mors eius ut parricidii damnati varie memoratur. alii enim scripserunt, a Philadelpho esse in crucem fixum, nonnulli Chii ei esse lapides coniectos, alii Smyrnae vivum in pyram coniectum. quorum utrum ei acciderit, merenti digna constitit poena. non enim aliter videtur promereri qui citat eos quorum responsum, quid senserint scribentes, non potest coram indicari. ego vero, Caesar, neque alienis indicibus mutatis interposito nomine meo id profero corpus . . .

2

Strabo VI p. 271: Ἀλφειὸν δὲ Ζωΐλος ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ Τενεδίων ἐγκωμίῳ φησὶν ἐκ Τενέδου ῥεῖν, ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον.[1]) Ἴβυκος δὲ κτλ.

3

Dionys. Halic. de Isaeo 20, V 627 R.: τῶν δὲ τοὺς ἀκριβεῖς προαιρουμένων λόγους καὶ πρὸς τὴν ἐναγώνιον ἀσκούντων ῥητορικὴν ὧν ἐγένετο Ἀντιφῶν τε ὁ Ῥαμνούσιος, καὶ Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ Πολυκράτης ὁ Ἀθηναῖος, Κριτίας τε ὁ τῶν τριάκοντα ἄρξας, καὶ Ζωΐλος[2]) ὁ τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις καταλιπὼν καὶ ἄλλοι τοιοῦτοί τινες, οὐδένα ἡγούμενος οὔτε ἀκριβέστερον, οὔτε χαριέστερον, γεγονέναι Λυσίου. Ἀντιφῶν γε μὴν τὸ αὐστηρὸν ἔχει μόνον καὶ ἀρχαῖον, ἀγωνιστὴς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικανικῶν ἐστιν. Πολυκράτης δὲ κενὸς μὲν ἐν τοῖς ἀληθινοῖς, ψυχρὸς δὲ καὶ φορτικὸς ἐν τοῖς ἐπιδεικτικοῖς, ἄχαρις δ' ἐν τοῖς χαριεντισμοῦ δεομένοις ἐστί· Θρασύμαχος δὲ καθαρὸς μὲν καὶ λεπτὸς καὶ δεινὸς εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν στρογγύλως καὶ περιττῶς, ὃ βούλεται· πᾶς δ' ἐστὶν ἐν τοῖς τεχνογραφικοῖς καὶ ἐπιδεικτικοῖς· δικανικοὺς δὲ ἢ συμβουλευτικοὺς οὐκ ἀπολέλοιπε λόγους. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ

---

1) verba ὁ — μυθογράφον in marginem releganda putat Wolfius, proleg. p. 192, 62, falso ut mihi videtur. Lehrsius (Arist.³ 202) recte cum Hardione verba ut sententiae partem non supervacaneam defendit: Strabo enim memoratu dignum censuit, quod is qui Homerum ut fabularum fictorem reprehenderet ipse fabulas incredibiles fingeret.

2) Faber ad Longin. (ed. Tollianae p. 71) adscripserat: „Ceterum cave confundas hunc Homeromastiga cum illo altero Zoilo rhetore, qui tempore Platonis floruit quique adversus illum scripsit.“ quem secutus Reiskius hoc loco Zoilum quendam rhetorem cum Zoilo Homeromastige confusum esse censet. cuius secretionis nullam esse causam demonstrare conabor. cave omittas, omnes homines hic tractatos additamentis certius significari: ut tribus prioribus patria adiungitur, et Critias tyrannis XXX addicitur, sic Zoili nomini id opus additur, quo famosus factus est.

Κριτίου, καὶ περὶ Ζωΐλου τις ἂν εἰπεῖν ἔχοι, πλὴν ὅσον τοῖς χαρακτῆρσι τῆς ἑρμηνείας διαλλάττουσιν ἀλλήλων . . . . .

4

Dionys. Halic. ep. ad Pomp. VI 752 R.: εἰ μὲν ἔστι[1]) μοι κατὰ Πλάτωνος λόγος τις, καταδρομὴν περιέχων τοῦ ἀνδρὸς ὥσπερ Ζωΐλῳ τῷ ῥήτορι, ἀσεβεῖν ὁμολογῶ . . . . . οὐ γὰρ ὅτι διαβολὰς οἴομαι δεῖν γράφειν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀπολογίας. εἰ δέ χαρακτῆρας λόγου προελόμενος σκοπεῖν κτλ.

p. 757 R.: Ἔπειτ' οὐδὲ[2]) μόνος οὐδὲ πρῶτος ἐγὼ[3]) φανήσομαι περὶ Πλάτωνος ἐπιχειρήσας τι λέγειν. οὐδ' ἄν τις ἔχοι κατ' αὐτὸ τοῦτο μέμψασθαί με τὸ μέρος, ὅτι τὸν ἐπιφανέστατον τῶν φιλοσόφων καὶ πλείοσιν ἢ δώδεκα γενεαῖς ἐμαυτοῦ πρεσβύτερον, ἐξετάζειν ἐπεβαλόμην, ὡς δὴ διὰ τοῦτο δόξης τινος τευξόμενος. πολλοὶ γὰρ εὑρεθήσονται πρὸ ἐμοῦ τοῦτο πεποιηκότες, οἱ μὲν κατὰ τὸν ἐκείνου γενόμενοι χρόνον, οἱ δὲ λίαν ὕστερον ἐπακμάσαντες. καὶ γὰρ τὰ δόγματα διέβαλον αὐτοῦ τινες καὶ τοὺς λόγους ἐμέμψαντο· πρῶτον μὲν ὁ γνησιώτατος αὐτοῦ μαθητὴς Ἀριστοτέλης, ἔπειτα οἱ περὶ Κηφισόδωρόν τε καὶ Θεόπομπον καὶ Ζωΐλον καὶ Ἱπποδάμαντα καὶ Δημήτριον καὶ ἄλλοι συχνοί, οὐ διὰ φθόνον ἢ διὰ φιλαπεχθημοσύνην κωμῳδοῦντες, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἐξετάζοντες. τοσούτοις δὴ καὶ τηλικούτοις ἀνδράσι παραδείγμασι χρώμενος καὶ παρὰ πάντας τῷ μεγίστῳ Πλάτωνι οὐδὲν ἡγούμην κτλ.

5

Dionys. Hal. de vi Dem. c. 8, VI 974 R.: Ἀλλὰ γάρ . . . Πλάτωνα μὲν ἐάσω, πορεύσομαι δ' ἐπὶ τὸν Δημοσθένην, οὗ δὴ χάριν τούς χαρακτῆρας τῆς λέξεως, οὓς ἡγούμην εἶναι κρατίστους, καὶ τοὺς δυναστεύσαντας ἐν αὐτοῖς κατηριθμησάμην, οὐχ ἅπαντας. Ἀντιφῶν γὰρ δὴ καὶ Θεόδωρος[4])

---

1) Usener, ἐστί codd. — 2) οὐ cum Herwerdeno Usener. — 3) ἐπιφανήσομαι Reiske. — 4) Θεόδ. καὶ Πολυκρικαὶ Πολυκράτης cod., Θ. καὶ Πολυκράτης καὶ Κριτίας Sylburg ex Dion. Hal. V 627 R; Θεοδ. καὶ Κριτίας καὶ Πολυκράτης mendi causam melius explicat.

καὶ Πολυκράτης, Ἰσαῖός τε καὶ Ζωΐλος καὶ Ἀναξιμένης καὶ οἱ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμενοι τούτοις χρόνους, οὐθὲν οὔτε καινὸν οὔτε περιττὸν ἐπετήδευσαν, ἀλλὰ ἀπὸ τούτων τῶν χαρακτήρων καὶ παρὰ τούτους τοὺς κάνονας τὰς ἑαυτῶν λέξεις κατεσκεύασαν. τοιαύτην δὴ καταλαβὼν τὴν πολιτικὴν λέξιν ὁ Δημοσθένης, οὕτω κεκινημένην ποικίλως, καὶ τηλικούτοις ἐπεισελθὼν ἀνδράσιν, ἑνὸς οὐθενὸς ἠξίωσε γενέσθαι ζηλωτὴς οὔτε χαρακτῆρος οὔτ' ἀνδρός· ἡμιέργους τινὰς ἅπαντας οἰόμενος εἶναι καὶ ἀτελεῖς· ἐξ ἁπάντων δ' αὐτῶν, ὅσα κράτιστα καὶ χρησιμώτατα ἦν, ἐκλεγόμενος συνύφαινε κτλ.

6

Heraclit. [1]) alleg. Hom. c. XIV, p. 29 M.: καὶ μὴν ἐναργέστατον ἐπιφέρει μετὰ τοῦτο σημεῖον (eius quod Homerus, ut Heraclito videtur, Apollona allegorice pro sole posuit) εἰπὼν (Α 50)· Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργούς. οὐ γὰρ οὕτως ἄκριτον ἦν παρανάλωμα τῆς Ἀπόλλωνος ὀργῆς τὰ ἄλογα τῶν ζῴων οὐδ' ἂν ὁ θυμὸς ἀφρόνως ἡμιόνοις ἐνήκμαζε καὶ κυσίν, ὡς τὸ Θρᾳκικὸν ἀνδράποδον Ὁμήρου κατεξανίσταται, λέγω δὴ [2]) τὸν Ἀμφιπολίτην Ζωΐλον, ἄνω καὶ κάτω τοιούτους τινὰς λήρους φληναφοῦντα. Ὅμηρος δὲ καὶ σφόδρα φυσικῶς τὴν περὶ τὰ λοιμικὰ τῶν παθημάτων συντυχίαν διὰ τούτου παρίστησιν· οἱ γὰρ ἐμπειρίαν ἰατρικῆς [3]) καὶ φιλοσοφίας ἔχοντες, δι' ἀκριβοῦς παρατηρήσεως ἔγνωσαν ἐν ταῖς λοιμικαῖς νόσοις τὸ δεινὸν ἀπὸ τῶν τετραπόδων ζῴων ἀρχόμενον.

7

Longini, qui dicitur, π. ὕψους 9, 14, p. 18 ed. Vahl.

---

1) locus olim pro antiquissimo de Zoilo exstante habitus, quia liber hic Heraclidi Pontico tribuebatur (Biogr. univers. LII, p. 411). Osannus primus negavit (Quaest. Hom. particula V, Giss. 1856, p 6. 7) Heraclitum anteriorem Augusti temporibus vixisse. Schraderus eum secutus recte Heraclitum Augusti aetati assignari censet (Porphyr. I p. 402).

2) 3) ita contra Mehlerum ex cod. Oxoniensi A Ludwich Arist. vol. II 649.

παρεξέβην δὲ εἰς ταῦθ', ὡς ἔφην, ἵνα δείξαιμι, ὡς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾷστον κατὰ τὴν ἀπακμὴν[1]) *τὰ μεγαλοφυῆ παρατρέπεται* (quantopere[2]) ingenia grandia et ad sublimitatem facta, aetate jam deflorescente, ad fabularum narrationes prona sint ac proclivia), *οἷα τὰ περὶ τὸν ἀσκὸν* (*κ* 17) *καὶ τοὺς ἐκ*[3]) *Κίρκης συμμορφουμένους*[4]) (*κ* 237), *οὓς ὁ Ζωΐλος ἔφη χοιρίδια κλαίοντα, καὶ*[5]) *τὸν ὑπὸ τῶν πελειάδων ὡς νεοσσὸν παρατρεφόμενον Δία* (*μ* 62) *καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ ναυαγίου δέχ' ἡμέρας ἄσιτον*[6]) (*μ* 447) *τά τε περὶ τὴν μνηστηροφονίαν* (*χ* 79) *ἀπίθανα κτλ.*

8

vitae X oratorum p. 844 C, in vita Demosth., Westerm. *Βιογρ.* p. 281 sq: (Demosthenes adulescentulus) *Ἰσαῖον ἀναλαβὼν εἰς τὴν οἰκίαν τετραετῆ χρόνον αὑτὸν*[7]) *διεπόνησε, μιμούμενος αὐτοῦ τοὺς λόγους. ὡς δὲ Κτησίβιός φησιν ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, διὰ Καλλίου τοῦ Συρακοσίου πορισάμενος*[8]) *τοὺς Ζωΐλου*[9]) *τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους, διὰ δὲ Χαρικλέους τοῦ Καρυστίου τοὺς Ἀλκιδάμαντος ἀνέλαβεν*[10]) *αὐτούς. τελειωθεὶς δὲ ἐλάττω*[11]) *παρὰ τῶν ἐπιτρόπων παραλαβὼν ἔκρινεν αὐτοὺς ἐπιτροπῆς ἐπὶ Τιμοκράτους ἄρχοντος. . .*

idem de Demosthene indicat et Dionysius (5) et — haud scio an hoc ex loco sumptum sit — Suidas s. v. *Δημοσθένης* (18).

9

Ovid. rem. am. 361 sqq:

Nuper enim nostros quidam carpsere libellos,
Quorum censura Musa proterva meast.
Dummodo sic placeam, dum toto canter in orbe,
Quod volet, impugnent unus et alter opus.

---

1) Manutius; *ἀκμὴν* cod. *P.* — 2) Tollii versione utor, qui Longinum Trajecti ad Rhen. 1694 edidit. — 3) *ἐν Κίρκης* Faber. — 4) Valckenaer; *συοφορβουμένους* cod. *P.* — 5) haud scio an sequentia quoque Zoili sunt: quae sententia Blassio (l. c. 347, 1) probabilis videtur. — 6) *τὴν — ἀσιτίαν* Dobraeus, *ἄσιτον* (*Ὀδυσσέα*) Tollius. — 7) Xylander; *αὐτὸν* libri. — 8) Lambinus; *πορίσας* libri, *εὐπορήσας . . . τῶν — λόγων* et *τῶν Ἀλκιδάμαντος* Reiske. — 9) *ζήθου* libri, emend. Reinesius var. lectt. p. 328. — 10) *διέλαβεν* Dübner. — 11) *τῆς ἐλπίδος καὶ τοῦ δικαίου ἐλάττω* Lambinus.

Ingenium magni livor detractat Homeri:
Quisquis es, ex illo, Zoile, nomen habes;
Et tua sacrilegae laniarunt carmina linguae,
Pertulit huc victos quo duce Troia deos.
Summa petit livor: perflant altissima venti;
Summa petunt dextra fulmina missa Jovis.

ita et veteribus et recentibus Zoilus obtrectator malignus est et homo invidiosissimus κατ᾽ ἐξοχήν. memineris verbi gratia Martialis (cf L Friedlaender ad II 16, 1), Plinii (nat. hist. prf.: „ob id caveam istos Homeromastigas"), Friderici de Logau (Sinngedichte I 1, 70 Auf den Tadler: „Zoilus hält nichts vom Dichten" etc.; I 5, 69; saepius) nec non Goethii (Faust, in partis II actu I medio: Zoilo-Thersites).

10

Plinius (n. h. ind. 12. 13) de auctoribus, quibus usus in libro XII de arborum naturis disseruerit, ita: „ex auctoribus . . . Marsya Macedone, Zoilo item, Democrito . . ." de libro XIII de peregrinis arboribus scripto haec: „ex auctoribus . . . . . Marsya Macedone, Zoilo item, Democrito . . ."

11

Quintilianus instit. or. IX 1 (quo differant figurae a tropis) § 14: Verum id ipsum[1]) anguste Zoilus terminavit, qui id solum putaverit schema, quo alind simulatur dici quam dicitur, quod sane vulgo quoque sic accipi scio, unde et figuratae controversiae quaedam, de quibus post paulo dicam, vocantur. ergo figura sit arte aliqua novata forma dicendi. cf. testim. 16.

12

Plutarch. quaest. conviv. p. 677 E.F.[2]) (lib.V, probl. 4:

---

1) ispum tamen: cod. Ambros. I et codicis Bamb. manus secunda. — 2) explicavit K Lehrs Arist. p. 203 Blass. l. c. p. 349, 3.

Περὶ τοῦ Ζωρότερον δὲ κέραιε Ι 203) se ipsum fingit dicentem: *ἀλλὰ μειρακιώδη τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν ἀπέφαινον, δεδιότων ὁμολογεῖν ἀκρατότερον εἰρῆσθαι τὸ ζωρότερον, ὡς ἐν ἀτόπῳ τινὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐσομένου· καθάπερ ὁ Ἀμφιπολίτης Ζωΐλος*[1]) *ὑπελάμβανεν, ἀγνοῶν ὅτι πρῶτον μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Φοίνικα καὶ τὸν Ὀδυσσέα πρεσβυτέρους ὄντας εἰδὼς οὐχ ὑδαρεῖ χαίροντας, ἀλλ᾽ ἀκρατοτέρῳ καθάπερ οἱ ἄλλοι γέροντες, ἐπιτεῖναι κελεύει τὴν κρᾶσιν.* sequitur solutio altera physiologica. haec quaestio iam apud Aristotelem est: poet. 1461a 9 sqq.; complures solutiones offeruntur a Porphyrio (vol. I 135 Schr.), singulae exstant in Aristotele, schol. Townl. (V p. 305 M), Eustath. p. 746,41, Athen. X 423 c—e. scholiis Townl. Zoili verba respici videntur; ibi enim est: *οὐκ ἄτοπον δὲ νυκτὸς οὔσης ζωρότερον πίνειν.*

13

Galenus de meth. med. I 3, X p. 18 K: (cum Thessalum[2]) medicum aggrediatur, qui de Hippocrate detraxerit) *Ἀλλ᾽ ἴσως ὑπενόησε τοῦτ᾽ αὐτῷ τιμὴν γενήσεσθαι καὶ μνήμης ἀφορμήν, εἰ λοιδορησάμενος τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν ἀναγκάσειεν ἡμᾶς ἀντιλέγειν αὐτῷ. ἀλλ᾽ οὕτω γε καὶ Ζωΐλος ἔνδοξος τὴν Ὁμήρου μαστίζων εἰκόνα καὶ Σαλμωνεὺς τὸν Δία μιμούμενος καὶ ἄλλο πλῆθος οὐκ ὀλίγον ἐπιτρίπτων ἀνθρώπων, ἢ τοὺς βελτίονας οὐκ αἰδουμένων ἢ καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς λοιδορουμένων. ἀλλ᾽ οὐκ ἀγαθὴν οὗτοί γε δόξαν ὑπελίποντο σφῶν αὐτῶν, οὐδὲ ζηλοῖ νοῦν ἔχων ἀνὴρ οὐδείς οὔτε τὸν Ὁμηρομάστιγα Ζωΐλον οὔτε τὸν παραπλῆγα Σαλμωνέα, καίτοι τοῖς μὲν φιλολοιδόροις ζηλωτὸς ὁ Ζωΐλος, τοῖς δὲ ἱεροσύλοις ὁ Σαλμωνεύς. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ οἱ βαλαντιοτόμοι τὰ τῶν βαλαντιοτόμων ζηλοῦσι κτλ.*

---

1) *Ζώιλος* libri, *Ζωΐλος* semper scripsi ex Herodiani vol. I p. 162, 11 L. — 2) de quo cf. Hdbch. d. klass. Alt. Wiss. V 1^2 p. 303.

14

Herodianus ad *Λ* 129:

128 αἴ κέ ποθι Ζεὺς

129 δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι

in schol. Veneti A, vol. I 26 D.[1]) = II 24,5. 419,1 L: . . . Ζωΐλος δὲ ὁ Ἀμφιπολίτης καὶ Χρύσιππος ὁ Στωϊκὸς σολοικίζειν οἴονται τὸν ποιητήν, ἀντὶ ἑνικοῦ πληθυντικῷ χρησάμενον ῥήματι· τὸ γὰρ ‚δῷσι'[2]) φασι πληθυντικόν. ἀγνοοῦσι δέ· ἔστι γὰρ τὸ δῷ ἑνικὸν ἐπεκτεταμένον,[3]) ὡς τὸ λέγῃ λέγῃσι, φέρῃ φέρῃσι. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν Ὀδυσσείαι (α 168), τὸ „φῇσιν ἐλεύσεσθαι“ [4]), καὶ τὸ „εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδῷσιν ἔεδνα“ (θ 318). κἀνταῦθα γὰρ ἀποδῷ· διὸ καὶ τὸ ι ἔχει προσκείμενον. μέμνηται αὐτοῦ κἀν τῇ ὀρθογραφίᾳ ὁ Ἡρωδιανός. cf. G. Schepss, de soloec. (Arg. 1875) p. 20.

15

Aeliani v. hist. XI, 10, p. 381 sq. Herch.

Ζωΐλος ὁ Ἀμφιπολίτης, ὁ καὶ εἰς Ὅμηρον γράψας καὶ εἰς Πλάτωνα καὶ εἰς ἄλλους, Πολυκράτους μὲν ἀκουστὴς ἐγένετο· οὗτος δὲ ὁ Πολυκράτης καὶ τὴν κατηγορίαν ἔγραψε τὴν κατὰ Σωκράτους. ἐκαλεῖτο δ' ὁ [5]) Ζωΐλος οὗτος Κύων ῥητορικός. ἦν δὲ τοιοῦτος· τό μὲν γένειον αὐτῷ καθεῖτο [6]), ἐκέκαρτο δ' ἐν χρῷ τὴν κεφαλὴν καὶ θοιμάτιον ὑπὲρ τὸ γόνυ ἦν [7]). ἤρα δὲ ἀγορεύειν κακῶς, καὶ ἀπεχθάνεσθαι πολλοῖς σχολὴν εἶχε, καὶ ψογερὸς ἦν ὁ κακοδαίμων. ἤρετο οὖν αὐτόν

1) cf. Ludwich Arist. I 181. — 2) sic cod. A, sed Zoilum Chrysippumque δῶσιν legisse cum Ludwichio puto. — 3) ἐκτεταμένον cod. A, ἐπεκτετ. recte Lehrs: cf. schol BT ad *Λ* 129 (ἐξ ὑποτακτικοῦ τοῦ δῷ τρίτου προσώπου, κατὰ ἐπέκτασιν τῆς σῑ συλλαβῆς ‚δῷσι‘), schol. ABT ad *Λ* 324 sq., T ad *Ξ* 287, AT ad *Ο* 359, Arist. poet. c. 21; sed ἔκτασις termino grammatici utuntur, cum vocalis brevis producitur vel vocalis in diphthongum mutatur. — 4) ita Lentz, φῇσιν ἐμὲ γενέσθαι cod. A. — 5) δ' ὁ Hercher, δὲ ὁ cod. — 6) Bluemner Gr. Priv. Alt. p. 207, 209 sq. — 7) rusticitatis signum: Bluemner l. c. 174 sq. cf. Theophr. char. 4.

τις τῶν πεπαιδευμένων διὰ τί κακῶς λέγει πάντας· ὁ δέ, Ποιῆσαι γὰρ κακῶς βουλόμενος, οὐ δύναμαι.

16

Phoibammon, Rhet. Gr. VIII, 439 sq. W. = III 43 sq. Sp. δεῖ οὖν λοιπὸν παραθέσθαι δόξας ἀρχαίων (quid sit σχῆμα). ἡ γὰρ πορφύρα παρὰ τὴν πορφύραν, ὡς ἡ παροιμία λέγει, διακριτέα. ὁρίζεται δὲ Ζωΐλος[1]) οὕτως, σχῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν προσποιεῖσθαι, ἕτερον δὲ[2]) λέγειν. τρία[3]) ἁμαρτάνει ὅτι οὐ περιλαμβάνει περὶ πάντων τῶν σχημάτων. τὰ γὰρ πλεῖστα ἐκ τοῦ εὐθέος καὶ ἁπλοῦ σχηματίζεται· ὡς ὅτε ἀποφαινόμεθά τι ἢ διαπορούμέν τι καθ' ἑαυτοὺς ἢ ἀποστροφῇ χρώμεθα ἄνευ προσποιήσεως. Καικίλιος δὲ ὁ Καλακτίτης ὡρίσατο οὕτω . . . Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ναυκρατίτης καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπικληθεὶς Μόλων ὡρίσαντο οὕτω κτλ. cf. testim. 11.

17

Suidas s. v. Ἀναξιμένης, I 351 Bernh., Hesych. Mil. p. 13 Flach.: Ἀναξιμένης Ἀριστοκλέους Λαμψακηνὸς ῥήτωρ, μαθητὴς Διογένους τοῦ Κυνὸς καὶ Ζωΐλου τοῦ Ἀμφιπολίτου γραμματικοῦ τοῦ κακίζοντος Ὅμηρον, διδάσκαλος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος.

18

Suidas s. v. Δημοσθένης Ἀθηναῖος, I p. 1255 B: ἐπεθύμησε (Demosthenes) δὲ ῥητορικῆς Καλλίστρατον θεασάμενος τὸν ῥήτορα ὑπὲρ Ὠρωπίων λέγοντα. διήκουσε δὲ Ἰσαίου τοῦ Ἰσοκράτους μαθητοῦ, καὶ τοῖς λόγοις ἐχρῆτο Ζωΐλου τοῦ Ἀμφιπολίτου σοφιστεύοντος ἐν Ἀθήναις (qui Athenis eloquentiam docuit), καὶ Πολυκράτους καὶ Ἀλκιδάμαντος τοῦ Γοργίου μαθητοῦ καὶ αὐτοῦ μέντοι Ἰσοκράτους. cf. testim. 5. 8.

---

1) Ζώιλος codd. — 2) ἕτερόν τι codd. nonnulli, ἕτερον δέ τι Spengel. — 3) τρία cod. Paris., omis. Walz.

19

Suidas s. v. *Ζωΐλος*, I 735 Bernh., l. l. p. 82 Flach.: *Ζωΐλος Ἀμφιπολίτης (πόλις δ' ἐστὶ Μακεδονίας Ἀμφίπολις, ἥτις πρότερον ἐκαλεῖτο Ἐννέα ὁδοί), ὃς ἐπεκλήθη Ὁμηρομάστιξ, ὅτι ἐπέσκωπτεν Ὅμηρον· διὸ αὐτὸν διώξαντες οἱ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ*[1]) *κατὰ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ἔρριψαν. ῥήτωρ δὲ ἦν καὶ φιλόσοφος. ἔγραψε μέντοι τινὰ καὶ γραμματικά, κατὰ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως λόγους θ', ἱστορίαν ἀπὸ θεογονίας ἕως τῆς Φιλίππου τελευτῆς βιβλία γ', περὶ Ἀμφιπόλεως καὶ κατὰ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος*[2]) [*καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐν οἷς καὶ ψόγος Ὁμήρου*].

20[3])

Ps. Zonaras (Antonios Monachos[4]) p. 963 ed. JAH Tittmann: *Ζωΐλος· οὗτος Ἀμφιπολίτης ἐστί. πόλις δὲ Μακεδονίας Ἀμφίπολις. οὗτος ὁ Ζωΐλος ἐπεκλήθη Ὁμηρομάστιξ, ὅτι ἐπέσκωπτε τὸν Ὅμηρον.*

21

Joannis Tzetzae exeg. in Hom. Iliad. p. 3, 6—16 ed. G. Herm.: *Πολλοὶ μὲν τῶν ἀρχαίων τὴν Ὁμηρικὴν ἐπικε-*

---

1) *Ὀλυμπίᾳ* libri: fortasse *Ἰσθμοῖ*. Blass. l. c. p. 345.

2) Bernhardius hic glossae conclusionem esse censuit, quia sequentia fabricam hominis semidocti sapiant. Bekkerus idem fecit, assentitus est Sauppius (Orat. Att. p. 249). verba *καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐν οἷς* desunt in optimo Suidae codice V (Hesych. Flach. p. 82). tamen Flachio mirum in modum non Bernhardii sententia probatur, sed expungit nil nisi *ἐν οἷς καὶ ψόγος Ὁμήρου*. utut id est, certum mihi videtur, *ψόγον* illum adeo extra ordinem locoque tam male apto nominari, ut fieri non possit, quin glossema putetur, praesertim cum Dionysius *τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις* solas afferat.

3) quae in Eudociae, quae dicitur, violario (429, p. 321 Fl.) de Zoilo traduntur, omisi, quia falsarii testimonium testimoniis genuinis inserere nolui (cf. Nietzschii et Pulchii probationes, quos Christ Gesch. d. grch. Litt.[2] p. 704 laudat).

4) cf. Krumbacher Byz. Litt. Gesch. p. 145.

χειρήκεσαν Ἰλιάδα ἐπεξεργάσασθαι, οὐδεὶς δὲ αὐτῶν, ὡς μὴ τῆς τῶν νέων ὠφελείας οἶμαι πεφροντικώς, βίβλῳ μιᾷ τὴν πᾶσαν ἐξήγησιν συνετάξατο. ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν, ὡς ὁ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τῶν λέξεών τε καὶ ἱστοριῶν πεφροντίκεσαν, καὶ τῆς τῶν ἀπόρων λύσεως ἕτεροι, καθάπερ ὁ Πορφύριος· ἕτεροι δὲ, ὡς ὁ Ἀμφιπολίτης Ζωΐλος, ὠφέλιμον μὲν οὐδὲν πεποιήκεσαν, καθυλακτήκασι δὲ μάτην τοῦ ποιητοῦ, τινὰ τῆς ποιήσεως μυκτηρίσαντές τε καὶ διασύραντες· ἄλλοι δὲ κτλ.

22

Scholia Jo. Tzetzae ad exeg. in Jl. p. 125, 22 sqq. ed. G. Herm.: Ὁ Ζωΐλος οὗτος ἐστὶν ὁ Ὁμηρομάστιξ καλούμενος, διὰ τὸ πολλὰ δια(σιλλοῦν)[1]) τῶν Ὁμηρίων ἐπῶν. ἦν δὲ ἔγχρονος Ἀ(λε)ξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι, ὅστις Ἀλέξανδρος καὶ τὸ καθ' Ὁμήρου τοῦ Ζωΐλου τούτου βιβλίον ποταμῶν περασύμενος καὶ τότε παρὰ Ζωΐλου τοῦτο λαβὼν εὐχ(αρι)στήσας[2]) ὡς ἐν προσφορῷ λαβὼν τῷ καιρ(ῷ) καὶ κάθαρτρον[3]) εἰπὼν, σὺ καθ' Ὁμήρου γράφ(ειν) τολμᾷς, τῷ ποταμῷ κατεπόντωσε[4]) καὶ ὁ μὲν Σικελιώτης Διόδωρος[5]) τὸν Ζωΐλον τοῦτον οὐδὲν ἕτερον ἔτι γεγραφέναι φησὶν ἢ τὴν καθ' Ὁμήρου, ἣν εἴπομεν, σύνταξιν, ἥσπερ τὰ πρόσφορα ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ῥηθ(ήσεται), οἱ δὲ τοῖς εὐδοκίμοις τοῦτον συντάττουσι ῥήτορσιν.

23 — 40

Sequuntur testimonia incertis temporibus edita, vitarum Aratearum loci, scholion Platonicum, scholia Homerica; quibus Eustathii annotationes inseram, quoniam eorum et scholiorum argumenta vel eadem vel simillima esse solent.

---

1) ita equidem supplevi. διασύραι Bachmannus schol. Lps. 1835, p. 825. — 2) ita ego supplevi, εὐχὴν στήσας Bachmann l. c. — 3) ita G Hermann. [κατάρατε] Bachmann. — 4) simile de Alexandro et Aristobulo narrat Lucianus quom. hist. sit consc. 12. — 5) cf. Diodor ed. C Mueller, frgm. inc. sedis, vol. II 582.

23

vita Arati III[1]), Westerm. *Βιογρ.* p. 57, 3 sqq.: *ἀδελφοὺς δὲ ἔσχε* (Aratus) *Μύριν*[2]) *καὶ Καλώνδαν*[3]) *καὶ Ἀθηνόδωρον*[4]), *ὅν φησιν Εὐφράνωρ ἀντιγράψαι πρὸς τὰς τοῦ Ζωΐλου κατηγορίας.*

24

vita Arati IV[1]), Westerm. *Βιογρ.* p. 60, 7 sqq.: *ἀδελφοὺς δ' εἶχε γ', Μύριν Καλώνδαν καὶ Ἀθηνόδωρον, ὃς πρῶτος ἀντειπεῖν λέγεται Ζωΐλῳ τῷ κατὰ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως γράψαντι.*

25

schol. ad Platonis Hipparch. p. 240, vol. IV 2 p. 334 ed. Bekker: *τέως*] *δηλοῖ τὸ πρὸ τοῦ. Δημοσθένης „ὁ τέως προσκυνῶν τὴν θόλον". Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις . . .* (sequuntur verba eius). *Ζωΐλος ἐν τῷ εἰς Πολύφημον ἐγκωμίῳ· „οὕτω γὰρ ὡμογνωμόνησαν οἱ θεοὶ περὶ τῆς τιμωρίας ταύτης, ὥστε πάντοθεν Ὀδυσσεὺς τέως ὁ σωζόμενος καὶ τὰς ναῦς ἀκεραίους περιποιούμενος περιώφθη μετὰ τὴν ἀρὰν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς."*

sensum explicavit Lehrsius in Jahnii annal. XII (1830) p. 106 = Arist. p. 202. de forma huius loci rhetorica dixit F Blassius l. c. p. 346 sq.

26

ad E 4 *δαῖε* (Minerva) *ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος* (Diomedis) *ἀκάματον πῦρ . . .*

7 *τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων*

in cod. A adscriptum (vol. I 197 D., Porphyr. I 79, 18 Schr.) est: *Ζωΐλος*[5]) *ὁ Ἐφέσιος κατηγορεῖ τοῦ τόπου τούτου καὶ μέμφεται τῷ ποιητῇ, ὅτι λίαν γελοίως πεποίηκεν ἐκ τῶν ὤμων*

---

1) Susemihl Gr. Litt. Gesch. d. Alex. Zt. II 292 sq. 293, 39. E Maass Aratea p. 310, 2. — 2) Westermann, *λύρην* libri. — 3) Hemsterhuys, *καλλιόδαν* libri. — 4) de quo cf. E Maass, l. c. p. 245, 18. — 5) *Ζωῖλος* A.

τοῦ Διομήδους καιόμενον πῦρ· ἐκινδύνευσε γὰρ καταφλεχθῆναι[1]) ὁ ἥρως. ἔνιοι μὲν οὖν . . . sequuntur solutiones.

ex scholiis quae dicuntur minoribus (D) haec prompta sunt et hic et in codice Genev. (II p. 62 Nic.). eadem quaestio sed Zoili nomine praetermisso traditur schol. B et T.

27

Eustath. ad E 4, vol. II p. 2 ed. Lips.:

. . . τὸν δὲ Ὁμηρομάστιγα Ἐφέσιον Ζωΐλον μεμφόμενον τῷ ποιητῇ τούτου τοῦ πυρὸς ὃ κατέφλεξεν ἄν, ὡς αὐτὸς λέγει, τὸν ἥρωα, καταρραπιστέον, εἴ γε σπουδάζων τὴν φαντασίαν εἰς ἀλήθειαν ἕλκει καὶ οὐδὲ Ὁμήρου ἀκούει, πῦρ μὲν εἰπόντος, εἶτα ἑαυτὸν ἑρμηνεύοντος καὶ τρόπον τινὰ λέγοντος, ὅτι οὐ πυρὶ φλέγοντι, ἀλλ᾽ ἀστέρι ἐῴκει λαμπρὸν παμφαίνοντι. sequuntur aliae solutiones.

28

ad E 20 sq. Ἰδαῖος δ᾽ ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
οὐδ᾽ ἔτλη περιβῆναι ἀδελφείου κταμένοιο

schol. Ven. A, I 198 D.

κατηγορεῖ καὶ τούτου τοῦ τόπου ὁ Ζωΐλος, ὅτι λίαν, φησί, γελοίως πεποίηκεν ὁ ποιητὴς τὸν Ἰδαῖον ἀπολιπόντα τοὺς ἵππους καὶ τὸ ἅρμα φεύγειν· ἠδύνατο γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἵπποις. ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι κατέθορε μὲν τοῦ ἅρματος ὡς ὑπερασπίσων τὸν ἀδελφόν, εὐλαβηθεὶς δὲ τὸν πολέμιον εἰς φυγὴν ἐτράπη. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι εἰδὼς τὸ Διομήδους φίλιππον διὰ τοῦτο

schol. Ven. B, III 230 D. = Porphyr. I p. 79, 27 Schr.:

κατηγορεῖ καὶ τούτου Ζωΐλος, ὅτι λίαν, φησί, γελοίως πεποίηκε τὸν Ἰδαῖον ἀπολιπόντα τοὺς ἵππους καὶ τὸ ἅρμα φεύγειν.

ῥητέον οὖν ὅτι κατέθορε μὲν τοῦ ἅρματος ὡς ὑπερασπίσων τῷ ἀδελφῷ, εὐλαβηθεὶς δὲ τὸν πολέμιον εἰς φυγὴν ὥρμησεν. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι εἰδὼς τὸ Διομήδους κτλ.

1) καταφλεχθείς A.

ἐᾷ τοὺς ἵππους, ὅπως περὶ αὐτοὺς γένηται. ἢ ὅτι οὐκ ἐπέστησε τῷ συμφέροντι· αἱ γὰρ φρένες ταραχθεῖσαι[1]) παρέπλαγξαν καὶ τὸν[2]) σοφόν[3])· τοιοῦτος εὑρίσκεται παρ᾽ αὐτῷ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος κτλ.

quae sequuntur, plane eadem sunt atque in cod. A.

cf. Eustath. p. 516, 22 sqq. verba ἠδύνατο — ἵπποις, quae sunt in cod. A, non sunt in cod. B, vere Zoiliana esse videntur.

29

ad *K* 274 sqq.

τοῖσι (Ulixi Diomedique) δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο
Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ᾽ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
νύκτα δι᾽ ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν

haec adnotata sunt (Ven. *B*, Dind. III 440, Porphyr. I 153, 22 Schr.) a Porphyrio: Ζωΐλος ὁ κληθεὶς Ὁμηρομάστιξ γένει μὲν ἦν Ἀμφιπολίτης, τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ διδασκαλ(είου)[4]), ὃς ἔγραψε τὰ καθ᾽ Ὅμηρον γυμνασίας ἕνεκα, εἰωθότων καὶ τῶν ῥητόρων ἐν τοῖς ποιηταῖς γυμνάζεσθαι. οὗτος ἄλλα τε πολλὰ Ὁμήρου κατηγορεῖ καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐρωδίου, ὃν ἐν τῇ νυκτεγερσίᾳ ἔπεμψε τοῖς περὶ τὸν Ὀδυσσέα ἡ Ἀθηνᾶ, ὃν, φησίν, οὐκ εἶδον ὀφθαλμοῖσιν, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν. πῶς γὰρ, φησὶ, χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεύς; εἰκὸς γὰρ ἦν ὑπολαβεῖν περιβοήτους ἔσεσθαι· φωνὴ γὰρ σημεῖόν ἐστι τοῖς λανθάνειν προαιρουμένοις ὑπεναντίον. Μεγακλείδης (sc. λύει), ὅτι μανικῶς ταῦτα ἐποίησε· δηλοῖ γὰρ ὅτι φωνὴν ἤκουσαν

1) ταραχθῆσαι A. — 2) τὸ A.

3) non fortasse (ut inquit Dindorfius), sed certo Pindari: Ol. VII 30 αἱ δὲ φρενῶν ταραχαὶ παρέπλαγξαν καὶ σοφόν.

4) διδασκα^λ cod. B; διδασκαλείου Schraderus secutus Dindorfium. Villoison διδάσκαλος ‚eius dicendi rationis qua Isocrates utebatur magister'. Lehrsius (in Kammeri diss. de Porph. schol. 1863, p. 69) τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ χαρακτῆρος ἀντιδιδάσκαλος. sed cf. p. 36 sq.

μόνον. οὐκοῦν οὕτως ἀπέβη τὸ μέλλον· αὐτοὶ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων οὐκ ὤφθησαν, ἤκουσαν δὲ τὰ βουλεύματα καὶ τὰς τάξεις, Δόλωνος ἐξαγγείλαντος. πῶς ἂν οὖν οἰωνὸς σαφέστερος φανείη; sequuntur aliae solutiones.

30

ad *P* 204 τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε κρατερόν τε schol. Ven. A, II p. 135 D.: ἐνηέα] τὸν προσηνῆ, τὸν ἐναντίον[1]) τῷ ἀπηνεῖ. ὁ Ζωΐλος[2]) τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ (ϑ 200) ,χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι' ὡς ὄνομα ὑπέλαβεν. hoc se non intellegere dicit Lehrs Arist. p. 204, N. 125. etsi verba non plane perspicua, tamen non cum Cobetio Ζηνόδοτος pro Ζωΐλος scribendum est. haud scio an illic Zoilus irriserit novum illum Ulixis amicum alicundeque ignotum, cui nomen esset Ἐνηής.

31

ad Σ 22 τὸν (Achillem de Patrocli nece certiorem factum) ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα κτλ schol. Ven A (II 148 D., Porphyr. I 220 Schr.): Πλάτων ἐν τρίτῳ Πολιτείας (p. 388) κατηγορεῖ τῶν ὀδυρομένων, λέγων ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων μὴ δεῖν τοῦτο ποιεῖν ὡς δεινόν τι πεπονθότων. Ζωΐλος[3]) δέ φησιν ἄτοπον νῦν εἰδέναι[4]) τὸν Ἀχιλλέα· προειδέναι τε γὰρ ἐχρῆν ὅτι κοινοὶ οἱ πολεμικοὶ κίνδυνοι, τόν τε θάνατον οὐκ ἐχρῆν δεινὸν ὑπολαμβάνειν, τό τε οὕτως ὑπερπενθεῖν γυναικῶδες. οὕτως οὔτ' ἂν βάρβαρος τιτθὴ[5]) ἐποίησεν· καίτοι Ἑκάβης ἐπὶ τῷ σφαγῷ Ἕκτορος οὐδὲν τοιοῦτόν ἐστιν. Ζηνόδωρος[6]) δὲ ἀπολογεῖται λέγων ὅτι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν πεπραγμένων θρηνεῖ,

---

1) τῶν ἐναντίων A, τὸν ἐναντίον Cobet. — 2) Ζώιλος A, Ζηνόδοτος Cobet. — 3) Ζώιλος cod. A. — 4) sic A, εἶναι vel ἐοικέναι W Ribbeck Rh Mus. 36, p. 134. εἰδέναι versu 4 explicari censet Schrader. — 5) Dindorfius, τιθὴ A. — 6) recordatus eram Athenodori, qui primus contra Zoilum scripsit (cf. testim. 24). sed iam Lehrsium idem coniecisse, a coniectura postea decessisse video: Arist. 219.

καὶ ἄλλως συνήθη ταῦτα τῷ τε βίῳ[1]) ,τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀιζυροῖσι βροτοῖσι Κείρασθαί τε κόμην βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν' (δ 197 sq.).

simile schol. Ψ 19 (ABT).

32

schol. Genev. ad Φ 256 (I p. 200 Nic., edit. separ. p. 7): φεῦγ' ὄπισθε ῥέων[2])] Ζωΐλος αἰτιᾶται ὅτι ἀθανάτους ἵππους ἔχων (Achilles a Scamandro fugatus) ἐν τῷ ἀντικειμένῳ καιρῷ αὐτοῖς οὐ χρᾶται.

33

schol. Genev. (I p. 209 Nic., edit. separ. p. 17) ad Φ 447 (ἦ τοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα 447Εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν . .):

εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν] Ζωΐλος γράφει· „εὐρύ τε καὶ μάλα μακρόν".

offenditne Zoilum, quod Neptunus suum ipsius opus pulchrum dicit? simile hoc videtur Aristoniceo Η 75.

34

schol. Genev. ad Φ 454 (I p. 209 Nic., edit. separ. p. 17): Ζωΐλος ζητεῖ πῶς ὁ Ποσειδῶν τὸν Αἰνείαν μεταθεὶς (Υ 318 sqq.) ἐξ ὅλου τοῦ στρατεύματος αὐτὸς κινδυνεύει πραθῆναι (a Laomedonte).

Zoilus dicit fieri non potuisse, ut Laomedo Neptuno veneundi periculum compararet (Φ 454): nam ut paulo ante (Υ 325) Neptunus Aeneam cum transponeret servavisset, ita tum quoque se ipsum transpositione servare ei licuisse.

---

1) τε delev. Dindorf, τῷ τότε βίῳ proposuit Schrader. — 2) ,le lemme détaché' Nicole.

35

ad Χ 210 (ubi Juppiter Achillis et Hectoris fata perpendit) ‚ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο' schol. Townl. (VI 388 M.):

κῆρας τὰς μοίρας — γελᾷ δὲ τὸν μῦθον ὁ Ζωΐλος· ποδαπαὶ γὰρ αἱ Μοῖραι ἐν ταῖς πλάστιγξι, καθήμεναι ἢ ἑστηκυῖαι;

36

ad Ψ 100 ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνὸς Ὤιχετο τετριγυῖα schol. Townl. (VI 410 M.):

ἠΰτε καπνός] διὰ τὸ λεπτὸν καὶ πνευματῶδες· ἢ πρὸς τὴν κίνησιν· Ζωΐλος δέ φησιν ὅτι ‚ἀλλ' ὁ καπνὸς ἄνω φέρεται.' versum hunc Plato ἐξαλείφειν vult de rep. III p. 387 C.

37

Eustath. ad Ω 652, p. 1370: ὅρα δὲ ὡς καὶ Ζωΐλῳ καὶ ἄλλοις ἐπηρεασταῖς τόπους ἀνασκευῆς ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ δέδωκεν Ὅμηρος. δοκεῖ γὰρ οὐ πιθανὸν ἐθελῆσαι νύκτωρ τὸν Πρίαμον ἐπιλαβεῖν τῷ ναυστάθμῳ μὴ φθάσαντα πρεσβεῦσαι καὶ σχεῖν ἐνδόσιμον. ἔτι δὲ καὶ τὸ λαθόντα τοὺς νυκτοφύλακας εἰσελθεῖν, καὶ τὸ ἔσω τῆς τοῦ Ἀχίλλεως γενέσθαι κλισίας οὕτω κατησφαλισμένης. καινότατον δὲ καὶ τὸ πεῖσαι τὸν ἄγριον, καὶ λόγοις θέλξαι τὸ θηρίον. τὸ δ' ἦν ὁ Ἀχιλλεύς. ἀπίθανον δὲ καὶ τὸ τολμῆσαι τὸν γέροντα παρρησιάσασθαι τὴν δέησιν, καὶ ἐπὶ τῷ υἱῷ δὲ παθήνασθαι, οὗ καὶ μνήσασθαι μόνον ὤκνει ὁ ἥρως, καὶ τὸ μὴ ὑποπτῆξαι, ὡς εἰ καὶ τὸν Ἀχιλλέα πείσει, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἴσως αὐτὸν συσχὼν ἢ λύτρα μυρία λήψεται ἢ ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλένην προσαπαιτήσας λάβοι. ἔχει δὲ ἀπορίαν καὶ ὁ κατὰ τὸν γέροντα ὕπνος, καὶ πῶς ἔλαθεν ἐπανερχόμενος, καὶ πῶς ὁ Ἕκτωρ ἄταφος ἐπὶ πολὺ κείμενος καὶ γυμνὸς δὲ περιελκόμενος οὔτε ὦζεν ἄρτι καὶ οὐδὲ ἀπεδρύφθη τῶν σαρκῶν. ταῦτα δὲ πάντα καὶ ὅσα τοιαῦτα ὑποκρουσάμενος τοῖς Ὁμηρισταῖς ὁ ποιητὴς αὐτὸς αὖθις ἐπελύ-

σατο διά τε θείων προσώπων καὶ διὰ λόγων δεξιότητος καὶ δι' ὀνείρου καὶ ἑτεροίων τρόπων ἐθάδων αὐτῷ, καθὰ δέδεικται. hoc loco non ,ἐνστάσεις Zoili ad instar movendas, sed ab ipso Zoilo motas' significari puto cum Schradero (I 424, 2).

38

ad ϑ 326 sqq. schol. cod. Hamb. 56 (Porphyr. II p. 75, 13 Schr.) ita: ἐπιτιμᾷ δὲ αὐτοῖς ὁ Ζωΐλος, ἄτοπον[1]) εἶναι λέγων γελᾶν μὲν ἀκολάστως τοὺς θεοὺς . .[2]) ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, τὸν δὲ Ἑρμῆν εὔχεσθαι, ἐναντίον τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ὁρώντων δεδέσθαι σὺν τῇ Ἀφροδίτῃ. οὐκ εἰσὶ δὲ οἱ ποιητικοὶ θεοὶ φιλόσοφοι, ἄλλως τε καὶ παίζοντες.[3]) ἀλλὰ καὶ τὸ κάλλος ἠθέλησε δηλῶσαι τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι ἐπαινοῦντες οἱ δημογέροντες (Γ 146 sqq.)[4])

Martis Venerisque amores ante Zoilum reprehendit Plato (de re publ. III p. 389 A, 390 C). erant qui etiam secluderent versus 333—342: cf. Ludwich Arist. I 571, 1.

39

ad ι 60 ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐυκνήμιδες ἑταῖροι ὤλονθ' etc.

schol. H (Porph. II 84 Schr.):

πολλοὶ κατηγόρουν τοῦ ἀπιθάνου, ὧν εἷς ἐστι καὶ Ζωΐλος· ἄτοπον γὰρ ἡγοῦνται μήτε πλέονας μήτε ἐλάττους ἀνῃρῆσθαι ἀφ' ἑκάστης νηός, ἀλλ' ἴσους ὡς[5]) ἀπὸ τοῦ ἐπιτάγματος· χρὴ δὲ τὰ πλάσματα πιθανὰ εἶναι. λύει δὲ ὁ Κράτης οὕτως· βούλεται Ὅμηρος κτλ.

Eustath. p. 1614 (I 321 ed. Lips.): ἐνταῦθα δὲ ἐπιφέρεται Ζωΐλος ὁ Ὁμηρομάστιξ, λέγων, ἀπιθάνως ἴσους ἀφ' ἑκάστης ἀπολέσθαι νηὸς καθάπερ ἐξ ὑποτάγματος. οἱ δὲ

1) ἄτυπον cod., emend. Preller. — 2) una vel duae litterae evanuerunt. — 3) ἄλλως τε καὶ παίζοντες Schrader, ἀλλὰ παίζοντ' cod.; ἀλλὰ παίζονται Preller. — 4) quo loco utitur Lessingius in libri, quem Laokoon inscripsit, c. 21. — 5) ἴσως cod., ἴσους ὡς JG Schneider.

λόντες ἀντιλέγουσιν αὐτῷ πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ὡς ἐλλογηθέντων τῶν ἀπολωλότων ταῖς ὅλαις ναυσί. καὶ ἀπὸ τοῦ προφήν ἀριθμοῦ ἐπιλειπόντων μιᾷ ἑκάστῃ ἀνὰ ἓξ ἀνδρῶν.

40

appendicis instar addo locum, quo Zoilus indicatur, non nominatur. Philodemi rhet. col. 36, p. 72, 18 Gros: ἀλλ' οἱ ῥητορικοὶ σοφισταὶ βουσίριδας καὶ πολυφήμους καὶ τοιούτους ἄλλους ἐγκωμιάζοντες· τὰ τῶν ἀγαθῶν ἔπαθλα κοινοποιοῦσι καὶ πολλοὺς εἶναι πονηροὺς προτρέπονται.

II. De testimoniorum auctoritate.

Agam de iis solis testimoniis, quibus de vita moribusque Zoili certiores fimus; quibus scriptorum Zoilianorum fragmenta traduntur, hic omittenda existumo.

1. Aequalium de Zoilo iudiciis omnino caremus; Vitruvii locus et nobis antiquissimus et pessimus. nam talia nullo alio loco exstant; ex veteribus nemo talia de Aristophane Zoilove prodit; quae iam primum legenti mirabilia videntur. Clintonius, qui hunc locum satis caute deliberavit, ut quo tempore bibliotheca Alexandrina constituta esset, evinceret, cognovit (Fast. Hell. III 380 sq.): ‚The narrative of Vitruvius refutes itself.' hominis litteris imbuti suspicionem fabula eo ipso movet, quod quae de Zoili morte traduntur inter se dissentiunt. accedit[1]) quod Zoilus vel Chii vel Smyrnae necatus esse dicitur, locis ubi Homerus natus esse putabatur. ‚quae Vitruvius profert[2]) fictionem plane ingeniosam exhibent; nam eum qui Homerum castigaverat, aut a Philadelpho, quem studiis Homericis favisse inprimis constat, in cruce figendum fuisse aut vel Smyrnae vel Chii, quibus potissimum in locis Homerum esse natum fama fert, ad necem esse compulsum, consentaneum esse

1) Wulfert l. c. p. 6. — 2) verbis Spindleri (p. 17) utor.

videbatur.' quid, quod ea quae Zoilo pecuniam impetranti a Ptolemaeo responsa esse Vitruvius narrat, alio loco eadem exstare videmus?[1]) in apophth. reg. Plutarcho tributis est (p. 175 C): Ἱέρωνος. 4. *Πρὸς δὲ Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον* (qui propter Homeri inimicitiam famosus erat) *εἰπόντα μόλις οἰκέτας δύο τρέφειν ,ἀλλ' Ὅμηρος' εἶπεν ,ὃν σὺ διασύρεις, πλείονας ἢ μυρίους τρέφει τεθνηκώς.'* num nunc quoque illustrem nominemus Vitruvii historiam, ut Vossius[2])? immo assentiamur Fabricio (bibl. Gr. I p. 560 ed. Harl.) qui Vitruvium „architecturae certe quam historiae et chronologiae peritiorem" recte iudicaverit[3]), et cum Oleario (Philostr. ed. 1709, p. 648) Vitruvii narrationem fabulam meram esse censeamus et qua concludi possit nihil nisi quibus animis homines in Zoilum fuerint ob eius Homericas *κρίσεις*. fundamentum, in quo Zoili historiam aedificemus, Vitruvii locus esse non videtur.[4]) quantopere a ceteris de Zoilo testimoniis recedat, infra explicabitur.

2. a Strabone, quae de rebus litterariis traduntur, fide digna esse nuperrime quaestione accuratiore demonstratum puto: cf. E Stemplinger, Strabons litterarhistorische Notizen, Mchn. 1894.

3--5. Dionysium Halicarnassensem optimis fontibus moderate atque sapienter usum esse inter omnes constat. Usenerus[5]) probavit non solum iudicia altero de imitatione libro prolata, de quibus dubitatio iam nulla est, sed etiam eorum quae de Thucydide atque oratorum virtutibus et vitiis singulis commentationibus docuit, saltem summa linea-

---

1) ubi hic locus exstet, Wulfert p. 6 et Spindler p. 17 non dicunt.

2) de hist. Gr. ed. A Westermann p. 131.

3) cf. Teuffel-Schwabe, Gesch. d. röm. Litt.[5] § 264, 2. 3.

4) idem censuisse gaudeo Reinesium Var. lect. (1640) p. 329. Jonsium, de script. hist. phil. p. 49 ed. II. Lauer l. c. p. 37, 116 extr. Wulfert p. 6.

5) Dionys. Hal. libr. de imit. rell. 1889, p. 141.

menta ex Aristophanis disciplina repetenda esse. ut Usenerus Dionysium non in sua arte inventorem fuisse putat, sic Ammonius[1]) eum nova et inaudita non tradidisse censet. eo libentius Dionysium ducem sequemur.[2])

8. vitae X oratorum Plutarcho vulgo tributae in Dionysii Caeciliique commentationibus constitutae ideoque fide dignae sunt, si opinio vulgaris[3]), ut videtur, recta est. et cohaerere sane locus hic excerptus videtur cum loco Dionysiano n. 5 notato.

10. de Plinii fontibus et auctoritate cf. Teuffel-Schwabe, Gesch. der röm. Litt.[5] § 313,3.

13. Olearius[4]) et Fabricius[5]) Luciani locum simillimum adnotaverunt: pro imag. c. 24 *οὐδ' ἔστιν ὅστις αὐτὸν* (Homerum) *ἐπὶ τούτῳ* (quod Briseida Veneri omnibusque deabus comparavit) *αἰτιάσαιτο, οὐδὲ ὁ μαστίξαι τολμήσας αὐτοῦ τὴν εἰκόνα.*[6])

Luciani verba Galenus, eius paene aequalis, ita reddit (*Ζωΐλος ἔνδοξος τὴν Ὁμήρου μαστίζων εἰκόνα*) ut omnes putent, a Zoilo Homeri signum flagris caesum esse. Lucianus vero *εἰκόνος* voce Homeri narrationem depingendique morem significare vult: *εἰκών* vernacula ‚Schilderung' est et *μαστίξαι* idem valet atque critica saevitia lacerasse[7]) et explicat Zoili cognomen vulgare *Ὁμηρομάστιξ*. Galenus haec verba figurate dicta vel ipse falso verbo tenus interpretatus est vel eo, quod ea ex orationis Lucianeae contextu eripuit, falsae interpretationi subiecit. nam apud Lucianum diutius de

---

1) de Dionys. Hal. libr. rhet. fontibus Mchn 1889, p. 110. — 2) falso Th Bergk (Gr. Litt. Gesch. IV 352; 62) negavit Zoili aetatem e Dionysii locis cognosci. — 3) W Christ Gesch. d. grch. Litt.² p. 315,5. p. 555. — 4) Philostrat p. 648 sq. — 5) Bibl. Gr. I 561 ed. Harl. — 6) scholia Lucianea (IV p. 165 Jacob.) Zoilum cum Zenodoto confundunt: *οὐδὲ ὁ μαστίξαι*] *Ὁμηρομάστιξ ὁ Ζηνόδοτος* (cod. C *Ζηνόδωρος*) *ἐπεκλήθη, ὀβελίσας καὶ ἀθετήσας πολλὰ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν.* — 7) ut Olearii verbis (p. 649) utar.

imaginibus (εἰκόνες, ὑπὲρ τῶν εἰκόνων) disserentem nemo, qui totas legerit commentationes, haec verba alium in modum intelleget nisi μεταφορᾶς loco.[1]) ergo Galeni verba nihili sunt.

15. quaecunque in Aeliani varia historia exstant, iam eo, quod ibi traduntur, suspicionem movent.[2]) si historiunculam hic exscriptam perlegeris, assentieris Perizonio, qui in commentario (Lugd. 1701 edito) de ea iudicet: ‚Satis ipse auctor hunc hominem describit ac suis depingit coloribus.' Spindlerus[3]) putat, ex media Atticorum comoedia huius narrationis colores depromptos esse. utut id est, cautissime Aeliani testimonio ut testis summopere suspecti utendum est.

17. 18. 19. Suidas solus de Zoili vita consulto aliqua tradit, cum ceteri eam non nisi strictim contingant. eo magis est dolendum, quod adeo incertum est, quanti sint quae Suidas tradit. nondum satis de Suidae fontibus exploratum est[4]) valdeque dubitari potest, num omnia quae Hesychio Flachius vindicavit Hesychii sint. neque diiudicari potest, utrum, quae s. v. Ζωΐλος leguntur, unum respiciant an plures, quia nemo ignorat a Suida complures homines saepissime in unius loco tractari, si idem iis nomen est. itaque ea, quae in Suida sunt, reliquis ex fontibus aestimanda sunt neque adhibenda nisi testimoniis ceteris comparatis.

20. lexica, quibus vulgo Eudociae et Zonarae nomina praeponuntur, nihil praebent nisi Suidae verba contracta et excerpta neque quidquam valent prae Suida.

---

1) „Peut-être n'est-ce là qu'un langage figuré, qu'une vive peinture des critiques audacieuses, qui outrageaient le gênie et la mémoire du poète." Biogr. univ. LII, p. 411. — 2) Christ, Gesch d. grch. Litt.[2] p. 608. — 3) l. c. p. 15. — 4) cf. Wilamowitzius, Gött. Nachr. 1893, No. 19, p. 732.

21. 22. Tzetzes in scholii laudati parte altera Diodorum Siculum sequitur, ut ipse dicit: cuius libri e fontibus bonis fideliter excerptis conscripti magni ducuntur.[1])

Igitur quaestionis fundamentum haud ita firmum est. summa cautione erit utendum, plerisque locis ἐποχή erit necessaria; certa in testimoniis pauca exstant, plurima incerta, falsa non pauca.

III. De Zoilo.

a) de nomine Zoili.

Apud Plutarchum (12) et Phoebammonem (16) et in scholiis Ven. A ad *P* 204, *Σ* 22 alibique[2]) *Ζώιλος* scriptum legitur. sed omnibus locis *Ζωΐλος* scribendum est auctore Herodiano (I 162, 11 L): *τὰ διὰ τοῦ ιλος ἀρσενικὰ ἔχοντα τὸ ι βραχὺ παροξύνεται· εἰ δέ τι προπαροξύτονον εἴη, ἢ πάθει γέγονεν ἢ γένει διαφέρει, ναυτίλος, Τρωΐλος, Ζωΐλος, Πενθίλος, ὀργίλος, Μυρτίλος, Χοιρίλος, Πορσίλος, Βανδίλος, φρυγίλος.* quae iam Lobeckius (Pathol. serm. Gr. prol. p. 114) ex Arcadio (55) qui dicitur attulerat. cf Herod. II 446, 1. 5. L. = Crameri anecd. Oxon. II 291. — in Ps-Longino, quem Lobeckius p. 115 affert (c. 9, 14) tum *Ζώιλος* scriptum erat, nunc codicibus *Ζωίλος* ibi quoque tradi scimus.

b) de patria Zoili.

ὁ Ἀμφιπολίτης Zoilus nominatur in testimoniis 6. 8. 10. 12. 14. 15. 17—21. 29. quod apud Plinium (10) Macedo appellatur, apud Heraclitum (6) et Amphipolita et *Θρᾳκικὸν ἀνδράποδον*, idem valet. in schol. DA ad E 7 solo (26) *Ζωΐλος ὁ Ἐφέσιος* exstat; quod Eustathius (27) repetit. nonnulli (ut Baehrius Pauly R E. s. v. et Pape-Benseler, Wtbch

1) cf. Christ, Gesch. d. grch. Litt.[2] p. 536 sq.

2) ut T ad *X* 210; cf. Dindorf vol. II p. 135 n.

d. grch Eigennamen I^3 p. 448) hinc Zoilum Ephesi natum Amphipoli in urbe vitam degisse putaverunt.[1]) at *γένει* Zoilus erat Amphipolitanus Porphyrio teste (29) et Athenis Anaximenem una cum Diogene cynico erudivit (17. 18); itaque huic scholio singulari ne tantam auctoritatem tribuamus, sed errorem a scholiasta commissum esse censeamus.[2]) ceterum haud ita raro apud Graecos viri excellentes compluribus oppidis adscribuntur,[3]) vel errore vel aliis causis (ut Hecataeus et Abderites et Teius vocatur, quia Teii Abderam immigraverant, Apollonius poëta apud Suidam *Ἀλεξανδρεύς*, *Ῥόδιος* alibi nominatur, quia ibi natus postea huic insulae se addixit). sed Zoilus Amphipoli tribuitur melioribus et plerisque testimoniis nec satis causae est, cur huic disgrediamur. Hardio (l. c. p. 186), ut duos fuisse Zoilus evincat, alterum Ephesi natum esse censet et scholiastae Eustathioque assentitur „parce que ces deux commentateurs ayant examiné plus particulièrement les ouvrages faits sur Homère, peut-estre même ceux de ces grammairiens qui avaient travaillé sous les yeux de Ptolemée Philadelphe, on peut conjecturer avec quelque vray-semblance, qu' ils s' y estoient instruits de la patrie du second Zoïle“!

c) de Zoili aetate.

Dionysius Halic. (3) Zoilum una affert cum Antiphonte 411 necato, Thrasymacho, qui 427 Athenis fuit, Polycrate, qui 395 vel 394 accusationem Socratis scripsit, Critia, qui unus ex tyrannis XXX fuit. Dionysii locus n. 5 notatus ut homines fere aequales (*καὶ οἱ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμενοι*

---

1) id quod Suidas *φύσει — θέσει* nominat, ut *Ἀρίσταρχος Ἀλεξανδρεὺς θέσει. τῇ δὲ φύσει Σαμοθρᾷξ.* — 2) item Blass l. c. p. 344, 1. — 3) nonnulla apud E Stemplinger, Strabons litterarhistor. Notizen, München 1894, p. 72. 83—93.

νεύτοις χρόνους) laudat Antiphontem a. 411 mortuum; Theodorum, Lysiae aemulum; Polycratem illum; Isaeum intra annos 390 et 340 florentem; Zoilum; Anaximenem, Alexandri et magistrum et comitem. videmus a Dionysio Isocratis fere tempora, a 436 usque ad 338 viventis, respici. optime quadrat, quod vitae X oratt. (8) tradunt, Demosthenem adulescentem Zoili orationibus artibusve ut magistris usum esse: circa annum ergo 365 a. Chr. n. Zoilum magistrum magni aestimatum fuisse oportet. non repugnat quod Zoilus contra Platonem scripsit (4); quem usque ad a. 347 vixisse constat. quod Aelianus (15) Zoilum Polycratis discipulum nominat, ei credere possumus, primum quia Dionysius utrumque idem orationis genus sectatum esse tradit et quod hoc testimonio accepto Zoilus eidem tempori vindicatur, cui Dionysii locis per se fide dignis. — Suidas cum tradat (17) Anaximenem et Diogene cynico, 323 mortuo, et Zoilo magistris usum esse, eandem aetatem commendat. s. v. Δημοσθένης Suidas (18) eadem refert atque vitae X oratt.: ibi Zoilus Polycrates Alcidamas Isocrates ut aequales enumerantur. s. v. Ζωΐλος Suidas (19) de tempore nil refert; historia quam a Zoilo a theogonia usque ad Philippi mortem scriptam esse dicit, alicunde non est nota, sed eidem aetati Zoilum vindicat atque Dionysii loci et quae similia. — Tzetzae (22) Zoilus ἔγχρονος Ἀλεξάνδρῳ est. Porphyrius loco infra tractando (29) Zoilum nominat τοῦ Ἰσοκρατικοῦ διδασκαλ(είου): etsi dubium est, num Isocratis discipulis inserendus sit, temporibus Isocratis ex testimoniis modo explicatis tribuendus est.

Si annorum numeris paulo certioribus opus videtur, vel cum Lauero[1]) inter annos 400 et 320 Zoilum vitam degisse putes vel cum Blassio[2]) ponas licet Zoilum circa

---

1) Gesch. d. hom. Poesie p. 37, N. 116.
2) l. c. p. 344.

a. 400 natum, circa a. 380 Polycrate magistro usum, circa a. 330 defunctum esse, vel cum Spindlero[1]) censeas, Zoilum circa a. 410 natum 390 anteave in Polycratis disciplinam se contulisse. utut hoc est, quod certi erui potest, recte dixit Clintonius (Fast. Hell. III 485): ‚Zoilus was contemporary with the disciples of Isocrates. He began to be eminent before the rise of Demosthenes and continued to write after the death of Philip; which brings him to the reign of Alexander.‘ Schraderum quoque Zoilum Aristotele aetate paullo maiorem dicere (Porph. I p. 413) gaudeo.

Consulto omisi adhuc Vitruvium, cui hac in re nullam auctoritatem esse putem. ut Vitruvii loco nitaris, per se patet, duos Zoilos constituendos esse. nam Zoilus a Vitruvio cum Ptolemaeo Philadelpho (ab a. 283 usque ad a. 246 regna tenente) coniungitur, et, ut hoc verum sit, Zoilus hic non idem esse potest atpue ille qui Polycratis Isocratisque aetate floruit.[2]) non mirum igitur, quod homines docti, qui Vitruvium non nihili ducerent, putarent fuisse et Zoilum quendam rhetorem et Zoilum Homeri censorem variis temporibus. Tanaquil Faber hoc primus[3]) fecit, cum Longini a. 1663 editi c. 9 (ed. Tollianae p. 71) adscriberet: ‚ceterum cave confundas hunc Homeromastiga cum illo altero Zoilo rhetore, qui tempore Platonis floruit quique adversus illum scripsit.‘ post Faberum ab eo non nominatum Hardio (Mém. de l'Acad. Royale 1733, p. 178—187), omnino fretus Vitruvii narratione duos Zoilos posuit (p. 179), alterum Platonis, alterum Philadelphi aetate florentem. Zoilum Platonis aequalem in optimi hominis speciem depingit (p. 183: un écrivain sage, mesuré, circonspect, incapable d'aigreur et d'emportement), Zoilum, quem dicit alterum, taeterrimum:

---

1) p. 9 sq. — 2) quamquam Perizonius (ad Aelian. II p. 648) Zoili vitam adeo extendere conatus est. — 3) recentioribus temporibus; apud enim veteres iam nota erat haec divisio: cf. test. 22.

ex Aeliano κύων ῥητορικός, ex Galeno comparatio facta cum Salmoneo, ex Heraclito Θρᾳκικὸν ἀνδράποδον, ex Aeliano habitus narratio depromuntur et rhetorice formata componuntur, ut quam abiectissimus evincatur Zoilus Homeromastix[1]. si quis Hardionis non argumentationem, sed artem rhetoricam cognoscere vult, imprimis perlegat velim p. 182 sq.

Hardio, ut duos Zoilos poneret, alterum rhetorem illustrem, alterum turpissimum et perditum, adductus est eo quod Vitruvii locum pluris aestimavit testimoniis reliquis. Vitruvio hac in re nihil tribuentes non habebunt quod duos Zoilos pro uno sibi fingant: fundamentis submotis aedes corruunt.

At dixerit quis: nonne homo, de quo agimus, hic Zoilus Amphipolitanus, illic Zoilus nominatur? sane, sed idem ubique intellegitur. cognomen omittitur ab iis qui eum per se notissimum esse putant ut a scholiastis, a libri π. ὕψους auctore, aliis.[2]

Praeter Fabrum et Hardionem duos Zoilos esse existimaverunt olim:

Jean Lami[3]), deliciae eruditorum Flor. 1736—69

JG Hager de Zoilis Chemnic. 1756[4])

JJ Reiskius ad Dion. Hal. V 627

FA Wolfius proleg. ad Hom. p. 192 (‚Ceterum Zoilorum historia, etiam post Hardionem, non paucis difficultatibus impedita est. Sed celeberrimus eorum haud dubie rhetor, quem tamen ubi Strabo appellat VI p. 271 (417) in marginem releganda puto verba ‚ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων

---

1) ‚On l'avait surnommé le chien de la rhétorique; on comparoit sa folie à celle de Salmonée qui avoit voulu s' égaler à Jupiter; on le traitoit de vil esclave, de calomniateur, de sacrilège; en un mot il estoit devenu dans toute la Grece l'object de la haine et de la risée publique.' l. c. p. 184. — 2) Spindler p. 7 sq. — 3) laudatus in Biogr. univ. LII p. 414. — 4) hic libellus mihi non promptus affertur a Lauero, Gesch. der hom. Poesie p. 37, n. 116.

ὡς μυθογράφον'. ergo, ut cum Hardione duos secernat, Wolfius eam enuntiationem glossema dicit, quam Hardio genuinam esse demonstraverit: cf. p. 8, n. 1)

Bélin de Ballu, histoire critique de l'éloquence chez les Grecs 1813, I p. 253 (quasi apodictice docet: ‚l'orateur Zoile, bien différent du critique d'Homère, vivoit plus d'un siècle avant ce dernier').

L Spengelius, συναγ. τεχνῶν p. 180 (‚Zoilus rhetoris nomine laudatus, diversus ut videtur, nam eundem esse censent veteres Dionysius Strabo alii, ab illo qui Homerum castigavit').

Baehrius (R E s. v.) rectam viam ingressus constitit; dicit enim: „Doch ist es wohl richtiger, einen dieses Namens anzunehmen und ihn unter den genannten (2.) Ptolemäus zu setzen." unum certo constituamus Zoilum, sed non sub Ptolemaeo Philadelpho vitam degentem.

Nunc quidem Hardionum sententia explosa est. Lehrsius olim in Jahnii annal. vol. XII, 1, 1830, p. 108, 2 pollicitus ‚Ceterum cur unum statuam Zoilum alias dicam' hoc non dixit; in Arist. (p. 205 n.) hoc tantum est: ‚Ceterum illa omnia ad unum eundemque Zoilum pertinere patet.' argumentis planioribus adversarios non refutavit, non refutaverunt ceteri viri doctissimi, qui post Lehrsium unum Zoilum esse statuerunt, nec Westermannus[1]) nec Sauppius[2]) nec JF Lauer[3]) nec Blassius[4]) nec Spindlerus[5]).

Hardionis commentationem, secretionis huius fontem, quicunque accuratius perscrutatus erit, iam illam sententiam vanam esse cognoscet. unus fuit Zoilus atque is florere

---

1) Gesch. der grch. Bereds. § 50, 20 „Zoilus aus Amphipolis, kein gemeiner Redner, aber ein arger Zänker." ad Vossii de hist. Gr. p. 132, 14: „ubivis ita veteres de hoc Zoilo loquuntur, ut non sit dubium, quin unum atque eundem putaverint." — 2) Or. Att. II 249: ‚neque enim de duobus cogitandum esse, facile est ad intelligendum'. — 3) Gesch. d. hom. Poesie p. 37, n. 116. — 4) l. c. 344, 1. — 5) l. c. p. 8 sq.

coepit ante Demosthenis adulescentis studia rhetorica et mortuus esse videtur post Philippi obitum. aequalis fuit Isocratis Polycratis Critiae Lysiae Isaei[1]).

d) de Zoilis homonymis

agere nolo, quia omnes a Zoilo Amphipolitano ita discernuntur, ut nemo illorum cum hoc possit confundi. enumeravit ex veterum libris Zoilos Fabricius in bibl. Gr. vol. I 561 sq. ed. Harles., quo nititur Pauly R. E. s. v. addendi sunt Zoili ex inscriptionibus noti, qui in CJGr indice componuntur. quas cum accurate perlustarem, inveni[2]) in omni orbis terrarum parte Zoili nomen usitatum fuisse et omnibus temporibus. minime rarum hoc nomen erat apud veteres.

e) de Zoili vita.

Zoilus nominatur Amphipolitanus, ergo natus est in Amphipoli urbe; si θέσει nomen hoc ei tributum esset, ut Apollonio Alexandreo a Rhodo insula, futurum esse puto ut hac de re apud Suidam aliquid proderetur (ut s. v. Ἀρίσταρχος). et legimus apud Porphyrium (29), γένει Zoilum esse Amphipolitanum.

Dionysius (3) inter eos oratores, qui ut Lysias[3]) dicendi genus subtile[4]) (ἰσχνόν) sectati sint, enumerat Polycratem et Zoilum. eosdem coniungit Dionysius loco n. 5 notato et Suidas s. v. Δημοσθένης. certum ergo, Zoilum idem genus dicendi coluisse quod Polycrates. Polycrates Busirim laudavit, Zoilus Polyphemum; itaque Philodemus (40) Zoilum Polycratemque aeque reprehendit. nil nos prohibet, Aeliano credere dicenti, Zoilum Polycratis discipulum (ἀκουστήν)

---

1) Th Bergk falso Zoilum diadochorum aetati tribuit. Gr. Litt. Gesch. IV 352, 62. — 2) sed inscriptiones huc adscribere longum est. — 3) cf. Hardio l. c. p. 181—183. — 4) Cic. or. 76. Dionys. Hal. de admir. vi Dem. p. 207. Volkmann Rhetorik 1872. p. 454 sqq.

fuisse illius, quem Aeschrio (Athen. XIII 335 c) *λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλώσσῃ* nominavit. qui Polycrates Atheniensis[1]) aetate paulo maior fuit Isocrate; Isocrates contra eum Busirim orationem (XI) scripsit. Polycrates dicendi generi simplici et in usu versanti operam dedit, Isocrates generi ostentationi comparato; Polycrates erat sophista, rhetor Isocrates. Polycrates ab Isocrate tota dicendi ratione et animi voluntatibus abhorrebat,[2]) et ut Isocrates Polycratis artificia rhetorica eo reprehendit, quod de Busiride a Polycrate laudato ipse quoque verba fecit, ita Polycrates Helenae laudationi Isocrateae orationem opposuit, qua acerima illius censura continebatur (hypoth. Is. Helen., Or. Att. II p. 8 *Τινὲς λέγουσιν, ὡς ὅτι καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε* (sc. Isocrates) *πρὸς Πολυκράτην, ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ καὶ ἐν τούτῳ. οὐκ ἔστι δέ· καὶ γὰρ τὸ ἐναντίον συνέβη. ἐκεῖνος γὰρ ὁ Πολυκράτης ἐπελάβετο τοῦ Ἰσοκράτους ὡς κακῶς γράψαντος τὸν λόγον τοῦτον, ὥσπερ ἐκείνου ἀντελάβετο ἐν τῷ Βουσίριδι*). saepius exstant in Isocratis orationibus loci quibus in sophistas invehatur generis Polycratei: ut in Panath. 18. 33.[3]) valde probabile igitur videtur, quod Zoilus Polycratis etsi non discipulus, tamen socius eiusdem generis dicendi Lysiani particeps, contra Isocratem scripsisse fertur (Suid. 19): „forte hoc scripto patrocinium Polycratis magistri sui ab Isocrate notati suscepit.“[4]) — at dixerit quis a Porphyrio (29) Zoilum nominari *τοῦ Ἰσοκρατικοῦ διδασκαλ(είου)*: quod fieri non posse vide-

---

1) de quo cf. Blass Att. Bereds. II 336—344. Sauppe Or. Att. II 220—223. — 2) Blass p. 338.

3) 18: *ἀπαντήσαντες γάρ τινές μοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον, ὡς ἐν τῷ Λυκείῳ συγκαθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαίων σοφιστῶν καὶ πάντα φασκόντων εἰδέναι καὶ ταχέως πανταχοῦ γιγνομένων, διαλέγοιντο περί τε τῶν ἄλλων ποιητῶν καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, οὐδὲν μὲν παρ' αὑτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψῳδοῦντες καὶ τῶν πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέστατα μνημονεύοντες.* Th. Bergk, Gr. Litt. Gesch. IV 371, 20. — 4) Jonsius l. c. p. 49

tur, si recte adhuc diiudicavimus.[1]) aut Porphyrius hic ita erravit, ut eum quem Isocratis aequalem fuisse sciebat, Isocratis auctoritatem adeo vigentem secutum esse opinaretur,[2]) aut librarius mendose scripsit. scribere nos iussit Lehrsius (in Kammeri diss. de Porph. schol. Hom. p. 69) τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ (χαρακτῆρος ἀντι)διδάσκαλ(ος); hanc vocem nusquam traditam formari non opus est, si emendes vel cum Arthuro Ludwich τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ διδασκαλ(είου ἀνταγωνιστής) vel τοῦ Πολυκρατικοῦ διδασκαλ(είου). equidem vel Porphyrium vel fontem, quo utebatur, errasse puto. sed concedo fortasse Sengebuschium[3]) recte eo hunc locum ceteris cum testimoniis conciliasse, ut Zoilum alio tempore Polycratem, alio Isocratem sectatum esse censeret; eo vero tempore quo Polycratem sectaretur adversus Isocratem Zoilum scripsisse.[4]) certo arbitrio abstineamus sicut Usenerus:[5]) ‚quae voces (Porphyrianae) nisi cum certa ratione emendata fuerint, nullo modo ex his qualecunque colligi licebit.‘[6])

Equidem Zoilum cum Polycrate coniungere non dubito; etsi non discipulus, certe eius sodalis fuit idemque dicendi genus sectatus est. itaque eum Isocrati inimicum fuisse et Isocrateorum disciplinae verisimile est. num librum contra Isocratem composuerit, pro certo vendere non audeo.

Tota hac disputatione elucere videtur, Zoilum vixisse Athenis: ibi audivit Polycratem, ibi ipse eloquentiam

---

1) falso Zoilum a Sauppio in epist. crit. p. 153 Isocratis discipulum nominari iam Usenerus (qu. Anaxim. p. 10, 1) censuit. — 2) cf. Spindler p. 13. — 3) Hom. diss. I p. 103. — 4) quid quod Nicolaius (Gr. Litt. Gesch. II 110) contendit Zoilum Isocrateum fuisse nec magistro quidem suo pepercisse. — 5) quaest. Anaxim. p. 10, 1.

6) Spindler (p. 11 sq.) demonstrare conatur, propter tempora fieri non potuisse, ut Zoilus Isocratis discipulus esset. sed rationes nimis incertae sunt et Isocratis schola Chia satis dubia, qua nititur Spindler argumentatio: cf. Blass. Att. Bereds. II 17, 2.

docuit, si modo Suidae credere licet. eo quod contra Platonem et Isocratem scripsit, indicari videtur, Zoilo non ignotam fuisse ullam e diversis illius aetatis sententiis; quibus imbui non potuit nisi Athenis.

Dionysius (4) et Aelianus (15) referunt, Zoilum scripsisse contra Platonem. huius libelli causam cum Hardione[1]) repetam a Lysia: Zoilus huius eloquentiam admirabatur et imitabatur; quam Plato in Phaedro[2]) perstrinxerat. num mirum igitur, si generis Lysiani aemulus Lysiam defendisset a Platone? quo in libro Zoilum Platoni ipsi minime pepercisse constat.[3]) mihi valde Hardionis explicatio arridet; pro certa nemo habebit.

Hic Zoili liber contra Platonem scriptus alii sententiae auxilio esse solet, dico illi qua Zoilum cynicum fuisse contenditur; nam Antisthenes cynicique alii contra Platonem scripserant.[4]) Lehrsius brevissime attigerat[5]), merum cynicum aspici Aeliani narratione. quae adeo *αὐτοσχεδίασμα* quod dicunt sapit, ut ea niti non liceat. Usenerus,[6]) ut Zoilum cynicum fuisse evincat, haec affert:[7]) Zoili simul et Diogenis cynici discipulus fuit Anaximenes (sane; sed[8]) dubito an hic a Zoilo eloquentia, a Diogene philosophia instructus sit et magistri diversis sectis addicti fuerint); nec Zoilum philosophorum studia non curasse Usenero docere videtur liber in Platonem scriptus et admonet nos de Antisthene cynico;[9]) sed recte respondetur, non opus esse scribendi contra Platonem causam repetere a cynicis

---

1) l. c. p. 181 sq. — 2) Dionys. Hal. VI 755 R . . . *τῶν ἁμαρτημάτων ἥψατο* (Plato) *τοῦ Λυσίου, τὰς μὲν λεκτικὰς μαρτυρῶν τῷ ἀνδρὶ ἀρετάς, τῶν δὲ πραγματικῶν ἐπιλαμβανόμενος.* — 3) cf. test. 4. — 4) Useneri quaest. Anax. p. 10 sqq. — 5) Arist. p. 205 n. Th Bergk, Gr. Litt. Gesch. IV 352, 63. — 6) quaest. Anaxim. p. 10. 12. saepius. — 7) Blassius assentiri videtur p. 344 sq. — 8) Spindler p. 14 sq. — 9) Christ Gr. Litt. Gesch.² p. 365. Blass l. c. p. 306. 307, 1. F Dümmler, Antisthenica 1882. C Urban, progr. gymn. Guilelm. Regim. 1882.

aliisve philosophis: rectius Lysiae recordati sumus. — tertia quartaque Useneri ratio est Aeliani narratio et φιλόσοφος illud Suidae: fundamentum id ex quo nec Zoilum cynicum constituere nec (ut Spindlerus p. 15 fecit) plane negare liceat. Usenerus studuit nonnulla, quae in cynicis et in Zoilo similia sint, eruere (ut, quod Homero operam dederint, Isocratem aggressi sint;[1]) sed nihil certum est, nonnulla non quadrant: ut cynici Homeri admiratores, Zoilus obtrectator erat. Dicendum puto, nihil apparere, quod Zoilum in cynicorum numero habere vetet, nullum autem testimonium exstare, quo philosophis cynicis Zoilus addiceretur.

f) de Zoili scriptis.

Laudantur:

1. a Suida: περὶ Ἀμφιπόλεως. de patria igitur Zoilus scripsisse videtur.[2]) fragmenta non servata.

2. ab eodem Suida: ἱστορία ἀπὸ θεογονίας ἕως τῆς Φιλίππου τελευτῆς βιβλία γ': ne huius quidem libri vestigia reperiuntur.[3])

3. a Strabone: Τενεδίων ἐγκώμιον. particula pusilla apud eundem (2) restat. non certa est Blassii[4]) sententia: ‚Das Enkomion auf die Tenedier war wohl ein Scherz, indem er sich gerade eine recht kleine Insel zum Thema nahm.' immo iure suspicari licet, seriam fuisse illam laudationem; erant enim Tenedii fidelissimi Atheniensium socii[5]) et novem mensibus post pugnam Chaeronensem ab Atheniensibus ob fidem servatam publice honorati sunt.[6])

---

1) Isocr. Panath. 18 cynicos respicere Usenerus existumat. — 2) ut Nymphis Heracleota περὶ Ἡρακλείας βιβλία γ' scripsit teste Suida s. v. 3) qua de re cf. C Wachsmuth Einl. in das Stud. der alten Gesch. 1895, p. 497, 1. Th Bergk (Gr. Litt. Gesch. IV 352), Anaximenem (cf. p. 42) et Zoilum hic confundi censuit. — 4) l. c. II 346. — 5) E Curtius Gr. Gesch. III^{6} p. 725. cf. p. 565. 660. — 6) E Curtius l. l. Köhler Bull. dell' Inst. 1866, p. 104 sqq.

haud scio an haec Zoilo rhetori causa fuerit laudationis Tenediorum.

4. (*τέχνη*): a Quintiliano (11) et Phoebammone (14) traditur *σχήματος* definitio satis angusta et parum ampla. memineris, quam raro quamque modice in Lysiae genere subtili figurae orationis adhibeantur;[1]) memineris Zoilum idem dicendi genus coluisse: iam intellegetur, quare in doctrina figuras Zoilus quam maxime coërcuerit.[2]) utrum haec figurae definitio ex arte a Zoilo conscripta prompta sit[3]) an ex ullo ceterorum eius scriptorum an a Zoilo posteriore quodam repetenda, in dubio relinquitur.[4])

5. a Suida: *κατὰ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος*. cf. p. 35 sqq. cuius libri nulla exstant fragmenta.

6. a Dionysio Hal. et Aeliano: *κατὰ Πλάτωνος*: cf. p. 38. ne huins quidem libri ulla particula restat. Dionysius (4) alio loco aliter de libro hoc iudicare videtur: priore Zoilo vitio dat, quod Platonem ipsum, non scripta eius aggressus sit; altero vituperium Platonis Zoilianum non ex scriptis eorum excipit, qui Platonem non ob invidiam inimicitiasve, sed veritatis indagandae causa adorti sint. priori loco magis credendum: ibi de Zoilo solo loquitur, posteriore et de omnibus Platonis vituperatoribus in universum iudicat et quam optime eos depingit, quia se ipse iis addere vult.

7. a Suida *κατὰ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως λόγοι ἐννέα*. cf. Dionys. Hal. V 627 *ὁ τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις καταλιπών*, Tzetz. schol. ad exeg. Il. p. 126, 5 sq *τὴν καθ' Ὁμήρου, ἣν εἴπομεν, σύνταξιν*. erat, ut videtur, opus in IX

1) cf. Volkmann Rhetor. 1872, p. 457 sq. — 2) Hardio l. c. p. 186 sq. — 3) quod Blassius p. 346, 3 negare mavult. — 4) minime Schepssii (de soloecismo, Arg. 1875, p. 21) sententiam acceptum iri puto, qui suspicetur, figuras ab aliis *σχήματα* appellatas a Zoilo soloecismos nominatas esse et in libris contra Homerum scriptis prolatas.

divisum libros.[1]) hoc opus inscriptum fuisse Ὁμηρομάστιξ Lehrsius[2]) valde ingeniose coniecit, ex Licinii Ciceromastige et Carvilii Aeneidomastige — addas licet Ausonii Grammaticomastiga[3]) — sed coniecit tantum: certa res non est.[4]) — certum mihi videtur declamationem illam quam Lehrsius[5]) ex Suidae loco suspicioso (p. 16, 2) constituit quamque ψόγος Ὁμήρου inscriptam fuisse putat, non enumerandam esse in Zoili scriptis.[6]) distinctio a Lehrsio inter declamationem rhetoricam (ψόγος Ὁμήρου) et librum sophistarum argutiis nixum factam[7]) defendi non potest, ut opinor.

fragmenta librorum illorum novem continentur testimoniis 7. 12. 14. 25—39.

8. vel his in libris IX inerat vel secreta ab iis erat laudatio Polyphemi[8]) (εἰς Πολύφημον ἐγκώμιον). fragmentum in test. 25.

Suidae illud γραμματικός (17) et ἔγραψε μέντοι καί τινα γραμματικά (19) respicere videtur[9]) Zoili studia Homerica; libri ad grammaticam pertinentes alibi non laudantur.[10]) rem grammaticam respicit fragmentum test. 14 traditum.

Si haec omnia iure Zoilo tribuuntur, variis litteris erat politus. qua re simillimus est Anaximeni discipulo[11]) de quo Dionys. Hal. V 626 R. ita: Ἀναξιμένην δὲ τὸν Λαμψακηνόν, ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων τετρά-

---

1) Lehrs Arist. p. 203. — 2) Lehrs Arist. p. 205 n. — 3) technopaegn. XIII, p. 139 Sch. — 4) cf. Spindler p. 16. Lehrsio assentiri videtur Th Bergk, Gr. Litt. Gesch. I 892, 15. — 5) Arist. p. 206. — 6) Or. Att. II 249. Blassius dubitanter p. 345. cf. Wulfert p. 9. Spindler p. 18. — 7) Arist. p. 201. a Lehrsio stat Lauer l. c. p. 39. — 8) de qua Lehrs Arist. p. 202. — 9) cf. Blass l. c. p. 345. — 10) in Montfauc. bibl. Coislin. p. 597 et in Crameri anecd. Paris. IV 195 Zoilus in grammaticorum numero frustra quaeritur. — 11) de quo C Mueller Scr. rer. Alex. M. p. 33—39. Orat. Att. II 320 sq. Blass Att. Bereds. II 349—369.

γωνόν τινα (i. e. solidum, idoneum) εἶναι βουλόμενον. καὶ γὰρ ἱστορίας γέγραφε (ἀρξάμενος ἀπὸ θεογονίας ut Zoilus: Diodor. XV 89), καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ (i. e. de Homero) συντάξεις καταλέλοιπε, καὶ τέχνας ἐξενήνοχεν, ἧπται δὲ καὶ συμβουλευτικῶν καὶ δικανικῶν ἀγώνων. . .' „Ueberhaupt[1]) bildete nicht diese Vielseitigkeit, sondern des Isocrates Einseitigkeit unter den Sophisten jener Zeit die Ausnahme."

de Zoili sermone legas quae Blassius (p. 346 sq) ex frustulo illo laudationis enucleare posse sibi videtur.

g) iudicium de Zoilo.

veteres iudicium de Zoilo ferebant ex solis fere scriptis Homericis; nos ex illorum fragmentis iudicare opus est.

quomodo veteres de Zoilo senserint, apparere videtur cognomine Homeromastigis ei tributo: quod exstat non saepius quam his locis: in Vitruvio, apud Galenum, apud Suidam, semel apud Eustathium, in Porphyrli scholio ad *K* 274, in Tzetzae scholio; a melioribus fontibus cognomen illud alienum est non minus quam illud κύων ῥητορικός et κακοδαίμων (in Aeliano), Θρᾳκικὸν ἀνδράποδον (in Heraclito), Eustathii καταρραπιστέον (27) et ἐπηρεαστής (37). idem veterum odium eo perspicitur quod Zoilus vel in crucem figitur vel lapidibus conicitur vel comburitur vel de rupibus deicitur. tale indignationis contra Zoilum vestigium neque apud Dionysium aliosve exstat, neque, id quod summi est, apud Zoili aequales: eorum nemo, quorum quidem scripta servata sint, Zoilum dignum putavit quem criminis laesae maiestatis accusaret. eorum versuum, quos in Homero notavit, duo (6. 12.) in Aristotelis arte poëtica (c. 25), tres (31. 36. 38) apud Platonem[2]) inveniuntur, alio loco (14) cum Chrysippo consentit. itaque Zoili temporibus Zoili

---

1) Blass l. c. p. 346. — 2) cf. Schrader Porph. I p. 424, 3.

iudicia admirationem non movisse puto neque credendum esse posterorum conviciis et maledictis.

Iudicio veterum Zoilum condemnanti recentiores plerumque assentiuntur: Boileau (l. c. p. 648) eum nominat: ‚homme fort atrabilaire et extrêmement rempli de la bonne opinion de lui-même'. Hardio (p. 185) Zoilum talem depingit: ‚un misanthrope fâcheux et insociable, un esprit mal-fait et plein de travers, un écrivain sans génie et sans goust.' Wolfius (prol. ad Hom. p. 192) censet, Zoilum iudiciis rabiem addidisse[1]) profectam ab acerbitate et pravitate animi, etsi nihil praeter ceteros peccaverit. hoc recte, illud falso Wolfius iudicavit: nam quod rabiem appellat, rectius cum Lehrsio[2]) color rhetoricus nominandus est, omnibus fragmentis Zoilianis communis. Lehrsius primus, ut videtur, Zoilum nihil fecisse ostendit nisi quod rhetoribus sophistisque illius temporis commune fuit.[3]) *γυμνασίας ἕνεκα* (Porph. ad *K* 274) rhetores perversa argumenta et res ab omnibus reprehensas eligebant, ut iis laudatis sermonis elegantiam orationisque vim monstrarent; et res ab omnibus laudatas vituperabant[4]); ut Polycrates Socratem accusavit. Zoilus Polyphemum laudavit, Polycrates Busirim, alii Helenam, alii Thersitam: itaque recte Philodemus (40) Zoili et Polycratis laudationes coniungit, Zoilus ex sophistis rhetoricis est, qui *μόνοι φασὶ πᾶν ὅλως πρᾶγμα δύναμιν ἔχειν ἐπαινεῖν καὶ ψέγειν.*[5]) Polycrates, Zoili magister, Busirim Clytaemnestramque laudavit, accusavit Socratem; sed *ἔπαιζε ὁ Πολυκράτης, οὐκ ἐσπούδασε καὶ αὐτὸς τῆς γραφῆς ὁ ὄγκος παίγνιόν ἐστι* (Demetr. *π. ἑρμην.* 120) et ‚equidem' inquit Quintilianus (II 17, 4) ‚illos, qui contra disputaverunt, non tam id sensisse, quod dicerent, quam exercere ingenia

---

1) item de Zoilo iudicavit Lauer l. c. p. 38 sq. — 2) Arist. p. 202. — 3) cf. inprimis p. 204, N. 126. — 4) cf. Lauer l. c. p. 36 sqq. 5) Philodemi rhet. col. 34, 1 ed. Gros.

materiae difficultate credo voluisse, sicut Polycraten, cum Busirim laudaret et Clytaemestram.'[1]) de talibus laudationibus Zoili aetate non raris disseruit Sengebuschius Hom. diss. I 112 sq. cf Schrad. Porph. I 412 sq.

ut Polyphemo laudando sophistis rhetoricis, ita libris in Homerum scriptis *ἐνστατικοῖς* Zoilus se inseruit: de his Lehrsius in Arist. diss. III cap. IV latius optime disputavit. his grammaticis Zoilum recte a Lehrsio addictum esse puto, sed longius iusto processisse videtur vir doctissimus eo quod Zoilum antea nimis contemptum efferret nimis. nam censet ab eo studia grammaticorum in Homerum versa irrisa esse[2]). non irrisit Zoilus studia Homerica doctorum, quibus poeta illustrissimus ansa fuit ingenii exercendi, sed ipse tali modo carminibus Homericis usus esse videtur. memineris velim duos ex locis a Zoilo notatis inter illos exstare quos Aristoteles[3]) ut exempla rerum ab *ἐνστατικοῖς* notatarum proposuit, neve oblitus sis, Zoilianum, quod n. 34 significavi, incipere ab illo in quaestionibus usitatissimo: *Ζωΐλος ζητεῖ πῶς κτέ*; quaeque testimoniis n. 26. 27 significatis a Zoilo irridendi gratia dicta esse videntur, quaestionem meram esse scholio Σ 206 (A) demonstratur, ubi eadem per quaestionis solutionisque formam tradantur. aliorum exempla secutus est Zoilus, nihil praeter ceteros peccavit.

Olearius[4]), Lehrsius, alii[5]) Zoilum risum movere voluisse censent: sed haec sententia mihi videtur hominum nostrae aetatis esse, non veterum; quae Zoilus in Homero notavit, nobis quidem risu digna videntur, a veteribus grammaticis serio tractabantur, deliberabantur, solvebantur. et invenies in scholiis et apud Eustathium Zoili sententias talibus excipi: *οἱ δὲ λύοντες ἀντιλέγουσι; ἀλλὰ ῥητέον. . ; Μεγακλείδης* (sc. *λύει*) *ὅτι; Ζηνόδωρος δὲ ἀπολογεῖται λέγων*

---

1) cf. Wulfert p. 7. — 2) p. 204, n. 126. — 3) art. poet. c. 25. — 4) Philostr. p. 649. — 5) Wulfert p. 5, Spindler p. 22.

ὅτι; ταῦτα δὲ πάντα. . ὁ ποιητὴς αὐτός. . ἐπελύσατο et similia. Zoili ergo quae praemissa sunt, sunt ἀπορίαι vel ἐνστάσεις, quae solvantur a grammaticis qui dicuntur λυτικοῖς. Zoili id proprium esse videtur, quod quaestiones suas in accusationis formam acutam atque pressam redigeret easque in uno libro vel in una oratione artificiose componeret.

Sed sive Zoilum risum movere voluisse putas sive ἐνστατικοῖς eum inseris et praeter ceteros neque peccasse neque eluxisse censes[1]) — non licebit, ut opinor, rabiem quandam Zoili vituperare et de invidia Zoili loqui vel de studio eius viros illustrissimos erroris convincendi eoque gloriam consequendi.[2]) valdeque miror, huiusmodi sententiae a Lehrsio remotae apud Christium[3]) residuum inveniri. rectam sententiam iam Lauer[4]) professus est, cum diceret: ‚Der lebhafte Widerspruch, den die in dieser Schrift (κατὰ τῆς τοῦ Ὁμήρου ποιήσεως) geübte Kritik fand, dürfte dafür sprechen, dass sie nicht so ganz unbegründet war; dass sie wirklich vorhandene Anstössigkeiten hervorhob, welche der damalige Standpunkt der homerischen Studien von einer versöhnenden Seite nicht zu betrachten vermochte. In dieser Beziehung kann den Z. kein grösserer Vorwurf treffen als alle anderen, die vor, neben und nach ihm ihre Bedenken über dies und jenes in den homerischen Gedichten auf keine bessere Art motiviert und beseitigt haben‘.

Nunc, temporibus illis quibus Zoilus vixit melius cognitis atque perquisitis quam aetate Hardionis, neminem fore puto, qui talia studia Homerica cum rhetoris officio conciliari posse neget eaque de causa Zoilum illustrem rhetorem et Zoilum Homeromastiga constituat. Polycrates a

---

1) ut Blassius p. 349. — 2) ut Spindlerus censet p. 22 sqq. — 3) Gr. Litt. Gesch.² p. 55: „Einige gingen dabei bis zur offenen Feindseligkeit gegen Homer, wie Xenophanes von Kolophon . . . und der Saphist Zoilos, der von seiner Polemik den Beinamen Homeromastix erhielt.“ — 4) Gesch. der hom. Poesie p. 39.

Dionysio ut rhetor severus tractatur et scripsit laudationes vituperationesque argumentorum paradoxorum. Anaximenes, artis servatae (ut videtur) scriptor rhetorque minime obscurus, de Homero scripsit[1]) et Helenam laudavit. Zoilum Dionysius oratoribus in usu versantibus inserit, Plinio idem fons est in opere serio conscribendo, et *γυμνασίας ἕνεκα* laudasse vituperasseque fertur. plane mihi persuasum est, Zoilum nulla re alienum fuisse ab aetatis suae studiis et rationibus, et, ut Wolfii utar verbis, nihil admodum praeter ceteros peccavisse.

Quo tempore Zoili nomini tanta infamia addita sit, nescio, sed puto hoc factum esse et ab iis, qui aetatis Zoilianae mores rhetoricos plane ignorarent, et temporibus, cum rhetorum Zoilo aequalium studia oblivione obruta essent. quam ob causam non concedendum iudico, Alexandrinorum aetate Zoilum proscriptum esse[2]). viri docti Alexandrini *ἐνστάσεις* Zoilianas adnotaverint licet et refutaverint, Zoilum ab iis opprobriis cumulatum esse non est verisimile.

Jam ad finem pervenimus. certa de Zoilo paucissima, incerta multa. itaque lector benivolus, si quae ex testimoniis colligi posse censui parca exiguaque videntur, meminerit velim, in Zoili memoria plus quam alibi valere Sophoclis[3]) illud:

ἴσμεν γὰρ οὐδὲν τρανές, ἀλλ᾽ ἀλώμεθα.

---

1) Dionys. Hal. V 626. — 2) Biogr. univ. LII, 414. Spindler p. 16 sqq.
3) Ai. 23. Quae eveniant si quis sine ulla cautione tradita accipit suumque in modum interpretatur, cognoscas licet ex Nicolai Gr. Litt. Gesch. II 110 et ex iis quae ex Parnelli libro de Zoili vita scripto (1755) tradit D-n-u in Biogr. univ. tomo LII, p. 414: „Pour n'épargner à l'Homeromastix aucun de divers supplices, que les anciens textes lui font subir, l'auteur anglais suppose, qu' il fut d'abord précipité des rochers Scyroniens, mais sauvé par le peu d'élévation de ces rocs et par des arbustes, qui amortirent la violence de la chute. Il le transporte ensuite à l'Alexandrie, où il le fit lapides, puis pendre, mais seulement en effigie. Enfin il le conduit à Smyrne. pour y périr sur un bûcher.“ O miserandum Zoilum.

De aliis Homeri obtrectatoribus.

Non exigua pars testimoniorum, quibus Zoili imaginis aliquantum restituendae facultas nobis detur, ex scholiorum mole carminibus Homericis adscriptorum depromitur. nonne igitur consentaneum est nos scholia illa adire et perscrutari, cum de Homeri obtrectatoribus plura eruere in animo habeamus? quis enim est quin putet, ex reliquiis eorum, quae viri docti Graecorum in carminibus Homericis adnotaverunt, plus quam alicunde de censoribus Homeri comperiri? quamquam brevi intellegetur (ut verbis utar F. A. Wolfii[1]) ,ex quanto naufragio in hoc doctrinae orbe quam pauca ad nos perlapsa fragmenta sint, instar forulorum aliquot ex bibliotheca ingenti.' — perlegi, ut huic meo officio sufficerem, scholia codice Veneto A[2]), codice Townleyano[3]), codice Genevensi[4]) tradita: codicem Venetum B[5]) prae codice Townleyano recte neglegi, omnes ut opinor concedent, qui harum rerum sint periti; iis tantum locis hunc quoque codicem et scholia minora[6]) comparavi, ubi

1) prol. ad Hom. p. XIII.

2) A = scholia codicis Veneti 454 a Guilelmo Dindorf anno MDCCCLXXV edita.

3) T = scholia codicis qui dicitur Townleyani ab Ernesto Maass anno MDCCCLXXXVII vulgata.

4) G = scholia codicis Genevensis 44 priora a Julio Nicole anno MDCCCXCI publicata. in scholiis libro XXI adscriptis usus sum editiuncula a Nicolio eodem anno separatim vulgata. — G 2. 3. = Nicole vol. II.

5) B = scholia codicis Veneti 453, a Guilelmo Dindorf anno MDCCCLXXVII edita.

6) D = scholia minora, olim scholia Didymi nominata, maxima e parte edita ab Imm. Bekker in scholiorum ad Homeri Iliadem tomo priore, 1825. — praeterea adhibui: Schr. I = Porphyrii quaest. Hom. ad Iliad. pertinentium reliquias coll. disp. ed. Herm. Schrader. Lips. 1880. 1882. Schr. II = Porphyrii etc. ad Od. etc. Lips. 1890.

in reliquis scholiis aliquid maioris momenti esset.[1]) — in tota autem hac commentatione nemo velim obliviscatur, scholiorum non esse, Homerum vituperare, sed explicare: itaque satis rarae vituperationes commentariis immixtae sunt, cum forte quis summam illam erga Homerum verecundiam, qua animi legentium et interpretantium semper tenerentur, neglegeret. totam si interpretationem Homericam veterum respicias, ei quasi inscriptionem illud nescio cuius[2]) praescribes: *οὐ γὰρ μόνον τί εἴποι, ἀλλὰ καὶ τί μὴ εἴποι ἐφρόντισεν* (sc. Homerus). — praemonendum id quoque videtur, nos ex scholiis minus de obtrectatoribus quam de obtrectationibus poetae certiores fieri. permultae animadversiones nunquam auctorum nominibus dubito an instructae fuerint; haud paucis nomina primo adscripta neglegentia posterorum erepta sunt.[3]) — quaestiones, quarum quidem forma sit obtrectatio poetae, non ex collectione mea excludam; sed solutiones iiscum exhibere non huius operis est. — ordine utar eo, ut primum de philosophis Homeri censoribus, deinde de sophistis et qui iis similes sint, postremo de grammaticis sermonem Homericum solum castigantibus agam.

I.

FA Wolfium[4]) secuti origines omnis interpretationis Homericae aetate quam dicit altera carminum Homericorum quaerimus, quam hic a Pisitrato, illic a Zenodoto determinari posuit; non dubitavit[5]) vir illustrissimus — neque nos quidem habemus quod dubitemus — ,quin anti-

---

1) quoniam scholiis codicis Veneti A magis *διόρθωσις*, scholiis Townl. et Veneti B magis *κρίσις* respicitur, apertum est codices T et B obtrectationum esse fontem uberiorem codice A. — 2) BT ad *Λ* 449. — 3) ut v. g. in codicem G ad *E* 20 pro Zoilo famosissimo ceteris in scholiis nominato *τινές* irrepsit. — 4) prol. ad Hom. p. CLX, 5) l. c. CLXI.

quissimi philosophi auctores interpretationis habendi sint, et initio quidem πραγματικῆς.' a philosophis igitur et ipse incipiam. qui etsi fere omnes in Homero explicando obliviscebantur, poeticos deos non esse philosophos,[1]) tamen duo genera eorum distingui necesse est: hi Homerum et impietatis accusabant, quia deos non plane integros descripsisset[2]), et morum corruptionis, quoniam deos heroasque minime ita agentes et loquentes finxisset, a quibus exempla vitae rectae repetere liceret; itaque carmina sacra paene a tota Graecia ducta vehementissime castigabant. illi autem patronorum partes agebant Homerumque eo defendebant, quod alia eum sensisse, alia dixisse evincere studebant.[3]) utraque Homeri tractandi ratio, censoria et allegorica, ut ita dicam, inde a principiis simul omnibus temporibus colebatur, non, id quod suspicari potest homo rerum ignarus, altera alteram secuta est: nonne Xenophanes, Homeri castigator, et Anaxagoras, primus qui dicitur[4]) allegorista, haud magno temporis spatio dirimuntur? philosophi defensores Homeri, qui allegorias auxilio arcesserent, semper philosophis obtrectantibus quasi pedisequi erant. primus — si Favorino[5]) credere licet — qui Homerum verum philosophum esse adseveraret, Anaxagoras Clazomenius fuit: δοκεῖ δὲ πρῶτος (sc. Anaxagoras) καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀποφήνασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης· ἐπὶ πλέον δὲ προστῆναι τοῦ λόγου Μητρόδωρον τὸν Λαμψακηνόν, γνώριμον ὄντα αὐτοῦ, ὃν καὶ πρῶτον σπουδάσαι τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν φυσικὴν πραγματείαν.[6]) plurimorum ex Homeri defensoribus aetate inferioribus eidemque

1) schol. Hamb. ad θ 332, Schr. II 75, 16: οὐκ εἰσὶ δὲ οἱ ποιητικοὶ θεοὶ φιλόσοφοι. cf. Luc. quomodo hist. sit conscr. 8 et quae a CF Hermann (ed. p. 53) similia collata sint. — 2) cf. Lehrsii Arist. p. 198 sq. — 3) cf. Lobeck Aglaoph. I 155 sqq. — 4) Diog. Laert. II 11. — 5) Diog. Laert. II 11. ab aliis Theagenem Rheginum hac in disciplina primum esse contenditur: cf. Christ Gesch. d. gr. Litt.[2] p. 55. 6) cf. FA Wolfii proleg. p. CLXII.

superstitioni deditis praecipue interest, castigationes Platonis, philosophorum Homero inimicorum principis, explicationibus allegoricis diluere. ut Heraclitus in allegoriis nonnusquam a Platone Homerum defendit[1]); Zenodotus Alexandrinus, cui cognomen erat *ὁ ἐν ἄστει*, librum composuisse dicitur *Πρὸς Πλάτωνα περὶ θεῶν*[2]), sed hoc incertum[3]); certo tamen Aelius Sarapion rhetor Hadriani aetate librum scripsit *Εἰ δικαίως Πλάτων Ὅμηρον ἀπέπεμψε τῆς πολιτείας*[4]); eadem aetate Hadrianea Telephus grammaticus Pergamenus *Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας* egit[5]); Dionem Chrysostomum, qui vocatur, scripsisse *Ὑπὲρ Ὁμήρου πρὸς Πλάτωνα δ'* Suidas[6]) tradit: eandem controversiam attigit orat. LIII et LV, cum Homerum defenderet, quem alibi[7] *κήρυκα τῆς ἀρετῆς* appellaret. tertio p. Chr. n. saeculo Aristocles Messenius, philosophus doctrinae peripateticae[8]) studiosus, quaesivit[9]) *Πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων* (a quo Aristoclem summa admiratione affectum esse constat).[10]) iam vero magna turba occurrit philosophorum Platonicorum recentiorum: cuius disciplinae sectatores omnes existimabant, ea quae ipsi docerent veterum iam scriptis tradi, sed adeo involuta fabulis miris, ut a sapientibus solis recteque interpretantibus intellegerentur. haec interpretatio inchoatur a Plotino,[11]) continuatur a Syriano Alexandrino[12]) et eius discipulo Proclo: Syriani quod ad Homerum Platonemque pertineat nihil iam superest totum, Procli multa,[13]) inprimis commentationes in Platonis rem publicam con-

---

1) cf. Schr. I 393 sq. — 2) Hesych. Mil. p. 80 ed. Flach. — 3) cf. Schr. I 428 sqq. — 4) Hesych. Mil. p. 191. — 5) Hesych. Mil. p. 210 sq. cum Bernhardy *ἀσυμφωνίας* scribere correctionem potius existimo quam emendationem. ex reliquis Telephi scriptis dubito an coniciatur, sermonem Homeri Platonisque a Telepho comparatum esse. 6) Hesych. Mil. p. 59. — 7) or. II, I 79 R. — 8) cf. E Zeller Phil. d. Gr. III 1^3 p. 785—788. C. Mueller FHG IV 329 n. — 9) Hesych. Mil. p. 26. — 10) cf. E Zeller l. l. p. 786, 3. — 11) cf. E Zeller l. c. III 2^3 622 sqq. — 12) cf. E Zeller l. c. 771, 5. 763, 5. — 13) cf. E Zeller l. c. 778, 6.

scriptae, de quibus hic agere longum est.[1]) qui inter Plotinum et Syrianum Proclumque floruit, Cassius Longinus,[2]) Ammonii discipulus et Porphyrii magister, libellum scripsit *Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος*: quo idem eum docuisse verisimile est quod discipulus eius, Porphyrius, cum *Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας* ageret.[3]) qui liber etsi periit,[4]) tamen fabulas Homericas a Porphyrio in suum usum explicatas esse scimus cum alicunde[5]) tum ex illa explanatione servata, qua sub specie antri nympharum in Odyssea (*ν* 102—112[6])) descripti mundum intellegi demonstrare studet, quia ipse quoque de Homero sentit[7]) *ὡς ἐν μύθου πλάσματι εἰκόνας τῶν θειοτέρων ᾐνίττετο.*

Praeter philosophos Platonicos recentiores alii quoque philosophi lusibus his allegoricis operam dabant: memineris velim, Favorinum Arelatensem sophistam, doctrinae academicae addictum[8]) scripsisse *Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας* et *Περὶ Πλάτωνος*[9]); Oenomaum Gadarenum, philosophum cynicum, disseruisse *Περὶ τῆς καθ᾽ Ὅμηρον φιλοσοφίας*[10]); Maximum Tyrium, sophistam philosophiae Platonicae amantem, declamasse et *Εἰ ἔστι καθ᾽ Ὅμηρον αἵρεσις* (diss. XXII, ed. Reisk. vol. II 115 sqq)[11]) et *Τίνες ἄμεινον περὶ θεῶν διέλαβον, ποιηταὶ ἢ φιλόσοφοι* (diss. X) et *Εἰ καλῶς Πλάτων Ὅμηρον τῆς πολιτείας παρῃτήσατο* (diss. XXIII, vol. I 437 sqq. R.). quae accurate pertractare non huius loci est.

---

1) nonnulla de huius interpretatione Homerica cognoscuntur e Pitrae editione (Spicil. Soloesm. tom. V, 1888) anal. class. p. XX sqq. 198 sqq. cf. E Zeller l. c. 803 sqq., 821 sqq. — 2) Hesych. Mil. p. 129. — 3) Hesych. Mil. p. 177. — 4) nam vitam Homeri in Plutarchi operibus (vol. V 100 sqq. ed. Duebner) propagatam falso a nonnullis Porphyrio tributam esse, postremo Hermannus Diels (Doxogr. p. 98 sq.) demonstravit. — 5) E Zeller l. l. 673, 1. — 6) Christ (Gesch. d. grch. Litt.[2] p. 692) falso *ε* 102—112, E Zeller (Phil. d. Gr. III 2^3 p. 673, 1) falso XIII 346 sqq. — 7) de antro nymph. extr. — 8) E Zeller l. c. p. 64 sqq. — 9) Hesych. Mil. p. 221. — 10) Hesych. Mil. p. 151. — 11) quam Suida intellegere videtur, cum laudet *Περὶ Ὁμήρου καὶ τίς ἡ παρ᾽ αὐτῷ ἀρχαία φιλοσοφία.*

— denique in suarum ipsorum doctrinarum usum omnium generum philosophi Homerum interpretati sunt, quoniam hic Horatio[1]) teste ‚quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non Planius ac melius Chrysippo et Crantore dicit.‘ qua de re non falso iudicavit Seneca ep. 88, 5: ‚nisi forte tibi Homerum philosophum fuisse persuadent, cum his ipsis, quibus colligunt, negent: nam modo Stoicum illum faciunt, virtutem solam probantem et voluptates refugientum et ab honesto ne immortalitatis quidem pretio recedentem, modo Epicureum, laudantem statum quietae civitatis et inter convivia cantusque vitam exigentis, modo Peripateticum, bonorum genera inducentem, modo Academicum, omnia incerta dicentem: adparet nihil horum esse in illo, cui omnia insunt. ista enim inter se dissident.‘

Haud pauca huius interpretationis allegoricae residua in scholiis restant. at haec non in quaestionem vocantur; quaeritur de adversariis philosophis, quos allegoristae, ut ita dicam, explicationibus suis refelllere studerent. ex his Homeri obtrectationibus philosophis quae in scholiis Iliadis supersint, hic componam.

Ac primum ab Heraclito Ephesio, Homeri censore celeberrimo,[2]) illud Achillis: *ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο* (Σ 107) vituperari videmus:[3]) *Ἡράκλειτος τὴν τῶν ὄντων φύσιν κατ' ἔριν συνιστάναι νομίζων μέμφεται Ὅμηρον, σύγχυσιν κόσμου δοκῶν αὐτὸν εὔχεσθαι. πρὸς ὃν ἄν τις εἴποι, ὅτι οὐ λέγει νῦν τὴν ἐναντίωσιν ἔριν, ἀλλὰ τὴν ἔχθραν κτλ.* A, similia in T. dilucidius idem ex libris *περὶ φύσεως* promptum in Aristot. Eth. Eud. (VII 1, p. 1235 a 26) est, quem locum Bywater laudat ut Heracliti frg. 43:

1) ep. I 2, 3; laudatur a Luca Holstenio, de vita et scriptis Porphyrii, 1655, c. VIII, p. 44. — 2) cf. M Sengebusch diss. Hom. I 129 sqq. — 3) ut hic saepius scholiorum lemmata omisi, quae nullius momenti putarem.

καὶ Ἡράκλειτος ἐπιτιμᾷ τῷ ποιήσαντι· ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἀπόλοιτο· οὐ γὰρ ἂν εἶναι ἁρμονίαν μὴ ὄντος ὀξέος καὶ βαρέος, οὐδὲ τὰ ζῷα ἄνευ θήλεος καὶ ἄρεννος, ἐναντίων ὄντων. cum Homero consentire videtur Heraclitus schol. AT ad Σ 251 (quod Heraclidi Milesio tribui vult Bywater frg. CXIX), T ad Ω 54, B ad Δ 4. ab aliis Homèri explicandi gratia affertur in schol. B ad Ξ 200 et Σ 468.

Saepius Heraclito convicia Platonis, quippe qui etsi non primus tamen princeps censorum Homericorum sit, in scholiis Iliadis propagantur. quae ex libris depromuntur illis, quibus rem publicam veram optimamque construere conatus est. quis est qui ignoret, a Platone poetam pro summo omnium vulgo habitum hac e re publica eiectum esse? quantopere Plato tunc arti poeticae et artibus reliquis obtrectaverit, quo multo pluris philosophiam et quasi μεγίστην μουσικήν[1]) esse demonstraret, satis notum puto.[2]) respiciuntur ex Homeri sycophantae[3]) libris de re publica scriptis a scholiastis hi loci:

libr. II p. 379, ubi Plato condemnatis poetarum fabulis ipse quaerit, οἱ τύποι περὶ θεολογίας τίνες ἂν εἶεν: Ω 527 δοιοὶ γάρ τε πίθοι (dolia illa, e quibus Juppiter hominibus vel bona vel mala tribuat)] . . . μέμφεται δὲ τὴν δόξαν Πλάτων ἐν β' Πολιτείας λέγων, ὡς ὁ θεὸς ἀγαθόν, οὐδὲν δὲ ἀγαθὸν βλαβερόν· ὃ δὲ μὴ βλαβερόν, οὐδὲ βλάπτει. ἔπλασεν οὖν ταῦτα ὁ ἥρως πρὸς παραμυθίαν Πριάμου κτλ. TB, Schr. I 276.

1) Reber, Platon und die Poesie. Mchn 1864, p. 72 sq.

2) de hac Platonis sententia egerunt — ut paucos afferam e maxima multitudine — Ed. Mueller, Gesch. der Theorie der Kunst bei den Alten I 90—102, 247 sqq. E Zeller, Phil. d. Gr. II 1^4 p. 936 bis 946. J Reber l. c. Th Heine, de ratione quae Platoni cum poetis Gr. intercedit, qui ante cum floruerunt, Vratisl. 1880, p. 3 sqq. Ferd. Duemmler in Antisthenicis, 1882, p. 24—39 (cf. C Urban in progr. gymn. Guilelm. Regimontani anno 1882 edito p. 28 sq).

3) verbo utor Heracliteo: alleg. c. 4.

libr. III p. 388: cf. de Zoilo test. 31.

libr. III p. 388 C D, ubi versibus quibus Juppiter Sarpedonis filii necem imminentem deplorat (*Π* 431 sqq), nota censoria adscripta est: *Π* 433 *ὤ μοι ἐγών*] *οὐ μεμπτέον τὸν ποιητήν· ἢ γὰρ ἀφιέναι δεῖ*[1]) *τὴν συγγένειαν τῶν θεῶν τὴν πρὸς ἀνθρώπους ἢ τὰ ἑπόμενα αὐτῇ λέγειν· ἅμα*[2]) *δὲ καὶ παιδευτικὴ ἡ τοῦ Διὸς ὀλόφυρσις διδάσκοντος τοῦ ποιητοῦ κτλ.* T, brevius B.

libr. III p. 390 B C, ubi ea quae Homerus de Junone et se ad Jovem capiendum exornante et cum Jove in Ida monte concumbente narravit, a Platone castigata esse scholiastas non fugit: *Ξ* 176 . . . *μέμφεται Πλάτων τὸν κόσμον τῆς Ἥρας, ἀγνοῶν ὡς ἀνθρωποπαθεῖς εἰσάγει τοὺς θεούς*[3]), *ἄλλως τε καὶ οὐ περισσὸς ὁ κόσμος* (sequitur defensio). T, idem verbis paene iisdem B. — *Ξ* 342 *μὴ μεμφέσθω Πλάτων χρυσοῦν νέφος καὶ ἥλιον νικῶν, οἷον οὐκ ἂν οὐδὲ Ἥφαιστος ἐποίησεν καὶ*[4]) *εὐνὴν ἐξ ἀνθέων*[5]) (sequitur defensio poetae). TB. in Platone l. l. sunt haec: . . . *δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐγκράτειαν ἑαυτοῦ ἀκούειν νέῳ; ἢ τὸ . . . ἢ Δία, καθευδόντων τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ὡς μόνος ἐγρηγορὼς ἃ ἐβουλεύσατο, τούτων πάντων ῥαδίως ἐπιλανθανόμενον διὰ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν, καὶ οὕτως ἐκπλαγέντα, ἰδόντα τὴν Ἥραν, ὥστε μηδ' ἐς τὸ δωμάτιον ἐθέλειν ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βουλόμενον χαμαὶ ξυγγίγνεσθαι, καὶ λέγοντα, ὡς οὕτως ἐπιθυμίας ἔχεται, ὡς οὐδ' ὅτε τὸ πρῶτον ἐφοίτων πρὸς ἀλλήλους ‚φίλους λήθοντε τοκῆας'.* eandem fabulam ut veris descriptionem allegoricam defendit Heraclitus alleg. c. 39, Platone non allato. quae alia a Platone in dis Homericis vituperata Heraclitus defenderit, congessit Schr I p. 393 sq. sed haec ex Heraclito huc translata esse nego: scholio

---

1) emend. Wilamowitz, *ἀφίησι δὴ* cod. — 2) Wilamowitz, *ἀλλὰ* cod. — 3) sane hoc non ignoravit, sed id ipsum reprehendit Plato. — 4) *καὶ εὐνὴν ἐξ ἀνθ.* post *νικῶν* scriptum transposuit Maass, collato codice B. — 5) *ἀνθῶν* Maass contra TB; non necesse: Krueger, Gr. Sprachl. § 18,3,5.

Ω 527 simile non in Heraclito exstat; in scholiis reliquis (excepto Π 433) Plato nominatur, non nominatur in Heracliti capite quod respondet.

Haud longo temporis spatio a Platone distat — floruit enim priore saeculi III. a. Chr. n. dimidio — Chamaeleo Heracleota philosophus peripateticus, cuius ut Homeri obtrectatoris in codice G mentio fit: Φ 390 *Χαμαιλέων ἐν α' περὶ τῆς Ἰλιάδος μέμφεται τὸ ἐθελόκακον τοῦ Διὸς καί φησιν· „ὥσπερ εἴ τι καλὸν ἑώρα*[1]*), ἀλλ' οὐ τὴν μεγίστην ἀτοπίαν.“ ῥητέον ὅτι περὶ ἀρετῆς ἡμιλλῶντο· οὐ γὰρ ἦσαν θνητοὶ ἵνα κινδυνεύσωσιν.* Chamaeleontis[2]) commentarius laudatur in cod. A ad Μ 231, Ψ 94, in cod. T ad Ψ 94, Ψ 454 (= B), Τ 62. in versibus Μ 231 et Τ 62 verba leviter correxit[3]); ex scholio Ψ 454 nil certi concluditur[4]); in versu Ψ 94 ei non placuerat quod Achilles Patrocli imaginem carissimum caput appellaret ideoque pro *ἠθείη κεφαλὴ* scripserat *ὦ θείη κεφαλή*, quod Aristarcho ridiculum visum est.[5]) alicunde[6]) scimus Chamaeleontem libris *περὶ τῆς Ἰλιάδος* scriptis quaestiones tractasse in Aristotelicum modum. hoc loco quaestio Chamaeleontis, alius solutio tradi videtur.[7])

Eidem fere aetati cui Chamaeleo tribuitur Persaeus Stoicus, Antigoni Gonatae regis praeceptor[8]): cuius e libro *Περὶ θεῶν* scripto[9]), in quo aeque ac Chrysippus id spectasse

---

1) emend. Nicole, *ὁρῶ* cod. — 2) de quo accuratissime egit E Koepke in progr. gymn. Frider. Berol. 1856, p. 1—48. Christ, Gesch. d. gr. Litt.[2] p. 501. — 3) cf. Koepke l. c. p. 16 sq. — 4) cf. Koepke l. c. p. 17. — 5) cf. Ariston. ed. L Friedlaender p. 327. — 6) schol. ε 334 (Schr. II 58) cf. Koepke p. 16 (ubi falso β 334 legitur) et Schr. I 422. Sengebusch diss. Hom. I p. 88. de Chamaeleonte Didymi auctore cf. Lehrs Arist. p. 26, 9. A Ludwich Arist. I 51. 342, 6. — 7) schol. B (in T decurtatum) ad Χ 205 *Μεγακλείδης* (Chamaeleontis aequalis et ipse peripateticus: M Sengebusch diss. Hom. I 88 sqq.) *πλάσμα εἶναί φησι τοῦτο τὸ μονομάχιον κτλ* non obtrectatio sed defensio vel solutio est: v. Schr. I 414. — 8) Christ Gesch. d. gr. Litt.[2] p. 491. — 9) Philodem. *π. εὐσεβείας* fr. c. 9 = Diels Doxogr. p. 544. Dionis Chrys. or. LIII p. 276 R. Schr. I 389 sq. 391.

putatur[1]), ut Homerum cum suis de dis placitis conciliaret, unum frustulum in scholiis superest Crateti Mallotae[2]) debitum[3]): *Α* 66 (ad v. 59 sqq) . . . *πῶς οὖν*[4]) *κατὰ Κράτητα καὶ Περσαῖον οὔτε φρόνιμος οὔτε σώφρων οὔτε ἀνδρεῖος* (sc. Achilles); *πηγὴ γάρ τίς ἐστι τῆς ἄλλης ἀρετῆς τὸ δοκεῖν εἶναι θεούς* (v. 64 sqq). T, B ad v. 62[5]).

Nominavi obtrectatores Homeri philosophos quoscunque ex scholiis nominatim proferre licet. restat maior vituperationum multitudo, quas a philosophis fluxisse paene certum sit, sed quarum auctores erui non iam possint. vituperantur et deorum mores et heroum: de dis priore loco agam.

Venus cum Helenam ad Alexandrum vulneratum arcessat vituperatur, quia lenae modo se gerat, quia nuda Helenae appareat, quia eidem ministret sella ad mariti torum apponenda: *Γ* 383 *κατηγοροῦσιν ὡς προαγωγὸν εἰσάγοντος αὐτοῦ* (dicit Homerum) *τὴν θεόν. ἀλλ' ἐπεὶ ὥρμηται γέλωτα μὲν θέσθαι τὸν Πάριν ἐπαινέσαι δὲ τὴν Ἑλένην, καὶ τοῦ μὲν τὴν ἀκρασίαν τῆς δὲ τὴν σωφροσύνην ὑπ' ὄψιν ἄγειν, οὐ δύναται δὲ διεστῶτα τὰ πρόσωπα δι' ἑτέρου συμβιβάζειν, ἐπίτηδες παρέλαβε τὴν Ἀφροδίτην.* TB, Schr. I 65,9. cf. B ad *Γ* 424, p. 188,33 D.: *ἀπρεπῶς Ἀφροδίτη μαστροπεύει πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τὴν Ἑλένην* (sequitur solutio). — *Γ* 397 *στήθεά θ' ἱμερόεντα*] *οὐδὲν ἄτοπον γυμνὴν φαίνεσθαι τὴν θεόν· Ἑλένη γὰρ*[6]) *ἤθελε*[7]) *γνωρισθῆναι· κρύπτεται δὲ τὰς Τρῳάς.* TB. — *Γ* 424 *δίφρον ἑλοῦσα — Ἀφροδίτη*] *εἰ μὲν ὡς γραῦς, οὐκ ἄτοπον· εἰ δὲ ὡς Ἀφροδίτη, καὶ Ἀθηνᾶ λύχνον φαίνει Ὀδυσσεῖ* (*ι* 34). *καὶ οὐ θαυμαστόν, εἰ ἀδελφῇ ὑπηρετεῖται· διὸ καὶ ἐπάγει ‚κούρη Διός.‘* TB.

---

1) cf. Schr. I 390. — 2) qui et ipse *Στωικὸς φιλόσοφος* nominatur: Suidas s. v. C Wachsmuth de Crat. Mall. p. 6. 23 sqq. — 3) Schr. I 391. C Wachsmuth l. c. p. 40. — 4) *οὖν* B, *ὁ* T. — 5) C Wachsmuth l. c. p. 40. — 6) *δὲ* B. — 7) emend. Dindorf et Maass, *ἦλθε* TB.

Malevolentia, cuius Chamaeleo Jovem Homericum solum insimulavit, omnibus dis exprobatur scholio *Δ* 4 *Τρώων πόλιν εἰσορόωντες*] *ἀπρεπές φασιν, εἰ τέρπει τοὺς θεοὺς πολέμων θέα. ἀλλ'*[1]) *οὐκ ἀπρεπές· τέρπει γὰρ τὰ γενναῖα ἔργα. ἄλλως τε κτλ.* (sequitur solutio philosopha ex Heraclito Ephesio arcessita: cf frg 61 ed. Bywater et Hippocratis qui dicitur *π. διαίτης* I 11, p. 64 Heracl. ed. Byw.) TB.

Ad deorum certamina a Platone[2]) condemnata spectant scholia E 385, 703 (TB).

Alium philosophum anxium offendit quod Axylum a Diomede pressum non servat neque deus neque homo, quamquam in tot homines benigne se gessit: *Z* 16 *ἀλλά οἱ οὔ τις τῶν γε*] *δοκεῖ ἡ προσθήκη*[3]) *κάλλιστον τοῦτο καὶ βιωφελὲς ὑπάρχον* (v. 14. 15) *ἐξευτελίζειν ὡς οὐκ ὂν*[4]) *καλόν· καίτοι ἐχρῆν μᾶλλον καὶ βοηθόν τινα ἐκ θεῶν τούτῳ ἀναπλάσαι, ἵν' ἡμεῖς προτρεπώμεθα ἐπὶ τὸ φιλόξενον. ἢ οὖν ἁπλῶς κτλ.* (adduntur solutiones) TB, Schr. I 88.

Indignum dea visum est et quod Juno, cum equo vocem praebeat, Achilli nuntiat fatum ei imminere et quod Minerva Hectorem Deiphobi fratris habitu induta in necem illicit: *T* 407 . . . *οὐκ εὐπρεπὲς δέ, φασί, τὴν Ἥραν παραιτίαν λύπης γενέσθαι τῷ Ἀχιλλεῖ· ῥητέον δὲ κτλ* (sequuntur solutiones) TB. *X* 231 *ἄτοπον θεὸν οὖσαν* (sc. *Ἀθηνᾶν*) *πλανᾶν τὸν Ἕκτορα* (sequitur solutio). T, item fere B ad v. 227. Schr. I 258.

Propter versus *Φ* 489 sqq impietatis contra Dianam ostentatae Homerus incusatur: *Φ* 491 *κατηγοροῦσιν Ὁμήρου ὡ(ς) ἠσεβηκότος τὴν Ἀρτέμιδα.*[5]) *Δημήτριος ὁ Ἰξίων φησί· „πάνυ νέαν παρθένον αὐτὴν εἰσάγει, καὶ παίδων τρόπον εἰσ-*

---

1) B, *ἢ* T. — 2) de re publ. II p. 378. — 3) *προσθήκη αὕτη τὸ κάλλ. τε καὶ βιωφ.* B. — 4) B, *οὐ κακὸν* T. — 5) ita A Ludwich in annal. philol. Fleck. 1895, p. 13, *ὡ(ς ἐν)ησεβηκότος τῇ Ἀρτέμιδι* Nicole.

ανιοῦσαν[1]) *καὶ τοῖς κόλποις τοῦ παιρὸς ἐπικλινομένην* (v. 506). *ἀκόλουθα οὖν*[2]) *τῇ ἡλικίᾳ μεμύθευκε*, (*καὶ*)[3]) *ῥητέον ὅτι οὐ μαίνεται*[4]), *ἀλλ' ἀνθ' ὧν στασιώδη εἴρηκεν* (sc. Artemis, v. 472 sqq) *ὡς μήτηρ νουθετεῖ* (sc. Hera) *παιδικῇ ζημίᾳ*."[5]) *Δοῦρις*,[6]) *ὅτι* „*πικρῶς διάκειται ἡ μητρυιά· διὸ ἐπιγελᾷ τὸ*[7]) *σαρδόνιον*." G. hoc scholion si non aliter dividere liceret atque Julius Nicole fecit,[8]) non philosophis ignotis tribueretur, sed Demetrius Ixion Crateteus (quem alicunde[9]) constat contra Aristarchi atheteses et interpretationes scripsisse) in obtrectatorum Homeri numero habendus esset, verba *ῥητέον* etc solutionem illius obtrectationis putanda essent. sed accuratius considerantibus apparebit, enuntiationibus priore (*πάνυ κτλ*) et posteriore (*ῥητέον κτλ*) non contrarias sententias prodi, sed quarum altera alteram suppleat: unde efficitur, non illam pro quaestione Demetrii, pro solutione nescio cuius hanc esse habendam, sed utraque est pars solutionis a Demetrio excogitatae. ut Demetrii

---

1) *εἰσανιοῦσαν* vel *εἰσαγγέλλουσαν* Ludwich l. c., *εἰσάγουσαν* cod., *κλαίουσαν* (cf. v. 493) Nicole.

2) *ἀκόλουθα οὖν* Ludwich, *ἀκολουθοῦν* cod., *καὶ ἀκολουθῶν* vel *καὶ ἀκολούθως* vel *καὶ ἀκολουθοῦντα* Nicole.

3) suppl. Ludwich, ea quae sequuntur ipsa quoque Demetrii esse ratus.

4) Hera, ut opinor: nam hac enuntiatione idem intellegitur homo atque, posteriore (*ἀλλ'* etc.), ubi de Hera agi luce clarius est. itaque *μιαίνεται* illo a Ludwichio proposito non opus esse videtur.

5) Ludwich, *ἐρημία* cod., *ἑρμηνείᾳ* Nicole.

6) quae sequuntur, a scholio secrevit Nicole et ad vv. 481—488 adscripsit. quod non modo non necesse, sed etiam falsum puto. nam est altera solutio eiusdem quaestionis atque illo *ἐπιγελᾷ τὸ σαρδόνιον* respicitur (cf. Ludwich l. c. n. 78) *μειδιόωσα* vox v. 491.

7) cf. Ludwich l. c. n. 79.

8) qui verba *ῥητέον ὅτι κτλ* adversario Demetrii tribuit.

9) G ad *Φ* 424 *Δημήτριος Ἰξίων ἐν γ' πρὸς Ἀρίσταρχον.* quo loco probatur quod suspicatus erat Ludwich Arist. 1 48. Schr. I 428. 437. contra Demetrium Parmenio Byzantius scriptum edidisse videtur: cf. G ad *Φ* 259. — Aristarchus (cf. Ariston.) v. 470, 475—477 seclusit; sed hoc Demetrius hic non spectare videtur.

solutione obtrectatio initio scholii commemorata respicitur, ita eadem Duris cuiusdam solutione quae sequitur: Junonem ea de causa recte ab Homero depictam esse, quia non mater Dianae sit, sed noverca. de Duri, προβλημάτων Ὁμηρικῶν (G ad Φ 499) scriptore, accuratissime egit A Ludwich in Fleck. annal. philol. 1895, p. 11—17.

Ψ 194 οὐκ ἄτοπον θεοὺς καλεῖν (Boream et Zephyrum) ἐπὶ τεθνεῶσιν (ad Patrocli rogum inflammandum), ὅπου καὶ κτλ (sequitur solutio) T.

Haud scio an quis Homerum reprehendi putet scholio Υ 291[1]) . . . πῶς δέ, φασί[2]), τὸν Αἰνείαν οὐκ Ἀπόλλων (qui ad pugnandum eum incitavit) ῥύεται, ἀλλὰ Ποσειδῶν (Achivorum amicus); ψεῦδος ὁ ποιητὴς πάνυ ἐνδείκνυται ὡς ἡ μεγάλη[3]) περὶ θεοὺς εὐσέβεια (v. 298 sq.) δυσωποῦσα τυγχάνει[4]) καὶ τοὺς δι' ἔχθρας ὄντας. AG. sed non vituperatur Homerus; in D[5]) enim est: . . . ἐζήτηται δὲ πῶς τὸν Αἰνείαν οὐκ Ἀπόλλων ῥύεται, ἀλλὰ Ποσειδῶν, καί φασιν, ὅτι ἡ μεγάλη περὶ θεοὺς εὐσέβεια δυσωποῦσα τυγχάνει καὶ τοὺς δι' ἔχθρας ὄντας. ex scholiis AG Julius Nicole (I p. 195, 1) et ψεῦδος et πάνυ ut glossemata antiqua, codicum AG fonti inserta, removit. quo facto sententia eadem est quae in D. etsi minime puto philosophastros et grammaticulos nomina sua celantes unquam dubitavisse, Homerum mendacii accusare, tamen et scholiis minoribus Julii Nicole sententia commendatur et eo quod ψεῦδος et πάνυ vocibus seclusis solutio respondeat quaestioni. ex vituperationibus ergo locus removendus est.[6])

Ut di heroes quoque ab hominibus vel philosophis vel philosophorum in modum sentientibus vituperabantur: censebant enim, interdum heroas ab Homero non adeo integros sanctosque depingi,. ut eos omnibus, pracipue adulescentulis, virtutum omnium specimina et exempla imi-

---

1) ad. v. 424 cod. A et Dindorf. loco posuerunt codices quos Dindorf p. 208, 1 memorat. D ad v. 329 collocavit, si Hermanno Schrader I 427 credas, ad v. 291, si Julio Nicole. — 2) emendavi, φησί cod. — 3) ita D, ἡ ἄλλη A. — 4) ita D, ἡ i. e. ᾖ A. — 5) in Bekkeri editione A et D codicibus eadem tradi dicuntur atque ea quae in D esse Schrader dicit. — 6) omisi schol. TB ad Ο 137, quod Cobetius (Mnemos. 1876, 254) obtrectationem deorum Homericorum scurrae quasi Christiano debitam perhibet, quia quaestio non singularis mihi videtur.

tanda proponere liceret: itaque de actionibus herorum quasi de morum canone et norma iudicabatur:

A 4 *αὐτοὺς δὲ ἑλώρια*] *δυσμενεῖς φασι(τοὺς ἀκροω-)*[1] *μένους ἐργάζεται*[2] *βλασφημ(εῖσθαι ποιῶν)*[1] *ὅτι τὰ σώματα οὐκ ἐκήδευσαν ἀνελόμενοι· ἀλλ' οὐδὲ δι' ἀμέλειαν κτλ.* TB.[3]

A 360 *δακρυχέοντος* (Achillis)] *οὐκ ἐξίσταται τοῦ κλαυθμοῦ, ἐπεὶ οὐ μεμπτέος· οὐδὲν γὰρ ἄτοπον, εἰ καὶ ἄλκιμος ἦν, ὅτι λελύπηται. ἐλεύθερος γὰρ ὢν καὶ ἁπλοῦς τοῦτο ποιεῖ, οὐ διὰ μικροψυχίαν.* B, brevius T.

B 163 (Minerva Ulixem iubet Achivos retinere) *οὐκ ἄτοπον*[4] *καὶ τοῖς ἐνδόξοις ἡ χρειώδης ὑπηρεσία.* TBG.

B 355 (Nestor Achivos reverti vetat, *πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι* etc.) *φασί τινες, ὡς αἰσχρὸν αὐτοὺς μένειν δελεαζομένους τῇ προσδοκίᾳ τῶν ἀφροδισίων ὑπὸ τοῦ πανσόφου Νέστορος· ῥητέον οὖν κτλ.* T.

Z 58 (Agamemno minatur ne infantibus quidem temperatum iri) *μισητὰ καὶ οὐχ ἁρμόζοντα βασιλικῷ ἤθει τὰ ῥήματα· τσόπου* (sc. *Ἀγαμέμνονος*) *γὰρ ἐνδείκνυται θηριότητα, ὁ δὲ ἀκροατὴς ἄνθρωπος (ὢν)*[5] *μισεῖ τὸ ἄγαν πικρὸν καὶ ἀπάνθρωπον. ὅθεν κἂν ταῖς τραγῳδίαις κρύπτουσι τοὺς δρῶντας τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς σκηναῖς, καὶ ἢ φωναῖς τισὶν ἐξακουομέναις ἢ δι' ἀγγέλων ὕστερον σημαίνουσι τὰ πραχθέντα, οὐδὲν ἄλλο (ἢ φοβούμενοι)*[6] *μὴ αὐτοὶ συμμισηθῶσι τοῖς δρωμένοις* (sequuntur *λύσεις*) T, item B, Schr. I 88.

I 590 *καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον γυναικὶ μόνῃ*[7] *πείθεσθαι* (ut Meleager uxori); seq. solutiones. ABT, Schr. I. 141.

K 149 (de Ulixe a Nestore abeunte) . . *δειλός, φασίν,*

---

1) in cod. TB oblitteratum, ex L restitutum. — 2) T, *ἀπεργάζεται* B. — 3) eadem res respicitur scholio K 199 *ἄτοπόν φασι, μηδὲ τοὺς πρὸς τῇ τάφρῳ (ἀν)ελέσθαι νεκρούς· ἀλλ' κτλ.* (seq. solutiones) T; eadem quaestio solvitur in B (p. 432, 11 D. = Schr. I 146, 11). — 4) *ἄτοπον γὰρ* B, *ἄτοπος* G. — 5) om. T, ex cod. B. suppl. Maass. — 6) om. T, ex B suppl. Maass. — 7) *μόνῃ γυναικὶ* TB.

οὗτος[1]) ἀσπίδα καὶ (οὐ)[2]) δόρυ ἀναλαμβάνων. ἴσως δὲ κτλ (sequuntur solutiones) T, brevius B. Schr. I 145.

Ξ 1 πίνοντά περ ἔμπης (sc Νέστορα)] ἀκολάστως φασὶ πίνειν αὐτόν. ἢ κτλ (adduntur solutiones). T. — ἀκολάστως, φασί, καὶ ὡς μέθυσος πίνει κτλ. B.[3]) Schr. I 187.

Π 83 (Achilles Patroclum Troianis fugatis redire iubet) βάσκανον ἦθος ἐνθάδε[4]) ὑπόκειται οὐκ ἐῶντος τὸν φίλον ἀναλαμπρύνεσθαι τέλεον. ἀπρεπὲς δὲ καὶ τὸ παλλακίδος καὶ δώρων μεμνῆσθαι (v. 85 sq). sequuntur solutiones. TB. Schr I 210. cf ad Π 85: ἔρωτα δὲ παλλακῆς καὶ φιλαργυρίαν ἐπιδείκνυνται οἱ στίχοι TB.

Versibus P 220 sqq Hector auxilia ut pugnent adhortatur; versui 225 δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λάους κτλ haec adscripta: ἄλλως. ὅρα τὸ αἰσχρόν· κατατρύχεσθαί φησι τοὺς Τρῶας εἰς τὴν τῶν συμμάχων διατροφήν.[5]) A. et ad v. 227 τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος ἢ ἀπολέσθω Ἠὲ σαωθήτω: ἄλλως· σκόπει τὴν ἄνοιαν· ἀξιοῖ ἀντὶ τῶν τροφῶν ὧν παρέσχεν αὐτοῖς, ἀντιδοῦναι τὰς ψυχάς A.[6])

Φ 228 (Neptunus ad Achillem amne pressum ita: Πηλεΐδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε μήτε τι τάρβει; quod nonnullis ignaviae accusatio visa est) Ζηνόδοτός φησιν ὅτι οὐ τὸ θανεῖν ἡγεῖται (λευγαλέον)[7]), ἀλλὰ τὸ ἀδόξως, καὶ οὐ γέγραπται ‚τρέμε', ἀλλὰ ‚τρέε', ὅ ἐστιν[8]) εὐλαβοῦ. G.

II.

Philosophi igitur primi carmina Homerica interpretari coeperunt, sive inimice reverentiam illam omnium oppugna-

---

1) B, ὡς T. — 2) suppl. J Bekker. — 3) per quaestionis formam haec traduntur in A et, ut videtur, altera codicis T manu, VI p. 537, 12 M. — 4) ἐνταῦθα τὸ ἦθος B. — 5) J Bekker, διαστροφήν cod. — 6) has animadversiones recte Cobetius (Mnemos. 1876, 254) censuit in ora libri a moroso nescio quo adscripta fuisse, librarium parum acutum ea in scholiis recepisse. — 7) suppl. Nicole. — 8) καὶ ἔστιν cod., emend. Nicole.

bant sive amice allegoriis advocatis poesis parentem defenderent. sed haec interpretatio et initio et postea manca quodam modo erat. et exstiterunt, qui melius philosophis (ut cum FA Wolfio[1]) puto) carminibus Homericis explicandis studerent, sophistae Periclis temporibus provenientes. quorum e studiis ars critica orta est, qua viri docti Alexandrinorum aetate excellebant: quae ars omnis (ut Wolfium eundem sequar[2]) ‚profecta est potius ab aesthetico, quod nostrates vocant, quam critico iudicio, vel, ut ita dicam, a poetica potius quam diplomatica fide.' existimo igitur ex re esse, philosophis qui Homeri interpretationem inchoaverint tractatis me de iis hominibus agere, a quibus alterum interpretationis genus institutum est, aestheticum, quod dicimus. at ne hic quidem licet in principiis resistere, sed tota provincia ab initio usque ad ultima tempora peragranda est. et quoniam sophistarum et qui similes sint adnotationes ad artem poetae spectantes a grammaticis temporum posterorum vel solis traduntur vel continuantur, hoc loco et de sophistis et de grammaticis et de omnibus denique agetur, quicunque de arte Homeri iudicia, quae aesthetica vocamus, fecerunt. ex quibus laudatores artis hoc loco omitti consentaneum est ex commentationis huius indole.

Et princeps et nobis quidem primus — nam Aristotelis aequalis paulo maior esse videtur — in hac artis Homeri censura est Zoilus, de quo egi. eidem Zoilo vel Zoili propinquis haud scio an iure optimo duo[3]) loci adsignentur, quorum forma pressa acutaque eo certe non indigna sit: in longo illo scholio *B* 144 haec particula sermonis propietate conspicua est: *διὰ τί . . . καὶ ἡ Ἀθηνᾶ παραγίνεται*[4]) *ἀπὸ μηχανῆς ὥσπερ καθεύδοντα τὸν Ὀδυσσέα ἐγείρουσα;* TB, Schr. I 26. — *Σ* 246 (*ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ*

1) proleg. p. CLXVI. — 2) l. l. p. CLXXIV. — 3) non comprehendi schol. T ad *Ζ* 200 . . . *εἰ δὲ χωλὸς ἦν, πῶς ἥλατο;* — 4) Maass. *παράγει* T et Lips., *παραγίνεται ἡ Ἀθ.* B.

γένει) καταγελῶσι τῶν ὀρθῶν ἑστώτων. ῥητέον δὲ ὅτι ἐπεὶ ὀρθοῦταί τις καὶ καθήμενος, οἷον ‚ἕζετο δ' ὀρθωθείς' (Ψ 235). A, altera solutio in T. nomen Zoili librariorum culpa periisse conicias licet, ex Genev. E 20, ubi pro Zoilo sit τινές. — Zoili eiusdem esse censuerunt Dindorfius et Cobetius[1]) schol. Λ 355 (de Hectore saucio) στῆ δὲ γνὺξ ἐριπών] ὡς φιλοψευδὴς ὁ τυφλὸς (sc. Homerus) ὅτι καὶ ἄπιστα ψεύδεται. πρῶτον γὰρ οὐκ ἐτρώθη ὁ Ἕκτωρ, ὡς αὐτός φησιν (v. 351—353)· εἶτα δὲ καὶ τὸ ἀναδραμεῖν (v. 354) πολὺ ἐρρωμένου τινός ἐστι. πῶς οὖν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ γούνατα καὶ ἀπέθανε μικροῦ δεῖν; A.

Saeculo fere post Zoilum vitam degit Daphitas sophista. cuius etsi in scholiis vestigia non inveniuntur, tamen valde dignus videtur, qui his obtrectatoribus inseratur. in Suida haec sunt: Δαφίδας Τελμησσεὺς[2]) γραμματικός, γεγραφὼς περὶ Ὁμήρου καὶ τῆς ποιήσεως αὐτοῦ ὅτι ἐψεύσατο· Ἀθηναῖοι γὰρ οὐκ ἐστράτευσαν ἐπὶ Ἴλιον. [ἦν δὲ οὗτος λοιδορούμενος παντὶ καὶ μέχρις αὐτῶν μὴ φειδόμενος τῶν θεῶν, ὥστε[3]) καὶ Ἄτταλον μὲν τὸν βασιλέα Περγάμου διὰ τοῦτο ἔχειν αὐτῷ ἐπιβουλεύοντα, εἰς δὲ τὴν Πυθίαν ἐλθόντα ποτὲ σκώπτειν εἰς τὸ μαντεῖον, καὶ ἐπιγελῶντα ἐρέσθαι, εἰ τὸν ἵππον εὑρήσει. χρησθῆναι δὲ αὐτῷ εὑρήσειν ταχέως. εἶτα ἐκεῖνον διαθρυλῆσαι τοῦτο, ὅτι μηδὲ ἦν αὐτῷ ἵππος, μηδὲ ἀπώλετο. ἀναχωρήσαντα δὲ συλλαβόμενος Ἄτταλος ἐπέταξε κατακρημνισθῆναι· ἐν ᾧ δὲ τόπῳ τοῦτο ἐγένετο, ἐκαλεῖτο Ἵππος ὁ τόπος, καὶ ἔγνω πρὸς τῷ θανάτῳ μὴ ἐψεῦσθαι τὸ λόγιον. οὕτως οὖν ἐνυβρίσας κακῶς ἀπώλετο.][4]) recta no-

---

1) Mnemos. 1876, p. 254. — 2) formam in inscriptionibus usitatam restitui; Daubius (Stud. p. 85) codicibus nititur non tam certis. — 3) addidit Hemsterhusius. — 4) quae uncis seclusi, Daubius (Stud. p. 85) et Flachius (in mus. Rhen. vol. XXXV, p. 209) non Hesychii esse censuerunt; ex Aeliani περὶ προνοίας ea a Suida sumpta esse Wilamowitzius (ind. lect. Gott. aest. 1889, p. 11) putat, fortasse recte, quoniam saepius ex Aeliano Suidas hausit (cf. Ael. ed. Hercher p. 428—430, 431—486).

minis forma est *Δαφίτας*: exstat in Cic. de fato 3 et CJGr. 1564:[1]) *Ἀγέδικον Δαφίταο Ἠολεῖα ἀπ' Ἀλεξανδρείας.* de Daphita hoc cf. Cic. de fato 3, Strabo p. 647, Valer. Max. I c. 8 ext., 8. quos locos accuratius inspicientibus recte videbitur censuisse Wilamowitzius,[2]) et ab Aeliano Suidaque et a Valerio, usis vel Cicerone[3]) vel compilatore nescio quo, talem narrari historiunculam qualem primus Posidonius tradiderat. dein recte, ut opinor, Wilamowitzius iudicavit, Posidonium corrupta memoria credulum usum esse; Strabonem in rebus Asianis maxime accuratum genuinam narratiunculae formam servavisse. in qua Wilamowitzius[4]) et conviciis et regni finibus in versibus prolatis aetatem Daphitae determinari dicit, initia regni Attalici, annos fere 235—220. haud scio an recte iudicaverit. — inscriptione illa, quae sola Daphitae nomen exhibet, Daphitae cuiusdam filius nominatur, Aeolus ex Alexandria in Troade sita; unde Wilamowitzius Daphitam grammaticum, cum utrumque eundem esse opinetur, Troianum appellat eaque de causa inimicitiam illius contra Pergamenos ostentatam et Troiae non victae defensionem interpretatur. quod Telmessae oppido tribuitur, eo explicari putat Wilamowitzius, ut ad vatum patriam nobilissimam[5]) oraculorum irrisor nequam referretur; vere esse Daphitam Troianum et cynicum: cuius ex libello fortasse Dio Prusaeensis orationem XI de Troia non capta conscripsit.[6])

Jam vero ad Alexandrinorum grammaticos pervenimus, criticos quos nos dicimus et editores primos Homeri. videmus autem, ut consentaneum est in incunabulis disci-

---

1) = Larfeld Syll. inscr. Boeot. 26. laudavit Wilamowitzius l. l. p. 12. Strabo quoque (p. 647) per t scribit — 2) l. l. p. 11 sq. — 3) de Cicerone Valerii auctore cf. Teuffel R. Litt. Gesch.[5] § 279, 3. — 4) l. l. p. 12. — 5) Cic. de div. I 91 Telmessus in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina. Plin. n. h. 30, 6 Telmessum, religiosissimam urbem. — 6) cf. Wilamowitz. l. l. 10 sqq.

plinae nondum corroboratae, hos quoque homines vere grammaticos nondum a iudicio quod nos vocamus aesthetico adeo abhorrere ut grammaticos severos decet. itaque huic obtrectatorum generi, quod a sophistarum deliberationibus artem Homeri prementibus initium faciat, Aristarchus et ipse Aristarcheique addicendi sunt.

Ac primum comperimus, quae accuratius perpensa ridicula viderentur quaeque Zoili notarent, Aristarcho saepius inter athetesium causas fuisse, quamquam non sola litem diiudicabant. ex exemplis ab Aristonico et Didymo servatis haec laudo: schol.[1]) *Z* 311. *H* 195. *Θ* 189. *M* 175. *Ξ* 376. *T* 365. *X* 329. *Ω* 25. 614. ex iis, quae quia non arte Homeri digna putarentur obelo notata sunt, laudo Ariston. ad *A* 365. *Δ* 55 sq. (defenduntur in T). *Θ* 108. 235. 420 (ATB). *K* 84. *P* 172. notandum inprimis hoc scholium: *μεμείωκε τὴν ἔμφασιν καὶ τὰ τοιαῦτα εἴωθεν ἀθετεῖν ὁ Ἀρίσταρχος* (A ad *P* 172).[2]) hic quoque cognoscitur grammaticos id spectasse inprimis cum Homerum emendarent, ‚ut dignissima demum numinis afflatu profaretur'.[3])

Deinde videmus Aristarcho nonnunquam epithetum, cum *ἀκαίρως* positum videretur, in causis fuisse versuum removendorum: *Γ* 352 *ἀθετεῖται ὅτι οὐκ ἀναγκαίως ἐπιλέγεται· καὶ γὰρ ὁ καιρὸς τὸ σύντομον ἔχειν θέλει. καὶ δῖον ἀκαίρως ὁ Μενέλαος τὸν ἐχθρὸν λέγει.* Aristonicus in A. *Ψ* 581 (Menelaus iratus Antilochum alloquitur *Ἀντίλοχ' . . . διοτρεφές*) *ἀθετεῖται ὅτι ἀκαίρως λέγει διοτρεφές, ὀργιζόμενος αὐτῷ.* A; cf. T: *ὁ δὲ στίχος περισσός· ἄλλοι φασί ‚θωπεύει Νέστορα'. ἀλλ' οὐ πρέπει τῷ φλεγμαίνοντι θωπεῦσαι.* ex priore loco cognoscimus epithetum causam fuisse, sed non solam athetesis: unde posteriori quoque loco complures causas additas fuisse ab Aristonico aliisve omissa veri simile

---

1) sc. codicis A. — 2) cf. Lehrsii Arist. p. 339 sqq. — 3) verbis FA Wolfii (proleg. p. CLXXII) utor.

est: cf Lehrsii illud[1]): ‚. . . sed hoc dicam, ne quis Aristonicum legens obliviscatur athetesium argumenta partim ex pluribus pauca nunc inveniri, partim talia quibus discipuli quae Aristarchum movissent argumenta adauxerint.‘ et profecto epithetorum usum Homeri proprium[2]) Aristarchus neque neglexit neque falso aestimavit, cum cognovisset epitheta verbaque nonnulla quasi coaluisse ita ut ibi quoque coniungerentur, ubi loci sententia epithetum plane aliud postularet.[3]) itaque multo maior est diplarum numerus epithetis adiectarum quam virgularum, quae duobus tantum versibus adscriptae sint. contempleris velim quae ex hac Aristarchi disciplina Aristonicus protulerit: *Z* 160 (*δῖ᾽ Ἄντεια*) *ἡ διπλῆ ὅτι . . . καὶ ὅτι ἀκαίρως τὸ δῖα· μάχεται γὰρ ἡ μάχλος* (v. 160 sq.)[4]) A.

H 75 *πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ* (inquit Hector ipse)] (*ἡ διπλῆ*)[5]) *ὅτι . . . καὶ ὅτι ἀκαίρως δῖον ἑαυτὸν ὁ Ἕκτωρ.* A.

Φ 218 *ἐρατεινὰ ῥέεθρα* (Xanthi cadaveribus et sanguine foedati)] (*ἡ διπλῆ*)[5]) *ὅτι ἄκαιρον τὸ ἐπίθετον· πεφοίνικται γὰρ ὑπὸ τοῦ αἵματος. ὅμοιον οὖν τὸ*[6]) ‚*ἐσθῆτα φαεινήν*‘ (*ζ* 74) *καὶ* ‚*ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην*‘ (*Θ* 555). A.

Φ 331 *ὄρσεο κυλλοπόδιον* (Juno alloquitur Vulcanum)] *Ἀριστόνικος*[7]) *ὅτι ἄκαιρον τὸ ἐπίθετον· ἡ γὰρ φιλανθρωπευομένη καὶ λέγουσα* ‚*ἐμὸν τέκος*‘ *οὐκ ὤφειλεν ἀπὸ τοῦ ἐλασσώματος προσφωνεῖν.* AG. in T inter lineas: *ἄκαιρον καὶ ἀπρεπὲς τὸ ἐπίθετον.*

Ψ 304 (Antilochi equi *ἵπποι ὠκύποδες* nominantur, quamquam ex v. 310 *βάρδιστοι θείειν* sunt) (*ἡ διπλῆ*)[5]) *ὅτι*

---

1) Arist. p. 344 n. — 2) propter quem laude effertur in schol. minoribus et G ad *Α* 242 *εἴωθε γὰρ τηρεῖν τὰ ἐπίθετα εὐστόχως.* — 3) cf. L Friedlaender ad Ariston. *Γ* 352, p. 88 — 4) de *δῖος* voce cf. TBG ad *Α* 7. — 5) suppl. L Friedlaender. — 6) *τὸ* A, *τῷ* L Friedlaender et Guil. Dindorf: quod non opus: cf. A ad *Φ* 159. 160. — 4) G, *ἀθετεῖται* A, quod falso additum esse Cobetius cognoverat. scholio dipla Aristarchi explicatur.

κοινότερον κατακέχρηται τῷ ἐπιθέτῳ· ἐπιφέρει γοῦν ‚βάρδιστοι θείειν'. A.

quomodo Aristarchus epithetorum usum explicaverit, et hoc scholio apparet et explanatione versus Θ 555 (ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην) in scholio Φ 218 in dicata, scholio Θ 555 planius edita[1]): οὕτως οὐ τὴν τότε οὖσαν φαεινὴν ἀλλὰ τὴν καθόλου φαεινήν.[2]) A.

Non Aristarchi sunt ea quae codicibus TB servata sunt ad Z 172 (Ξάνθον τε)[3]) ῥέοντα] καὶ ποῖος, φασί, ποταμὸς οὐ ῥεῖ; ῥητέον ὅτι ἐπεὶ Ξάνθος ἐστὶ Λυκίας πόλις, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἁπλῶς τὸ ῥέοντα τέθεικεν. ἢ τὸν ἀέναον λέγει καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα. ἢ μᾶλλον τὸν ῥευματώδη. B, brevius T, Schr. I 75, 10. — Y 40 (de Venere) φιλομειδής| γράφεται ‚Διὸς θυγατήρ'· ἄτοπον γὰρ τὸ φιλομειδής ἐπὶ τῆς πολεμούσης. T.

In versuum mutationibus ducitur, quod Aristarchus in v. Σ 207 pro καπνός πῦρ proposuit si Didymo[4]) credamus uso auctore Dionysio Thrace: καὶ γὰρ ἄτοπόν φησι πῦρ εἰκάζεσθαι καπνῷ. T, idem Eustath. 1139, 16. quae mutatio si cui parum lenis videatur, meminerit velim hanc coniecturam a FA Wolfio[5]) ‚omnium, quae Aristarcho tribuuntur, scitissimam et elegantissimam' dictam esse. non lenior est illa emendatio vel, si mavis, correctio a Didymo[6]) ad Ω 636 (ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες) adnotata: ταρπ παυσώμεθα] οὕτως Ἀρίσταρχος, ἀντὶ τοῦ ἀναπαυσώμεθα· ἀπρεπὲς γὰρ τὸ λέγειν τὸν Πρίαμον ταρπώμεθα. A, inter versus et scholia. quamquam oblivisci noli Arist-

1) quod scholium Aristonico non tribuit L Friedlaender p. 152: sed caeli et Olympi distinctio, quae hoc sequitur, Aristarchea (Lehrs p. 163 sqq.) est et simile huic scholio Aristoniceum ad Ψ 304. — 2) aliam explicationem exhibent TB ad Φ 218. — 3) omis. B, supplevi ex T. — 4) Ludwich Arist. I 431. — 5) proleg. p. CCLI, n. 36. — 6) Ludwich Arist. I 505.

archum mutavisse in adnotationibus tantum, non in poematis contextu: cf. Lehrs Ar. p. 353 sq.

Non adeo longe ut in his versibus mutandis Aristarchus progreditur, cum interdum adnotet quomodo Homerus versus quosdam reddere potuerit praestabiliores. collegi hos locos:

H 114 (Agamemno ad Menelaum de Hectore ita: *ὅ περ σέο πολλὸν ἀμείνων*) *βέλτιον δ' ἂν φασιν* (‚Aristarchei' Lehrs) *εἴρητο Ὁμήρῳ „ὅπερ μέγα φέρτατός ἐστιν." ἐπ' αὐτοῦ γὰρ ψιλῶς λεγόμενον τοῦ Μενελάου ἔχει τι ὀνειδιστικόν.* A; Didymi est.[1]) Ludw. Arist. I 275. *Φ* 234 sq.[2]) (ad Agamemnonis illud *νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν Ἕκτορος ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ*) *ἧττον ἂν φησι Ἀρίσταρχος ὀνειδιστικὸν εἶναι, εἴπερ οὕτως ἐγέγραπτο „Ἕκτορος ᾧ δὴ κῦδος Ὀλύμπιος αὐτὸς ὀπάζει" . . . ἠθέτετο δὲ καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει.*[3]) Didymus in cod. A. lacunam post *ὀπάζει* recte Arthurus Ludwich indicavit supplendam ex T: *ἥττονα (ἂν)*[4]) *φησιν ὀνειδισμὸν Ἀρίσταρχος εἶναι, εἰ οὕτως ἐγέγραπτο „Ἕκτορος ᾧ*[5]) *δὴ κῦδος Ὀλύμπιος αὐτὸς ὀπάζει." περισσῶς δέ· ὡς γὰρ ἐκεῖνοι* (v. 229 sqq.) *ἀοριστωδῶς ἔλεγον,*[6]) *οὕτως ἔδει καὶ τοῦτον ἀοριστωδῶς.*[7]) T.

Ex eodem Didymo servatum est schol. *I* 222 *ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο* (legati ad Achillem missi)] *φαίνονται καὶ παρ' Ἀγαμέμνονι, πρὶν ἐπὶ τὴν πρεσβείαν στείλασθαι, δειπνοῦντες· φησὶ γοῦν „αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης"* (v. 177). *ἄμεινον οὖν εἶχεν ἄν, φησὶν ὁ Ἀρίσταχος, (εἰ)*[8]) *ἐγέγραπτο „ἂψ ἐπάσαντο"*[9]), *ἵν' ὅσον χαρίσασθαι τῷ Ἀχιλλεῖ γεύσασθαι μόνον καὶ μὴ εἰς κόρον ἐσθίειν*

---

1) congruit forma scholiorum *Θ* 235, *I* 222. — 2) exhibui ex A Ludwich Arist. I 288. — 3) in A versus obelo notatus est *ὅτι ἐκλύει καὶ ἀπαμβλύνει τὸν ὀνειδισμόν*, ut inquit Aristonicus. Ludwich Arist. I 289. — 4) suppl. Maass ex A. — 5) *ἕως* T, *ᾧ* A. — 6) emend. Lehrs, *ἐκεῖνος — ἔλεγεν* T. — 7) Lehrs, *ἀορίστου ἔθει* T. — 8) adiecit J Bekker, omis. A. — 9) Villoison, *ἐπάσαντο ἢ ἐψεπάσαντο* A.

καὶ πίνειν λέγονται. ἀλλ' ὅμως ὑπὸ περιττῆς εὐλαβείας οὐδὲν μετέθηκεν (sc. Aristarchus), ἐν πολλαῖς οὕτως εὑρὼν φερομένην τὴν γραφήν. A, brevius T. Ludwich Arist. I 303.

Idem Didymus[1]) versui *Π* 636 (χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν τ' εὐποιητάων) adscripsisse videtur haec: ἄμεινον(ἂν)[2])εἶχε, φησὶν ὁ Ἀρίσταρχος, εἰ ἐγέγραπτο „βοῶν εὐποιητάων" ἔξω τοῦ τέ συνδέσμου. in A, textui adscriptum (intermarginale, ut Dindorfius dicit). fere idem T. noluit removere Aristarchus illud τέ, sed versum interpretari quasi vocula abesset:[3]) cf Ariston. p. 268 L Friedlaender et Lehrs Arist. p. 354.

Ab Aristonico Aristarcheum servatur ad *X* 468 (τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς βάλε δέσματα κτλ sc. Andromacha cum Hectoris corpus videret) ὅτι βελτίων[4]) ἂν ἦν ἡ διάθεσις, εἰ μὴ ἐκπεπληγμένη τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀπέβαλεν, ἀλλ' ὕστερον (476) ὅτε ἀναπνύσκεταί τε καὶ ἑαυτὴν ἀναλαμβάνει, ἵν' ᾖ οὕτως· „ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἀγέρθη, ἀμβλήδην γοόωσα — τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα." Aristonicus in A. cum Didymus[5]) βάλε δέσματα lectionem Aristacheam esse tradat, hanc mutationem non Aristarchi esse dubito an censeas. sed non liquet.

Ψ 857 (ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ ὄρνιθος ἁμαρτών) (ἡ διπλῆ)[6]) ὅτι βέλτιον ἦν τοῦτο μὴ προλέγεσθαι ὑπό Ἀχιλλέως, ὥσπερ προγιγνώσκοντος τὸ ἀπὸ τύχης συμβησόμενον. Aristonicus in A.

Ab his Aristarcheis plane abhorrent quae scripta sunt ad *Α* 1 (p. 2,32 M.) οἱ δὲ λέγοντες ὡς ἐχρῆν ἐπὶ τοῖς οὕτω δυσφήμοις λέγειν „ἄειδέ μοι ἠεροφοῖτις Ἐρινύς", τοῦ δέοντος ἁμαρτάνουσιν· οὐδὲ γάρ τι πρὸς γνῶσιν Ἐρινὺς συντελεῖ.

---

1) Ludwich Arist. I 413. — 2) suppl. Ludwich. — 3) item T (υ. 6) περισσὸς ὁ εἷς τέ. — 4) L Friedlaender, βελτίον A. — 5) Ludwich Arist. I 480. 66. — 6) suppl. L Friedlaender.

TB. — Ω 469[1]) (ubi de Priamo est ἆλτο χαμᾶζε) ἄμεινον ,βαῖνε' γράφεται ἐπὶ τοῦ γέροντος. . . . T.

Aristarchus, ut locos quos laudavi non mutavit, sed diplam apposuit, appositam adnotatione explicavit, ita versum Λ 432, cuius dimidium supervacaneum putaret, non obelo sed dipla instruxit: καὶ τεύχε' ἀπούρας] (ἡ διπλῆ)[2]) ὅτι ἀκαίρως προσέρριπται τὸ ἡμιστίχιον. οὐ γὰρ ἐπιτρέπει τὰ τῆς περιστάσεως σκυλεύειν (i. e. conditione afflicta Achivi non sinuntur hostes necatos spoliare). Aristonicus in A. — a quo eodem versui Υ 107 ἡ μὲν (Venus) γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' (Thetis) ἐξ ἁλίοιο γέροντος adscriptum: σεσημείωται πρὸς τοὺς ἑξῆς[3]) ἄκαιρον γενεαλογίαν ἔχοντας (v. 206 sqq) . . . AT.

Particulas admodum exiguas ex permagno disciplinae Aristarcheae orbe huc transferre licuit. sed ex aequalium Aristarchi adversariorumque obtrectationibus unum restat fragmentum. est illud Comani qui pincernae principis munere apud Ptolemaeos fungebatur: Λ 314 (Ulixes Diomedem alloquitur) παρ' ἔμ' ἵστασο] . . . Κομανὸς[4]) δέ φησι, καθ' ὑπεροχὴν ἐπαινεῖσθαι Ὀδυσσέα, εἴ γε ὡς ἥττονι Διομήδει ἐπιτάσσει. T (Eust. 846, 50). qui Comanus quaestionis auctor est ab Aristarcho solutae: cf Procl. ad Hesiodi op. 97.[5]) ex scholiis Λ 97, Β 798, Ω 110 (Didymeis) scimus Aristarchum contra Comanum σύγγραμμα quoddam composuisse (ἐν τοῖς πρὸς Κ., ἐκ τῶν πρὸς Κ.): cf Lehrs Arist. p. 22, Ludwich Arist. I 23. in scholiis parumper lectiones verborumque explicationes Comani[6]) laudantur: Ν 137 (A). Ν 529 (T, Eust.).

---

1) iure Didymo non tribuit Ludwich Arist. I 502. — 2) suppl. L Friedlaender. — 3) ἑξῆς ἀριθμοὺς A, ἑξῆς ἀθετουμένους Cobet. — 4) in codicibus scholiorum editionibusque est Κομιανός, Κόμανος, Κωμανός: recte scribitur per ο ex CJG 5061, 5205 b et papyr. Aegypt. Taur. ed. Peyron I p. 24, 6 (anno LIV Ptolemaei Euerg. scripto), oxytonos ex Herod. II 89, 13 sqq (I 179, 24 sqq) L. — 5) Lehrs Arist p. 197. 211. — 6) ex Apollonii (qui eum saepius laudat: v. indicem Bekkeri) lex. Hom. p. 146, 16 sqq B. collegit Lehrsius, commentarium Homericum a Comano scriptum esse.

Φ 363 (G). *σ* 27 (BHQ Vindob. 33 = Herod. II 162, 3 L). in cod. G appellatur (*Κομανὸς*) *ὁ Ναυκρατίτης*; idem a Proclo nominatur *K. ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως*, in papyro Aegyptio, si quidem idem est, *K. τῶν ἡγεμόνων*.

Longu saltu procedentes in principum aetatis initio paululum consistamus; tum enim vitam degebat Heracleo grammaticus de quo hoc: *Υ* 439 (Minerva cum paululum flet hastam ab Hectore iactum ad illum revertit) *καταγέλαστα ταῦτα ὥς φησιν Ἡρακλέων*. T. de Heracleonte Aegyptio Romae[1]) vivente cf H Diels Doxogr. p. 91,2 et Schr I 406. reliquiae commentarii, quo Homerum instruxit (cf schol. Ap. Rhod. I 769 *ὡς Ἡ. φησὶ ἐν τῇ Π τῆς Ἰλιάδος*; schol. T ad *Ω* 45 *πανταχοῦ δὲ τῶν ὑπομνημάτων οὕτως εὗρον πλὴν Ἡρακλέωνος*. Herod. II 915,11 L. Suid. s. v.), servantur scholiis *Λ* 298 (TBG).[2]) *E* 638 (A). *Z* 319 (A). *Z* 357 (ATBG). *Z* 465 (A). *N* 107 (A). *Ξ* 31 (TB). *O* 44 (A). *Π* 228 (schol. Ap. Rhod. I 769, III 37).[3]) *Σ* 546. *Φ* 577. *Ω* 45 (T). Herod. I, 266,27 = II 481,25; II 591,1 L. quorum locorum nullo Homerus vituperatur, sed vel emendatur vel explicatur. schol. *Υ* 439 plane singulare est, ereptum fortasse ex loco quo Heracleo Homerum a ridiculi crimine defenderet.

Haud ita diu post Heracleontem Hadriani aetate et Traiani vel paulo priore Romae una cum aliis grammaticis multis[4]) vitam degit Ptolemaeus, cui cognomen erat *Χέννος*[5]), Hephaestionis filius. qui scripsit[6]) cum fabularum paradoxorum collectionem a Photio (bibl. c. 190) excerptum et drama historicum[7]), quod *Σφίγξ* inscribebatur, tum carmen XXIV rhapsodiarum, cui Suida teste nomen fuit *Ἀνθόμηρος*. de modo et pretio historiae illius novae optime Rudolfus

---

1) cf. T ad *Φ* 577. — 2) Ludwich Arist. I 188. — 3) debeo Arthuro Ludwich I 404. — 4) Suid. s. v. *Ἐπαφρόδιτος, Ἀρχίβιος*. Hercher annal. philol. suppl. I (1856) 285. — 5) *χέννος* est genus coturnicum; de cognomine hoc cf. Hercher l. c. — 6) Hesych. Mil. p. 184 Fl. — 7) „Roman“: cf. Rohde Gr. Rom. p. 350, 1.

Hercher disseruit in annal. philol. suppl. I p. 269—293, cum eam fictionibus illis, quae docte se gererent, inde a Neronis temporibus usitatis aequaret. idem Anthomeri carminis indolem atque naturam adeo eleganter recteque describit (l. c. p. 277), ut ad eum, si qui legant, delegare malim. id tantum addo me non forte factum esse putare, ut carminis Homero detrahentis scriptor Hadriani temporibus exsisteret: veri simile est grammaticos principis iudicio adversus Homerum iniquo[1]) opem ferre voluisse, ut benevolentiam beneficiaque ab illo sibi pararent. principis sententias et facta brevi a plerisque civibus assimulari quis est qui nesciat?

Ex extremo secundo p. Chr. n. saeculo supersunt duae Pii grammatici[2]) animadversiones: in versu *Φ* 147 τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάιζε κατὰ ῥόον οὐδ' ἐλέαιρεν censuit οὐδ' ἐλέαιρεν male additum esse: Πῖος ψυχρόν φησι τὸ ἐπίθετον (additamentum), ἄν[3]) τε ἐπὶ τῶν Τρώων — πῶς γὰρ ἄξιον ἐγκαλεῖν Ἀχιλλεῖ, ὅτι οὐκ ἐλεεῖ τοὺς πολεμίους; — εἴτε ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ (v. 146), ὅτι αὐτὸν οὐκ ἠλέει, οὐχ ἁρμόζον ἐπὶ θεοῦ. TB. — *Φ* 293 αἴ κε πίθηαι] οὐ πάνυ οἰκεῖόν φησιν αὐτὸ ὁ Πῖος· διὰ τί γὰρ ἤμελλε μὴ πεισθήσεσθαι καὶ θεοῖς καὶ τὰ κεχαρισμένα συμβουλεύουσιν; (sequitur solutio) TB, Schr. I 250. nimis urbane igitur Neptunum erga Achillem se gerere Pius censuerat. quo de Pio, quem contra Aristarchi atheteses scripsisse ex scholio B ad *M* 175 concluditur (Πῖος ἀπολογούμενος πρὸς τὰς ἀθετήσεις Ἀριστάρχου)[4]), cf. E Hilleri commentationem in Philol. tomo XXVIII, p. 86—115 et Schr I 434 sqq.[5])

Quae ex his obtrectationibus, ut ita dicam, aestheticis certis et hominibus et temporibus addici possent, enumeravi.

---

1) Antimachum Homero anteponebat: Suidas s. v. Ἀδριανός, I 112 ed. Bernh., Xiphil. epit. Dionis Cassii LXIX, 4. Spart. c. 16 (Dio ed. Sturz VI 652). simile de Caligula Suet. Cal. 34. — 2) de cuius aetate cf. E Hiller, Philol. XXVIII, p. 93 sq. — 3) Wilamowitz, κἂν T, εἴτε B. — 4) nisi cum Hillero l. c. p. 91 censeas, eum ὑπομνήματα et Iliadis et Odysseae composuisse. — 5) breviter Ludwich Arist. I 74, n. 95.

addenda est Duris illius (cf. p. 59 sqq), qui quando vixerit non certum, sed quem eundem atque Durim Samium esse verisimile est[1]), adnotatio qua Homerum reprehendit, quod imagine parum significante depinxerit quomodo a Xantho fluvio Achilles urgeatur: *Φ* 257 *τῇ ἑρμηνείᾳ ἐνέθηκε γλαφυρὸν πλάσμα. Δοῦρις δ' αἰτιᾶται τὴν εἰκόνα ὡς τοῦ ὀρυμαγδοῦ*[2]) *καὶ τῆς ἀπειλῆς ἐνδεεστέραν*[3]) *καί φησι, ταῦτα διὰ (τὸ)*[4]) *τὴν ἐν τοῖς κήποις ὑδραγωγίαν ἐκμιμεῖσθαι λανθάνειν*[5]) *πως τοὺς ἀναγινώσκοντας, ὥστε μηδεμίαν*[6]) *ἔννοιαν λαμβάνειν, πρὸς ὃ πεποίηκεν. ἀλλὰ*[7]) *τοῦτο συνέθηκεν οὗτος ἀγαθὸς ὢν καινοτομῆσαι τὴν ἐν τοῖς ποιήμασιν ἔννοιαν.*[8]) G. cf A Ludwich in annal. philol. Fleck. 1895, p. 12.

Jam confectae sunt obtrectationes ad artem Homeri spectantes quarumcunque auctores noti sunt. quibus nunc eas addere idoneum videtur quae, etiamsi auctorum nominibus careant, huic loco propter argumenta paria addicenda sint.

Ac primum non raro reprehensum videmus Homerum, quia in moribus actionibusve deorum et heroum enarrandis nonnulla etsi non turpiter — ut philosophis videbatur — sed tamen non plane perfecte narraverit; ideoque postulatur ut nonnulla magis ad vitae veritatem aptentur. talia inveni haec: *E* 358 *πολλὰ λισσομένη χρυσάμπυκας ᾔτεεν ἵππους* (sc. Venus a Marte)] *οὐκ εὖ, φασὶν ἔνιοι, πρόσκειται τὸ ‚πολλά.' καὶ γὰρ ἐραστὴς καὶ ἀδελφός, καὶ τοῖς αὐτοῖς βοηθεῖ.* solvitur ex muliebri deae natura. TB, Schr. I 82. — Somnus cum Neptuno de Jovis Junonisque concubitu communicare putabatur necessitate non coactus *Ξ* 360 *οὐκ (ἦν)*[9])

---

1) cf. A Ludwich in Fleck. annal. philol. 1895, p. 16 sq. — 2) emend. Nicole, *ὀρυγμαδοῦ* cod. — 3) emend. Nicole, *ἐνδεεστέρῳ* cod. 4) suppl. Nicole. — 5) cod., *λανθάνει* Nicole: codicis lectionem iure tuetur A Ludwich annal. philol. Fleck. 1895, p. 12. — 6) Nicole, *μηδὲ μίαν* cod. — 7) *ἀλλὰ* Nicole, *ἄλλως* cod. — 8) Nicole, *ἄγνοιαν* cod. — 9) suppl. Maass.

ἀναγκαῖον,[1]) φασί, τὸ ἀπόρρητον ἐξενεγκεῖν (sequitur solutio). TB, Schr. I 198. — ad Achillem complura scholia spectant; ut *A* 66 et *Π* 225 Pythagoreus magis philosophus esse fertur quam miles, quia illic num Appollinem arnorum caprarumque sacrificia placent in dubium vocet,[2]) hic poculo ad Jovi soli libandum utatur: *A* 66 Πυθαγορικός ἐστι μᾶλλον ἢ στρατιώτης.[3]) T, B ad v. 62. — *Π* 225 . . . οὐ στρατιώτης δὲ ἀλλὰ Πυθαγορικός τις δοκεῖ νεανίας εἶναι. T. deinde de Achille est *A* 202 . . . πυνθανομένου[4]) μᾶλλον ἤπερ[5]) ὀργιζομένου ὁ λόγος. TB. — *Π* 7 (Achilles ad Patroclum flentem Achivos) τίπτε δεδάκρυσαι] ἄτοπός ἐστιν[6]) αὐτὸς μὲν ἕνεκα παλλακίδος κλάων,[7]) τὸν δὲ Πάτροκλον κόρην καλῶν ἐπὶ τούτοις δεινοῖς δακρύοντα. (seq. solutiones). T, fere idem B, Schr. I 208. — *Π* 58 τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων (inquit Achilles de Briseïde)] οὔτε τὸ ‚κρείων‘ ἁρμόζον ἐχθρῷ παρὰ ἐχθροῦ οὔτε τὸ ‚ἐκ χειρῶν ἕλετο[8]) — Ἀγαμέμνων‘ ἀληθές· οἱ γὰρ κήρυκες παρέλαβον αὐτήν. ῥητέον δὲ κτλ. TB, Schr. I 209.

Ut in Achille sic in Ulixe quoque nonnulla non recte narrata esse feruntur: *B* 199 τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκε] δόξειεν (ἂν)[9]) καὶ τοῦτο εἶναι ἄλογον, ὅτι τῆς Ἀθηνᾶς εἰπούσης (v. 180), ‚σοῖς δ᾽ ἀγανοῖς‘ φαίνεται τύπτων τινάς, ὡς παρακούων τῆς θεοῦ, ὅπερ ἁρμόζον οὐδαμῶς ἐπὶ Ὀδυσσέως. ἐροῦμεν δὲ ὅτι ἡ μίμησις οὐκ ἄλογος· τὸ γὰρ κτλ. T, idem similiter B. Schr. I 29. — *Λ* 446 . . . οὐκ ἄτοπον δὲ ἀλαζονεύεσθαι Ὀδυσσέα (v. 441 sqq.) ἄρξαντος ἐκείνου (dicit Socum), καὶ ὅτι παρ᾽ ὀλίγον (446 sqq.) ἀνῃρημένος κεκράτηκε τοῦ πολεμίου. TB.

Nestor Gerenius respicitur scholiis: *Δ* 297 (in acie suos collocat) ἱππῆας μὲν πρῶτα] οὐ δεόντως, φασί, τὴν

1) ἀναγκαίως — ἐξήνεγκεν B. — 2) cf. E Zeller Philos. d. Gr. I 1[5] p. 317, 4. — 3) adduntur alia exempla (*I* 357. *Π* 225). — 4) πυνθ. δὲ B. — 5) ἢ B. — 6) ἔσται B. — 7) κλαίων B. — 8) ἀφείλετο B. — 9) suppl. Maass.

πρώτην τάξιν οἱ ἱππεῖς ἔχουσι, κινδύνου ὄντος, εἰ τροπὴ γένοιτο[1]) τῶν ἱππέων, συμπατηθῆναι τὴν ἀκολουθοῦσαν φάλαγγα·[2]) ἀγνοοῦσι δὲ κτλ. TB, Schr. I 73. — *H* 125 (Achivos monet fore ut Pelei pudeat ignaviae eorum) . . . ἀνόητον δέ φασι τὸ μὴ τοὺς γονεῖς αὐτῶν παραλαβεῖν, ἀλλὰ τὸν Πηλέα, ὃν ἔδει χαίρειν ἀτυχούντων[3]) Ἑλλήνων διὰ τὴν Ἀχιλλέως ὕβριν. τοῦτο δέ ἐστιν ἔντεχνον (seq. solutiones). TB, Schr. I 108. — *H* 171 ἄλλως: κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε] ἀνοήτως, φασίν, ἐπὶ κλῆρον ἔρχεται (Nestor ut, qui cum Hectore pugnet, eligat), δέον[4]) ἑλέσθαι τὸν ἄριστον[5]), ὅπου κίνδυνος[6]) ἦν, καὶ[7]) τὸν φαυλότατον λαχεῖν. (sequitur solutio). TB, Schr. I 108. — Nestoris eiusdem ad Achillem missi verba designantur scholio ad *I* 105 (104 sq. οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει Οἷον ἐγὼ νοέω, ἠμὲν πάλαι ἠδ' ἔτι καὶ νῦν) inter lineas scripto: εἰ τὰ μέλλοντα προέγνω[8]) Νέστωρ, πῶς[9]) περὶ τῶν ἐνεστώτων[10]) οὐκ ὀφείλει πείθειν; TB.

De Hectore, cum equos stimulat, haec: *Θ* 192 ἀσπίδα Νεστορέην — αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιιν Διομήδεος] ἄτοπον νῦν φυσιολογεῖν Ἕκτορα (v. 192 sq. 195). δηλοῖ δὲ ὅτι τὰ Ἐρευθαλίωνος (nunc Nestoris) ὅπλα τίμια καὶ ὅτι, εἰ περιέσται τοῦ συνετοῦ καὶ ἀνδρείου, τοὺς λοιποὺς εὐκόλως Ἕλληνας ἕξει. BT.

Quod Alexander a Menelao superatus tamen amoris cupidus sit, mirabantur nonnulli: *Γ* 441 πῶς, φασί, μετὰ τοσαύτην αἰσχύνην ὀργᾷ; (solutiones adduntur) TB. Schr. I 65, 22 n. haec ex scholio Porphyriano excerpta putat.

Saepius Homero a scholiastis vitio datur, quod res narratas plus iusto adauxerit: *M* 127 δύ' ἀνέρας εὗρον (Troiani cum murum aggrederentur) ἀρίστους] ὑπερβάλλων ὁ ἔπαινος, ὅτι τὴν τοσούτων ἐπιφορὰν δύο ἀπεκρούσαντο . . . TB. iidem viri duo spectantur *M* 171: ἐν ὑπερβολῇ τὸ δύο· οἱ μὲν γὰρ

1) γένηται B. — 2) τάξιν B. — 3) Maass, ἀξιούντων T, δυστυχούντων B. — 4) δέον γὰρ B. — 5) ἄριστον πάντων B. — 6) τοιοῦτος ὁ κίνδυνος B. — 7) pro καὶ etc. τὸν δὲ φαυλότατον ἐᾶσαι B. — 8) προγινώσκει ὁ B. — 9) πῶς καὶ B. — 10) in B sequitur: καλῶς οὐκ ὀφείλει νοεῖν.

τῶν τέκνων προιστάμενοι σφῆκες καὶ τῶν μελίττων αἱ μέλιτται (quibuscum viri illi comparantur) πλείους εἰσίν· οὗτοι δὲ καὶ δύο ὄντες κρείττονα διαπράττονται. B, brevius T. — ad *N* 1 Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσεν: . . . περιπαθῶς δὲ ἄγαν τὸ ‚νηυσί', οἷον οὐ τῷ τείχει μόνον ἀλλὰ καὶ ταῖς ναυσίν, ἥπερ ἔτι μόνη τῶν Ἑλλήνων ἐλπίς. TB. — *Ξ* 15 ἐρέριπτο δὲ τεῖχος] . . . αὔξει (sc. Homerus) δὲ τὴν συμφορὰν (Achivorum) ὡς φιλέλλην. ἡ ἔπαλξις (sc. μόνη) γὰρ ἦν πεσοῦσα.[1]) T, similiter B. — *P* 446 (ad Jovis illud: οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀιζυρώτερον ἀνδρος Παντων . . .) ὑπερβολή. altera manus cod. T, VI p. 547, 3 M. — *Σ* 230 (ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι κτλ.) ἀπίθανόν φασι καὶ ἄμετρον τὸ τῆς ὑπερβολῆς. ῥητέον δὲ κτλ. A, Schr. I 224. — *Σ* 384 (Vulcanus ex Thetide quaerit cur venerit, non quid dicat expectat) . . . ἄγαν δὲ ὁ στίχος (385) συντετρόχασται τῇ προθυμίᾳ τῆς ἐρωτήσεως.[2]) T, B ad v. 385. — ad *Y* 210 τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε (parentes vel Achillis vel Aeneae haec Achilli dicentis) φίλον παῖδα κλαύσονται Σήμερον haec: ὑπερβολικῶς εἴρηκε τὸ ‚σήμερον'· πῶς γὰρ ἔμελλεν ἐν Φθίᾳ ὢν ἀκούσεσθαι; ἢ λείπει τὸ ἀναιρεθέντα. DG. — *Φ* 31 Achilles duodecim iuvenes Troianos immolandos loriis vincit) τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον] περιπαθῶς ἄγαν·[3]) ταῦτα γὰρ ἀφορμὴ γέγονε τῶν δεσμῶν αὐτοῖς, ἃ εἰς σωτηρίαν ἐπήγοντο. T, B similiter. — ad *Φ* 353 (τείρονθ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες in fluvio) inter lineas: ὑπερβολὴ τὸ κατὰ βάθη κάεσθαι. T.[4])

---

1) ἐπεὶ οὐ πᾶν, ἀλλὰ μόνη πέπτωκεν ἡ ἔπαλξις B. — 2) oppositum alii visum ad *Σ* 385 in T: ἐπαινετὸς ὁ ἄρχων τοῦ λόγου κτλ. — 3) ἄγαν omis. B. — 4) ceterum uno loco Homerus laude afficitur, quia verbis rem narratam auxerit: *Λ* 437 δύο ὑπερβολὰς ἐνῆκεν ἐντέχνως. ATBGD. — versus *Π* 98. 99 et ab explicatione illa, quae Aristarcho (cf. Lehrs p. 185, Ariston. p. 81 L Friedlaender) removendi causa fuit: πάντες ἀπόλοιντο πλὴν ἡμῶν et ab aliis opprobriis (in cod. T. praecedentibus) defenduntur redundantia arcessita: τινὲς ὑπερβολικῶς φασιν ἀντὶ τοῦ, ‚ἀπόλοιντο οἱ ἀριστεῖς' . . . TB.

Nonnusquam poeta vituperatur quia vel dixerit quae supervacanea essent vel non dixerit quae dici necesse esset: illis locis notae adscribebantur, his medebantur saepius versibus vel Homericis vel suis adiectis. prioris generis exempla sunt: *N* 637 *μολπῆς τε γλυκερῆς*] *περισσὸν αὐτόν* (sc. *τὸν στίχον*) *εἶναί φασί τινες· ἥττων γὰρ ἡ ἐπιθυμία τῆς μολπῆς* (quam *ὕπνου* et *φιλότητος* v. 636; sequitur defensio). TB. — *O* 534 (*ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον*): *περιττὸς ὁ στίχος· ἤδη γὰρ εἶπεν ἀνωτέρω* (529) *,πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ.'* T. — quod Hecuba, postquam Priamus Hectorem retinere conatus est, ipsa quoque eum a pugna revocare studet (*X* 79 sqq.), languorem iis qui audiunt affere videbatur: *X* 79 *παθητικὰ ταῦτα καὶ κόρον φέροντα τῷ μήκει* . . . TB.[1]) — interpolationum, quibus carmina Homerica ample exornari putabant, specimina haec in scholiis insunt: *Φ* 570 (*ἔμμεναι αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει*) *ἀθετεῖται ὡς ἐλλείποντος τοῦ λόγου ἐνέταξέ τις αὐτόν.* Aristonicus in A. non magis versus adiciendi auctor est Aristarchus *O* 5 . . . *προστιθέασι δὲ καὶ τὸ „ἕζετο δ' ὀρθωθείς, μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα“* (*B* 42). T.[2]) — *T* 39 . . . *μετὰ δὲ τὸ „ἔμπεδος εἴη“ γράφεται*[3]) (*„ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπέβη Θέτις ἀργυρόπεζα.“*) T.[4]) — *Ω* 205 . . . (*ἡ διπλῆ*)[5]) *ὅτι ὑποτάσσουσι στίχον ὡς ἐλλείποντος τοῦ λόγου „ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.“ πλείων δέ ἐστιν ἔμφασις μὴ προσκειμένου αὐτοῦ.* Aristonicus in A, similiter T, sed pro *Ὀλύμπια δ. ἔ. „οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“* — non ut Homerum corrigerent, sed ut aliud carmen adnecterent, post Iliadis versum ultimum mutatum alius additus est: *Ω* 804 . . . *τινὲς γράφουσιν „ὣς οἵ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκ-*

---

1) quid sit quod in T ad *Z* 222 sq. notatur: *ἄτοποι οἱ δύο στίχοι* obscurum est; athetesis non esse videtur (Ludw. Arist. I 269). — 2) a Didymo abiudicavit Ludwich Arist. I 502. — 3) versum ex codicibus nonnullis suppl. Ludwich Arist. I 441. — 4) ne hoc quidem Didymo tribuit Ludwich Arist. I 441. — 5) suppl. L Friedlaender.

τορος[1])· *ἦλθε δ' Ἀμάζων* | *Ἄρηος θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀνδροφόνοιο.* T. est Aethiopidos initium vel carminis de Penthesilea compositi: cf. Bethe, Pauly-Wissowa RE I 1103.

Aliud criticorum Homeri genus sunt Lachmanni Graeci, qui Homerum interdum dormitare[2]) demonstrent: *E* 39 . . . *καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Δαρητιδῶν* (v. 9 sqq.) *προετύπωσε τὴν μάχην, νῦν δὲ*[3]) *λεληθότως ἐπεῖπε „πρώτῳ γὰρ*[4]) *στρεφθέντι“* (40). TB. — *Ψ* 229 *εἰ οὖν αὐτεξούσιοι οἱ ἄνεμοι* (et sunt quidem versibus 194 sqq.), *τετεράτευται τὰ περὶ Αἰόλου.*[5]) T. — ex Aristarchi disciplina huc — nam antea hoc enumerare non placuit — referam, quod versus *P* 125 et *Π* 793 ut inter se discreptantes dipla significavit (A ad *P* 125): quae a posteris non eodem modo explicabatur; hi ab Aristarcho Homerum reprehendi videri dicebant (*ὅτι ἔοικε παρεπιτιμῶντι ὁ Ἀρίσταρχος τῷ Ὁμήρῳ* etc.), illi (ut Dionysius Thrax) diplam propter casum mutatum adici censebant.[6])

Ut discrepantias in carminibus Homericis investigare, ita versus eos indagare et reprehendere solent homines nostrae aetatis, qui a rerum natura atque veritate discedant. talia iam a Zoilo ad *Σ* 22, *Φ* 256 adnotata sunt; aliorum Graecorum sunt haec: *E* 341 *οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσι* (sc. *θεοί*)] *καὶ μὴν πολλὰ τῶν ζῴων οὐ σῖτον ἔδουσιν*[7]), *οὐ πίνουσιν οἶνον, καὶ οὔτε ἄναιμα οὔτε ἀθάνατά εἰσιν. δεῖ τοίνυν προσυπακούειν τῷ*[8]) *‚οὐ σῖτον‘ ‚ἀλλ' ἀμβροσίαν‘, ‚οὐ πίνουσι — οἶνον‘ ‚ἀλλὰ νέκταρ‘.* T, similiter B (*ἄλογος ὁ συλλογισμὸς κτλ.*,) Schr. I 81. — *T* 407[9]) (de Xantho equo loquente) *εἰ θείας μετέχουσι* (equi Achilles) *φύσεως, τί ἄτοπον καὶ φωνεῖν;* . . . T. — *Φ* 269 *πλάζ' ὤμους καθύπερθεν*] *ὅλον τὸ πεδίον πέλαγος γεγενημένον ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ἔδειξεν, ὥστε καὶ τοὺς ὤμους ἐπικλύζειν*

---

1) *Ἕκτορος ἱπποδάμοιο* Ω 804. — 2) Horat. ep. II 3, 359. — 3) *δὲ καὶ τὸ* B. — 4) *γάρ φησι* B. — 5) exstant sola in Odyssea, κ 1 sqq. — 6) initium scholii iniuria putavit corruptum Lehrs Arist. p. 15 n., eocum L Friedlaender Ariston. p. 274 et Schr. I 217, 20 n. — 7) Maass, *ἴδουσιν* T. — 8) Maass, *τό* T. — 9) p. 307, 24 M.

τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ πρὸς μὲν ἀλήθειαν ταῦτα οὐ πιθανά — τί γὰρ ἐπράττετο περὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας; ἀπέθανον γὰρ μόνον τὸν Ἀχιλλέα ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ταῦτα πάσχειν — ὡς δὲ ἐν ποιήσει παράδεκτα.[1]) TB. — Ω 588 (ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα) ὅτι ἔδει χιτῶνα, εἶτα φᾶρος. A.[2]) — medicos sapiunt haec scholia duo: Π 315 (Amphiclum femoris musculis vulneratum σκότος ὄσσε κάλυψεν) μέμφονται λέγοντες τὰς πρὸς τοὺς μῦς πληγὰς ἐπωδύνους μέν, μὴ θανασίμους δὲ διὰ τὸ μὴ[3]) συνάπτειν[4]) τινὶ τῶν καιρίων· (sequuntur solutiones medicae). TB, Schr. I 214. et Ω 420 σὺν δ' ἕλκεα πάντα (Hectoris) μέμυκεν] παράδοξον· τὰ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἕλκη μετὰ θάνατον γινόμενα σήπεται. ἀδύνατον νεκρῶν τραύματα μύειν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης[5]) εἰρηκέναι Ὅμηρον „μῦσεν δὲ περὶ βροτόεσσ' ὠτειλή." τοῦτο δὲ τὸ ἡμιστίχιον οὐδὲ φέρεται. T. quo de scholio cf. Schr. I 275.

III.

Postremi omnium Homeri interpretum exstiterunt, qui sermoni eius accuratius tractando operam studiumque navarent: nam ante Stoicorum aetatem haud ita multum ad linguam ipsam cognoscendam animos intentos fuisse quis ignoret? postremo igitur loco eos obtrectatores colloco qui in Homeri oratione offenderint.

Ex Stoicorum studiis grammaticis tres obtrectationes in scholiis restant: Χ 212 ἕλκε δὲ μέσσα (sc τάλαντα Juppiter)] Χρύσιππος ‚ῥῦμα' γράφει· τὴν γὰρ ῥοπὴν τοῦ ζυγοῦ ῥύμην καλεῖσθαι. T.[6]) philosophus Stoicus est Chrysippus, etsi grammatici in morem hic se gerit et alibi (B ad Κ 252,

1) πρὸς δὲ τὴν ποίησιν λίαν παράδεκτα B. cf. Aristot. poet. 25 et T ad Ξ 342. — 2) Aristonico non tribuit L Friedlaender. — 3) οὐ B. — 4) συνάπτεσθαι B. — 5) frg. 167 R. — 6) qui locus fugisse videtur cum omnes qui de Chrysippo egerunt, tum qui postremus de Chrysippo grammatico disseruit, Christum Aronis (Jen. 1885).

T ad *Ο* 241, Herod. ad *Θ* 441, *ε* 240); dilucide enim rerum grammaticarum auctor est *Χρύσιππος ὁ Στωϊκός* in schol. A ad *Λ* 128, *Ν* 41,[1]) in Herod. I 108, 10 L.; atque alibi[2]) scripta eius grammatica nonnulla laudantur. argumenta philosopha nomine eius uti videmus in schol. AT ad *Ψ* 65.66, TG ad *Φ* 483. minime secernere licet Chrysippum quendam grammaticum a philosopho.[3]) — *Ω* 58 *γυναῖκά τε θήσατο μαζόν*] *ἀντὶ τοῦ γυναικός, ὡς τὸ „ὃ δ' ἐρινεὸν τάμνε νέους ὅρπηκας"* (*Φ* 37)· *ἢ γυναικεῖον· ἢ παρέλκει τὸ μαζόν.*[4]) *τοὺς δὲ τοιούτους σολοικισμοὺς ἐπικυμισμοὺς*[5]) *οἱ Στωϊκοὶ καλοῦσι διὰ τὴν ἀνισοσημίαν.*[6]) *οὕτω δὲ ἔλεγον ,ὁ παῖς θηλάζει'.* T. sola explicatio prima Aristonici est (p. 20 L Friedlaender). unde Stoicorum mentio oriatur nescio. — memineris deinde Chrysippum una cum Zoilo (test. 14) eo progressum esse, ut Homerum soloecismi incusaret. idem fecit Alexion grammaticus schol. *Z* 149 (*ὣς ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει ἡδ' ἀπολήγει*) . . . *δύναται μὲν καὶ ἄρθρα εἶναι, ἄμεινον δὲ συνδέσμους ἐκδέχεσθαι αὐτούς.*[7]) *Ἀλεξίων δὲ εὐθύνει* (reprehendit) *τὰ ἄρθρα σολοικισμὸν κατὰ τὴν φράσιν νομίζων καί φησι „πῶς ἑνικὸν ὂν τὸ γενεὴ ἐπιμερίζεσθαι δύναται;" κακῶς·*[8]) *δύναται γὰρ καὶ ἐξ*

---

1) idem in $G^{2.3}$.

2) cf. M Sengebusch diss. Hom. I 69. Schmidt Stoic. grammat. p. 50 n. G Schepss de soloecismo p. 20. Chr. Aronis *Χρύσιππος γραμματικός* Jen. 1885. Christ Gesch. d. gr. Litt.[2] p. 506.

3) in scholiis Homericis, necesse haud scio an sit in schol. Pind.: Schr. I 390, 2 et Chr. Aronis l. l. p. 35 sqq.

4) post *μαζόν* in B: *ἢ λείπει εἰς τὸ μαζὸν ἢ κατά.*

5) T. vocem quae alibi non exstet mutat Heynius in *ἐπιχυματισμός,* Bekker in *ἐπιχυμισμός.* dubito an a *κυματίζειν, ἐπικυματίζειν* verbis sit derivatum nomen *ἐπικυματισμός.* quod quia Stoicorum proprium alicundeque non notum erat, a librariis depravatum est. G Schepss, qui de soloecismo (Argent. 1875) egit, non novit locum hunc memorabilem.

6) *ἀνισοτιμίαν* Heyne.

7) Herodianus et ipse melius censet *τὸ σύνδεσμον παραλαβεῖν.* II 54, 22 L.

8) *κακῶς δὲ* B.

ἑνικοῦ ἐπιμερισμὸς γενέσθαι. TB, brevius A. quo de Alexione, quem extremo primo p. Chr. n. saeculo floruisse dicunt, consulas licet Wentzelium, Pauly-Wissowa RE I 1466 sq.

Chrysippo Zoilo Alexioni addendus est Attalus grammaticus aetatis nescio cuius:[1]) *O* 641 *ἐκ πατρὸς — χείρονος υἱὸς ἀμείνων] οὐ κεκράτηκε τῆς φράσεως,*[2]) *ὥς φησιν Ἄτταλος· τὸν μὲν γὰρ λίαν ἐπαινεῖ, τὸν δὲ ἀποδοκιμάζει· ὥστε οὐκ ἔστιν ἐκ συγκρίσεως ὁ λόγος.* T. eiusdem Attali in scholiis non nisi ad *O* 444 (AT) et *O* 651 (T)[3]) laudati esse puto, propter formam argumentumque ab hoc scholio non abhorrentia, schol. *O* 496 (494 sqq *ὃς δέ κεν ὑμεων — θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, Τεθνάτω*) *οὐ κεκράτηκε τῆς φράσεως* (sc. Homerus)[4]) *εἰπὼν ‚ὃς ἂν θάνῃ, τεθνάτω‘. ἐὰν*[5]) *γὰρ εἶπεν ‚ὃς ἂν ἀποθάνῃ, ἀποθανεῖται μὲν κερδήσει δὲ πολλά.‘ ἢ* (*ὁ*)[6]) *‚ἀλλά‘* (497) *ἀντὶ τοῦ ‚γάρ‘.* T, similiter B.

Jam vero hic quoque componamus quae nominibus careant. reprehenduntur non multa, sed varia: vel redundantia sermonis castigatur vel verborum delectus; nec non adnotantur barbarismi soloecismive. bis idem dixisse Homerus fertur *Γ* 158 *ἀθανάτῃσι θεῇσι] δι' ὑπερβολὴν ἄμφω κεῖται.* T. et *Ψ* 378 (*Τρώιοι, οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς*) *ὅτι δὶς τὸ αὐτό.* T. — duobus locis verborum *ἀπό* et *παρά*, *ἄγειν* et *φέρειν* delectus vitiosus existi-

---

1) nam Ernestum Maass (ind. schol. Gryph. aest. 1888 p. XXV) secutus ab Attalo Rhodio, cuius aetas non ignoratur, Attalum hunc grammaticum secerno.

2) ut in A ad *K* 84 interpolator *οὐκ ἐκράτησε τοῦ σχήματος.*

3) addas Etym. Magn. s. v. *μῆλα*: Maass l. c. p. XXV.

4) vel Hector per quem Homerus loquitur. sive Attalo hoc tribuitur sive nescio cui Wilamowitzio Massioque, post *φράσεως* lacunam indicantibus, qua critici cuiusdam maligni nomen exciderit, non credo, quia horum sententiam scholio *O* 641 plane refutari perspicuum est.

5) corruptum: Wilamowitzius proposuit *ὃ μὲν* . . .

6) suppl. J Bekker.

matur: *M* 114 παρὰ νηῶν] ἔδει ἀπὸ νηῶν· ἡ γὰρ ‚παρά‘ ἐμψύχων ἐστίν. ‚παρὰ νηῶν‘ οὖν ἀντὶ τοῦ ‚ἀπὸ νηῶν.‘ T. — *O* 705 ἔνεικεν (sc. navis Protesilaum)] τὰ μὲν ἔμψυχά φησιν ἄγεσθαι, τὰ δὲ ἄψυχα φέρεσθαι· κακῶς οὖν νῦν φησι τὸ ‚ἔνεικεν‘, καὶ ταῦτα ἐπαγαγὼν τὸ ‚ἀπήγαγε‘ (706) . . . T. quod nescio cuius est, certo non Aristarchei ullius: cf. Lehrs Arist. p. 137. — barbarismus semel tantum adnotatus est: *Σ* 26 μεγαλωστί] . . . ἔδει δὲ μεγαλιστί, ὡς φρυγιστί ῥωμαϊστί. T; quae antecedunt, in A codice quoque sunt, sed non haec.[1]) — sed multo saepius insunt in scholiis quae in soloecismis numeremus. deprehendimus hoc in genere Zoilum Chrysippum Alexionem; quibus addenda sunt scholia: *Λ* 509 (τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν κτλ.) . . . κακῶς δὲ τὸ ἀναφορικόν. ἀλλαχοῦ δὲ „ὄφρα μὲν ἠέλιος — τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο“ (*Π* 777). TB. — *B* 229 (ἤ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει) πῶς μὴ προγνωσθέντος τοῦ χρυσοῦ τὸ ἄρθρον ἐπῆξε[2]) καὶ τῷ ‚οἴσει‘ μέλλοντι τὸν ἄν; T. — *Δ* 503 τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν] σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις· ἔδει γὰρ εἰπεῖν ‚τοῦ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν‘. AD, in G brevius, addito ἀλλ' ἔστι παράπτωσις. — *I* 605 . . . καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀποκρινόμενός φησιν „οὔ τί με ταύτης χρεὼ τιμῆς“ (607) ἀντὶ τοῦ οὐ χρείαν ἔχω τήν τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀγαμέμνονος τιμήν. καὶ ἔστι σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις. A. — *K* 43 (χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ κτλ.) χρεία συμβουλῆς τινὸς ἐμοὶ καὶ σοί. ἔστι δὲ σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ καὶ σοί. A. — breviores soloecismorum adnotationes servantur codicibus TB ad *Ξ* 452, codice T ad *O* 5, *O* 427, *Ω* 73, codice T inter lineas ad *N* 716, *Ξ* 418, *O* 288, *O* 635, *Π* 15. dubito an soloecismis addere

---

1) schol. T ad *Γ* 31 (ad κατεπλήγη: ἔδει διὰ τοῦ ᾱ) non vituperationem esse ex Aristonico (ad *Γ* 31, *Π* 403) cognoscitur. Dionysii notatio (T ad *O* 656) lectioni constituendae est.

2) legitne, qui hoc scripsit, τοῦ χρυσοῦ?

liceat[1]) tres locos, ubi pro πρῶτος in carmine tradito a grammatico austero et rigido πρότερος postulatur, et unum, ubi πάντοθεν pro πάντοσε ponendum fuisse dicitur:

Σ 92 (TB). Υ 161 (T). Ψ 862 (T). Σ 479 (T).

unde codici Townleyano hoc in genere valde ceteros superanti praeclarae hae scientiae fluxerint, aliorum ex notationibus an ex ipsius iudicio, obscurum est: inclino huic sententiae.

Hae obtrectationes Homeri in Iliadis scholiis inveniuntur: ut scopuli satis rari emergunt quasi ex vasto laudationum et praedicationum mari. sed etiam minus carmine reprehenditur poeta ipse. quod semper φιλέλλην et barbarorum inimicus putatur (ut in T ad Θ 78, Λ 1, Ξ 15), observatio magis quam obtrectatio est. magis ei vitio est schol. AT ad Ι 378 (cf. Β 867). . . ἀπὸ τῶν Καρῶν τοῦ ἔθνους, οὓς ἀεὶ λοιδορεῖ ὁ ποιητής. . . immo mendax dicitur Λ 355 ὡς φιλοψευδὴς ὁ τυφλός, ὅτι καὶ ἄπιστα ψεύδεται κτλ. A (cf. p. 63). Ψ 772 ψεύδεται συνήθως Ὅμηρος· οὐ γὰρ ἔδραμεν Ὀδυσσεύς. A inter carmen et scholia. ut ex scholio AG ad Υ 291 (cf. p. 59) coniectura, ut opinor, certa mendacii crimen remotum est, hoc quoque in scholio συνήθως in ἀσυνήθως a Cobetio[2]) mutatur: satis dubia igitur obtrectatio est.

Praeter illud τυφλός (A ad Λ 355) scholia de Homero ipso nil compertum habent nisi quod Thersitam adeo male tractasse dicitur, quia ille, cum tutor esset, fortunam suam consumpsisset: Β 212[3]) ἐπίτροπον τοῦ ποιητοῦ φασὶν αὐτόν (Thersiten), σφετερισάμενον τὴν οὐσίαν, ὃν[4]) κακῶς λέγει. ATB. haud scio an hoc laudationi Thersitae Graecae debeatur: ut Favorinum Thersitae laudes quaesivisse Gellius (XVII 12) narrat.[5])

---

1) Quintil. inst. or. I 5, 36 sq. — 2) Mnemos. 1876. p. 243. — 3) p. 92, 1 D. — 4) ὃν δὴ B. — 5) Lehrs Arist. p. 200.

Finem faciamus eo scholio quo codices TB finem faciunt, sapienti illo Menecratis Milesii[1]) dicto: Ω 804 *Μενεκράτης φησὶν αἰσθόμενον ἑαυτοῦ ἀσθενείας τὸν ποιητὴν*[2]) *καὶ τοῦ μὴ ὁμοίως δύνασθαι φράζειν, ἐᾶσαι τὰ μεθ' Ἕκτορα. . .* BT. en, si quis legat, diiudicet, laudetur magis an vituperetur poeta a Menecrate.

Utut id est, satis raro in scholiis vituperatorum Homeri vestigia superesse cognovimus. quarum reliquiarum maior pars est homunculorum obscurorum nec oblivione indignorum; ex perpaucis eis, quorum nomina servata sint, maxime et scriptorum veterum memoria et indole nativa eiusque propria eminet Zoilus: per quem ut coepit ita finiatur haec commentatio.

---

1) cuius ex libris frustula restant in scholiis Herodianeis ad Λ 94 (AT) = II 43, 30 L., ad Λ 677 (A) = II 78, 32 L. et hic. Mueller FHG II 345. — 2) om. T.

ad p. 25.

Test. 40 nunc praestat depromere ex edit. Sudhaus. p. 216 sq.

Capitum conspectus.

Theses.

I. In versu *B* 229 is, qui schol. Townl. ei adscripsit, legit *τοῦ χρυσοῦ*.

II. Platonis comici fragmentum dubito an restet in codicis Ven. A scholio *P* 98.

III. In Luciani somn. 2 scribendum est: *ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν καὶ ἐν τοῖς μάλιστα εὐδόκιμος*.

IV. In scholio Townl. *O* 10 (VI 101, 30 M.) *φησὶ κοώμενος* corruptum est ex *φησὶ Κωμανός*.

V. Libri ad Herennium missi inscriptionem veram contineri puto codicis Herbipolitani subscriptione (p. 377 M.).

VI. Probi vita Vergiliana Suetonio nota erat.

VII. Nego res fabulares in vase illustrissimo, quod ab Alexandro François nomen accepit, depictas inter se certo ordine relationibusve interioribus coniunctas esse.

Vita.

Udalricus Friedlaender natus sum Regimonti a. d. VII. Kal. Apr. anni h. s. LXXIII patre Gottlieb, matre Elise e gente Czerwinsky, quos adhuc vivos pio gratoque animo colo. Fidem profiteor evangelicam. cum septimum agerem annum, gymnasio Guilelmiano regio traditus sum, quod hic tum Caroli Urban, mox Emilii Grosse auspiciis florebat et nunc floret: praeceptorum, qui ibi me litteris erudiverunt, memoriam carissimam hoc ipso loco recolere iuvat. ab eodem gymnasio vere anni h. s. LXXXX testimonio quod vocatur maturitatis instructus, in academia Albertina Regimontana et Friderico-Guilelmiana Berolinensi (cui inde a vere anni h. s. LXXXXII per annum addictus fui) studiis litterarum Graecarum Latinarum Germanicarum me dedi neque unquam disciplinam archaeologicam neglexi. primo theologorum quoque scholas nonnullas frequentavi et linguae Hebraicae perdiscendae studui. — Philologorum proseminarii Regimontani sodalis fui sex menses, seminarii primo per annum, Berolino reversus per biennium. idem seminario Germanico biennium sodalis interfui. Berolini mihi instar seminarii fuit quod Hermannus Diels, vir clarissimus, benigne concessit, ut exercitationibus grammaticis ab eo institutis adessem. idem Hermanno Baumgart, viro illustrissimo, gratiam habeo maximam, quod me exercitationibus aesthetico-criticis benigne admisit. archaeologicarum exercitationum participem esse mihi licuit Regimonti benignitate Gustavi Hirschfeld, Berolini Renardi Kekulé.

Scholas frequentavi virorum doctissimorum

Regimonti: ***Baumgart, Cornill, Dehio, Erler, L. Friedlaender, Gercke, Grau, G. Hirschfeld, O. Hoffmann, Jahn, L. Jeep, Link, Ludwich, Schade, Jo. Schmidt †, A. Schoene, Walter, Zimmern,***

Berolini: ***Diels, Du Bois-Reymond, Furtwaengler, R. Kekulé, v. Treitschke, Vahlen, Wagner, Weinhold, Zeller.***

quibus omnibus maximas ago gratias, inprimis praeceptoribus carissimis, qui quod studia mea moderati sunt permagni duco, Diels, L. Friedlaender, L. Jeep, Schade, A. Schoene nec non Arthuro Ludwich, quia cum semper, tum in hoc opusculo elaborando opera et consilio optime me adiuvit.

Dissertatio, quam nunc publici iuris facio, forma, non argumento differt a libello, quem amplissimus philosophorum ordo a. d. XV. Kal. Febr. praemio ornavit. examen quod vocant rigorosum a. d. VIII. Id. Mart. h. a. absolvi.